

KOZÁRMISLENY VÁROS ÖNKORMÁNYZATA

Kulturális stratégia

2027–2031

Együtt, helyben, mindenkinek

TERVEZET – TÁRSADALMI EGYEZTETÉSRE

Véleményezésre bocsátva: a város honlapján történő közzététellel

Véleményezési határidő: a közzétételtől számított 10 nap

A vélemények beküldésének módja a város honlapján olvasható.

Kozármisleny, 2026. november

Tartalom

I. VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ 3

II. A STRATÉGIAALKOTÁS KERETEI ÉS MÓDSZERTANA 7
2.1. A stratégiaalkotás célja és indokoltsága 7
2.2. Jogszabályi és szakpolitikai háttér 9
2.3. Helyi és térségi stratégiai kapcsolatok 11
2.4. A stratégiaalkotás módszertana és adatforrásai 13

III. HELYZETELEMZÉS ÉS A KUTATÁSI EREDMÉNYEK INTEGRÁLÁSA 16
3.1. A város földrajzi, történeti és településszerkezeti adottságai 16
3.2. Társadalmi és demográfiai jellemzők 16
3.3. Pécs közelsége mint stratégiai kontextus 17
3.4. Kulturális infrastruktúra és intézményrendszer 18
3.5. Közművelődési alapszolgáltatások és programkínálat 25
3.6. Civil szervezetek, művészeti csoportok és partneri kapcsolatok 27
3.7. A primer kutatások főbb tanulságai 31
3.8. Stratégiai helyzetértékelés – a belső adottságok és a külső környezet elemzése 45

IV. JÖVŐKÉP ÉS STRATÉGIAI CÉLRENDSZER 50
4.1. Jövőkép 50
4.2. Átfogó cél 50
4.3. A célrendszer felépítése 51
4.4. Stratégiai célok és specifikus célok 52
4.5. Horizontális elvek 56
4.6. Kapcsolódás a közművelődési alapszolgáltatásokhoz 57
4.7. A célok mérése: indikátorok és célértékek 57

V. CSELEKVÉSI TERV ÉS INTÉZKEDÉSEK 59
5.1. A megvalósítás szakaszai 59
5.2. Kiemelt beavatkozási területek és projektek 59
5.3. Indikátorrendszer és vállalások 66
5.4. Éves munkatervek és a végrehajtás koordinációja 67
5.5. Kockázatok és kezelésük 69

VI. A MEGVALÓSÍTÁS FELTÉTELEI: PÉNZÜGYI ÉS INTÉZMÉNYI KERETEK 70
6.1. A jelenlegi finanszírozási helyzet 70
6.2. Finanszírozási alapelvek 71
6.3. Forrástérkép 71
6.4. A projektek forrásigényének nagyságrendje és megvalósítási sorrendje 72
6.5. Gazdálkodási és bevételi célok 73
6.6. Intézményi és személyi feltételek 73
6.7. Az intézményi működési modell 74

VII. A STRATÉGIA ELFOGADÁSA, NYOMON KÖVETÉSE ÉS FELÜLVIZSGÁLATA 76
7.1. Társadalmi egyeztetés és elfogadás 76
7.2. Éves nyomon követés 77
7.3. Félidei és záró értékelés 77
7.4. A stratégia módosítása 78
7.5. A nyomon követés naptára 78

MELLÉKLETEK 80
1. melléklet – Statisztikai adatok (KSH népszámlálás, 2001–2022) 81
2. melléklet – A lakossági kulturális kérdőív (2026) kérdései és összesített eredményei 84
3. melléklet – A felső tagozatos diákok kérdőívének (2026) összesített eredményei 88
4. melléklet – Az interjús adatfelvétel módszertana 90
5. melléklet – Indikátor-adatlapok 92
6. melléklet – Projektadatlap-sablon 95
7. melléklet – Az éves stratégiai jelentés sablonja 97
8. melléklet – Jogszabályok, stratégiai dokumentumok és adatforrások jegyzéke 99
9. melléklet – Rövidítések jegyzéke 101

I. VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ

Együtt, helyben, mindenkinek

Kozármisleny kulturális stratégiája a 2027–2031 közötti időszakra határozza meg, hogy merre fejlődjön a város közművelődése: milyen jövőképet követünk, milyen célokat tűzünk ki, milyen projektekkel érjük el őket, és mi kell ahhoz, hogy mindez megvalósuljon. A stratégia a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény (Kultv.) és a város 9/2023. (IV. 20.) közművelődési rendelete alapján készült, valamint összhangban van a város Integrált Településfejlesztési Stratégiájával.

Miért most?

Kozármisleny mintegy hétezer lakosú, dinamikusan növekvő, fiatal korszerkezetű kisváros Pécs agglomerációjában. A sok új, fiatal család érték, de azt is jelenti, hogy a régóta itt élők és az újonnan érkezők élethelyzete és igényei sokszor eltérnek. A nagyváros közelsége miatt nem nagyintézményi kínálatra, hanem helyi, közösségi élményekre van szükség. A tervezést segíti, hogy 2025-ben megnyílt az új városi könyvtár. A Művelődési Központban 2027 januárjától új vezetés kezdi meg munkáját; az elmúlt évek gyakori változásai után a vezetői és szakmai stabilitás megteremtése a stratégia egyik alapfeltétele.

A kozármislenyiek véleményére épül

A stratégia részvételi tervezéssel készült. Megalapozását 15 szakértői és érintetti interjú, két kérdőíves felmérés – 282 felső tagozatos diák és 218 felnőtt lakos válaszai –, valamint az elmúlt öt év munkaterveinek, beszámolóinak és a város stratégiai dokumentumainak elemzése adja.

Mit mondtak a kozármislenyiek?

A felmérések legfontosabb tanulsága, hogy a távolmaradás oka elsősorban nem az idő hiánya vagy Pécs vonzereje, hanem az, hogy a kínálat nem találkozik az igényekkel. A felnőttek leginkább könnyűzenei, stand-up és kamaraszínházi programokra, klubéletre és gasztrokulturális élményekre vágynak. A diákok egyértelmű üzenete, hogy kevés a nekik szóló hely – miközben minden második diák bekapcsolódna a programok szervezésébe.

42%
a felnőttek közül az érdekes programok hiánya miatt marad távol

79%
a diákok közül új vagy fejlesztett közösségi helyszíneket szeretne

82%
tartja fontosnak a gyermek- és családbarát koncepciót

24%
későn értesül a programokról

Amire építhetünk

✓ Erős gyermek- és családbarát identitás és hagyomány

✓ Aktív civil élet, három nemzetiségi önkormányzat, sokszínű örökség

✓ Új városi könyvtár, Tájház, kedvelt szabadtéri helyszínek

✓ Elkötelezett helyi közösségek és önkéntesek

Amin változtatni kell

! Szigetszerű működés, párhuzamos programok

! Kevés hely és program a fiataloknak

! Késői, szétszórt tájékoztatás

! Szűk intézményi kapacitás, kiszámíthatatlan források

A fő üzenet

> **Nem több rendezvényre van szükség, hanem összehangoltabb kínálatra, élő közösségi terekre és rendszeres párbeszédre.**

A város legfőbb erőforrása nem az infrastruktúra, hanem az aktív helyi közösség, a gyermek- és családközpontú szemlélet és a sokszínű örökség. A stratégia ezért elsősorban a meglévő erők összekapcsolására és a működés kiszámíthatóvá tételére épít, és csak ezt követően a nagyobb beruházásokra.

Jövőkép 2031

„2031-re Kozármisleny olyan élő, összetartó kisváros, ahol a régóta itt élők és az újonnan érkezők, a gyerekek és az idősek egyaránt otthon érzik magukat a város kulturális életében. A gyermek- és családközpontú szemléletre, a helyi és nemzetiségi örökségre és a zöld terekre épülő kulturális élet helyben kínál minőségi, megfizethető és mindenki számára elérhető közösségi élményeket – a civil közösségekkel partnerségben, Pécs kínálatát kiegészítve.”

Átfogó cél: a társadalmi kohézió és a helyi identitás erősítése a közművelődés eszközeivel.

Öt stratégiai cél

A jövőképet öt egymást erősítő stratégiai cél bontja ki. Megvalósításukat három horizontális elv hatja át: az adatalapú működés, a stabil intézményi háttér, valamint a fenntarthatóság, a befogadás és a megfizethetőség.

1	2	3	4	5
Generációkat összekötő, élő közösség gyermekek, fiatalok, felnőttek, idősek	**Erős helyi identitás és sokszínű örökség** gyermek- és családbarát város, centenárium, Három Torony	**Élő, nyitott közösségi terek** Művelődési Központ, könyvtár, ifjúsági tér, Tájház, tópark	**Partnerség és részvétel** Kerekasztal, civil támogatás, ifjúsági tanács	**Mindenkihez eljutó információ** programnaptár, korosztályos csatornák

Két kiemelt fókusz

Gyermek- és családbarát város

A város legerősebb közös identitáseleme: a felnőttek 82%-a fontosnak tartja. Janikovszky Éva szellemiségében a gyerekek és a felnőttek világát köti össze, és a generációk együttműködésére épít – családi színházi sorozattal, Janikovszky-napokkal, helyi történetekre épülő családi programokkal és a könyvtár gyermek- és családi programjaival.

100
1928 → 2028

Kozármisleny 100

2028-ban lesz száz éve Kiskozár és Misleny egyesülésének. A centenárium a régi és az új lakók közös ünnepe: kiemelt Városnap, a lakosságtól gyűjtött emlékekből készülő helytörténeti kiállítás és kiadvány, iskolai programok és az első Három Torony Fesztivál. Mivel az időpont kötött, forrásait már 2027-ben biztosítani kell.

13 kiemelt projekt

A célokat tizenhárom jól körülhatárolt projekt valósítja meg; mindegyikhez felelős, ütemezés és forrás tartozik. Az alapozó, kis forrásigényű projektek – a közös programnaptár, a Kerekasztal és a mérési rendszer – már 2027-ben elindulnak, a nagyobb beruházások célzott pályázatokra épülnek.

P1 Közös programnaptár és kommunikáció

P2 Közművelődési Kerekasztal és civil együttműködés

P3 Ifjúsági program és ifjúsági tér

P4 Gyermek- és családbarát programcsomag

P5 Kozármisleny 100 – centenárium

P6 Három Torony Fesztivál és gasztropiac

P7 A Tájház megújítása

P8 Szabadtéri programok a tóparkban

P9 A Művelődési Központ és a könyvtár terei

P10 Generációk hídja

P11 Mérés és minőségfejlesztés

P12 Szakmai kapacitás és működési keretek

P13 Városi Könyvtár: olvasásfejlesztés

2027	2028–2029	2030–2031
Alapozás	**Kiteljesítés**	**Megszilárdítás**
új vezetés, programnaptár, Kerekasztal, mérés	centenárium, Három Torony Fesztivál, ifjúsági tér	rendszeres programok, megújult terek, értékelés

Mérhető vállalások 2031-ig

A stratégia reális, mérhető célokat tűz ki: 2031-re az érdekes program hiánya miatt távol maradók aránya 42%-ról 30%-ra csökkenjen, a rendszeresen programra járóké 31%-ról 40%-ra nőjön, a későn értesülők aránya pedig a felére, 12%-ra mérséklődjön. Az ajánlók aránya 45%-ra, az aktív diákszervezőké 20%-ra nő, a könyvtárnak 550 beiratkozott olvasója lesz. A 2026-os felméréseket 2029-ben és 2031-ben azonos kérdésekkel megismételjük, így a változás valóban követhető lesz.

A megvalósítás feltételei

A megvalósítás alapja a kiszámítható önkormányzati finanszírozás, a 2027-ben munkába álló új vezetés stabilitása, a feladatokhoz igazodó létszám és a stratégiához igazított közművelődési megállapodás. Mivel a jövő évi keret még nem ismert, a stratégia prioritási sorrendet ad: elsőként az alapozó, kis forrásigényű projektek valósulnak meg önkormányzati forrásból, ezt követik a részben pályázatfüggő programok, végül a célzott pályázatra épülő beruházások. A megvalósítást éves stratégiai jelentés követi nyomon; a félidei értékelés 2029-ben, a záró értékelés 2031-ben készül.

Együtt sikerülhet

> **A stratégia nem egy intézmény terve, hanem a város közös vállalása.**

Megvalósításához az önkormányzat, a Művelődési Központ és Könyvtár, a civil szervezetek, az egyházak, a nemzetiségi önkormányzatok, az óvoda és az iskola, a fiatalok, a helyi vállalkozások és minden kozármislenyi tapasztalatára és ötletére szükség van.

II. A STRATÉGIAALKOTÁS KERETEI ÉS MÓDSZERTANA

2.1. A stratégiaalkotás célja és indokoltsága

A kulturális stratégia megalkotása Kozármisleny Város Önkormányzata számára nem pusztán a jogszabályi keretekhez való igazodást jelenti, hanem a település fenntartható közösségi, társadalmi és identitásbeli fejlődésének alapját. Kozármisleny az elmúlt évtizedekben a pécsi agglomeráció egyik leggyorsabban növekvő, fiatalodó kisvárosává vált, ami új típusú kihívások elé állítja a helyi közművelődést és közösségszervezést.

A stratégiaalkotás fő céljai, időbeli és területi hatálya

A stratégia Kozármisleny közigazgatási területére vonatkozik, és a 2027–2031 közötti időszakra határozza meg a város kulturális fejlesztésének irányait. Fő céljai:

- **Jövőkép és prioritások meghatározása:** olyan fenntartható fejlődési pálya kijelölése, amely összeköti Kozármisleny helyi és nemzetiségi kulturális hagyományait a városba költözött fiatal családok és az új generációk kultúrafogyasztási igényeivel.
- **A közművelődési alapszolgáltatások szakszerű elrendezése:** az 1997. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Kultv.) 76. § (3) bekezdésében meghatározott alapszolgáltatások közül a helyi rendeletben vállalt öt alapszolgáltatás megerősítése, valamint az egész életre kiterjedő tanulás (c) és a tehetséggondozás (f) bevezetésének előkészítése, összhangban az önkormányzat közművelődési rendeletével.
- **Minőségfejlesztés és adatalapú működés:** a 20/2018. (VII. 9.) EMMI rendelet előírásaival összhangban a rendszeres lakossági és partneri igény- és elégedettségmérés, valamint a stratégia saját vállalásaként mérhető mutatók alkalmazása a közművelődési feladatellátásban.
- **Helyi identitás és közösségi kohézió erősítése:** a településen élő német (sváb), horvát és roma nemzetiségi közösségek örökségének és a helyi értékeknek az összekapcsolása a gyermek- és családbarát koncepcióval és a generációk közötti együttműködéssel.
- **Erőforrás-optimalizálás és forrásteremtés:** a városi költségvetés hatékony felhasználása mellett a hazai és uniós pályázati források, köztük a Nemzeti Kulturális Alap (NKA) szakmai kollégiumi pályázatainak célzott kiaknázása.

A stratégiaalkotás indokoltsága

A stratégia megalkotását hat, egymással összefüggő jogi, demográfiai és intézményi tényező indokolja:

1. **Jogszabályi keretek és minőségbiztosítás:** a Kultv. és a 20/2018. (VII. 9.) EMMI rendelet előírja a közművelődési alapszolgáltatások biztosítását, a helyi közművelődési rendelet megalkotását, valamint az intézményi munkatervek és beszámolók elkészítését. A stratégia ezek közös, hosszú távú szakmai alapját teremti meg, és erősíti a város pályázati versenyképességét.
2. **Dinamikus népességnövekedés és az „alvóváros" jelleg mérséklése:** a mintegy 7000 lakosú városban magas a gyermekes családok és a Pécsett dolgozó ingázók aránya. Célzott, helyben elérhető és színvonalas kulturális programok nélkül a lakosság szabadidős és kulturális igényeit részben Pécsen elégíti ki, ami gyengíti a helyi kötődést és a közösségi kohéziót.
3. **Mérési adatokon alapuló lakossági igények:** a 2026-ban lefolytatott lakossági (218 válaszadó) és felső tagozatos iskolai (282 válaszadó) felmérés egyértelmű fejlesztési igényekre világított rá. A diákok döntő többsége új vagy fejlesztett közösségi helyszíneket, elsősorban szabadtéri tereket igényel, a felnőttek jelentős része pedig nem talál számára érdekes programot, vagy nem értesül időben a lehetőségekről (az eredményeket részletesen a 3.7. fejezet mutatja be). A stratégia ezekre az igényekre ad közvetlen választ.
4. **Az ifjúság és az idősebb generációk célzott bevonása:** a tinédzserek és a fiatal felnőttek számára hiányoznak a kötetlen találkozásra alkalmas közösségi terek és a korosztályt megszólító programok. Közben a 60–70 éves, aktív korosztály tapasztalatainak és tudásának bevonása, például a helytörténeti emlékgyűjtésben és az önkéntességben, kiaknázatlan lehetőség.
5. **Az intézményi és civil koordináció erősítése:** a civil szféra és a közművelődési intézményrendszer közötti egyeztetés hiányosságai többek között finanszírozási és terembérleti nehézségekhez vezettek. A stratégia keretet teremt a rendszeres szakmai együttműködésre, beleértve a Közművelődési Kerekasztal működésének helyi feltételeit.
6. **Alkalmazkodás a változó finanszírozási környezethez:** a kultúrafinanszírozás átalakulóban van. A társadalmi kapcsolatokért és kultúráért felelős miniszter 2026. október 6-i bejelentése a Nemzeti Kulturális Alap miniszteri keretének csökkentéséről, az NKA döntéshozatalát érintő, 2026 novemberében elfogadott kormányzati törvénymódosítási tervezet és a 2027. évi központi költségvetésről szóló törvényjavaslat a kulturális források átrendeződését vetíti előre. Mivel ezek végleges tartalma és jogszabályi rögzítése még nem ismert, a stratégia a külső forrásokkal rugalmasan számol: felértékelődnek a szakmailag megalapozott, mérhető célokkal és adatokkal alátámasztott pályázatok, és indokolt a források több lábon állása.

A stratégia célja, hogy Kozármisleny 2027 és 2031 között ne csak kényelmes lakóhely, hanem élő, önszerveződő, a generációk közötti párbeszédre, valamint helyi és

nemzetiségi hagyományaira és a Janikovszky Éva nevéhez kötődő gyermek- és családközpontú identitására építő közösség legyen. A dokumentum azt is szolgálja, hogy a város kulturális életére fordított önkormányzati és pályázati források mérhető, közösségépítő és fenntartható eredményeket hozzanak.

2.2. Jogszabályi és szakpolitikai háttér

A helyi közművelődési feladatellátás jogszabályi alapjait az 1997. évi CXL. törvény (Kultv.) és a végrehajtására kiadott 20/2018. (VII. 9.) EMMI rendelet határozza meg. A nemzetiségi kulturális feladatok tekintetében a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény is irányadó.

2.2.1. A Kultv. szerinti közművelődési alapszolgáltatások

A Kultv. 76. § (1) bekezdése szerint a települési önkormányzat feladata a helyi közművelődési tevékenység támogatása, a (3) bekezdés pedig hét közművelődési alapszolgáltatást határoz meg; ebből a hatályos helyi rendelet ötöt vállal (lásd 3.4.1. és 4.6. pont), ami megfelel a Kultv. 76. § (5)–(6) bekezdése szerinti, lakosságszámhoz igazodó minimumnak. Kozármisleny Város Önkormányzata az alapszolgáltatások biztosításának módját közművelődési rendeletében rögzíti. A stratégia az alapszolgáltatásokat a helyi demográfiai és közösségi adottságokhoz igazítva az alábbiak szerint értelmezi:

1. **Művelődő közösségek támogatása és helyszín biztosítása:** a helyi önszerveződő közösségek, klubok, szakkörök és civil szervezetek működéséhez szükséges közösségi terek, infrastruktúra és szakmai támogatás biztosítása.
2. **Közösségi és társadalmi részvétel fejlesztése:** a lakosság bevonása a helyi kulturális tervezésbe, a közösségi élet szervezésébe és a települési identitás erősítésébe.
3. **Az egész életre kiterjedő tanulás feltételeinek biztosítása:** nem formális és informális tanulási alkalmak, ismeretterjesztő előadások és képzések, a helyi nevelési-oktatási intézményekkel együttműködve.
4. **Hagyományos közösségi kulturális értékek átörökítése:** a helytörténeti értékek, a magyar néphagyományok, valamint a településen élő német (sváb), horvát és roma nemzetiségi közösségek hagyományainak ápolása, dokumentálása és továbbadása.
5. **Amatőr alkotó- és előadó-művészeti tevékenység segítése:** a helyi amatőr művészeti csoportok, alkotók és előadók munkájának támogatása, próba- és fellépési lehetőségek biztosítása.
6. **Tehetséggondozás és -fejlesztés:** a helyi tehetségek felismerése és kibontakozásuk támogatása, különösen a művészeti iskolával, az általános iskolával és a civil csoportokkal együttműködve.

7. **Kulturális alapú gazdaságfejlesztés:** a helyi kulturális kínálat, a nemzetiségi gasztronómia, a helyi termékek és a turisztikai vonzerő összekapcsolása, például a helyi termelői piac és tematikus fesztiválok révén.

2.2.2. A 20/2018. (VII. 9.) EMMI rendelet szerinti követelmények és a minőségfejlesztés elvei

A rendelet meghatározza a közművelődési alapszolgáltatások tartalmi elemeit, a közművelődési intézmények és közösségi színterek működési feltételeit (többek között a nyitva tartást, a szakemberekkel való ellátottságot és a helyiségeket), valamint a tervezés és beszámolás rendjét. A stratégia ezekre építve az alábbi minőségfejlesztési elveket alkalmazza:

- **Partnerközpontúság és visszacsatolás:** rendszeres lakossági, gyermek- és ifjúsági, valamint látogatói igény- és elégedettségmérés, az eredmények beépítése az éves munkatervekbe.
- **Adatalapú működés:** a stratégia saját vállalásaként mérhető mutatókat (például látogatottság, részvételi arányok, elégedettség, a terek kihasználtsága) alkalmaz, és ezek alakulását évente értékeli.
- **Tervezés és önértékelés:** az éves munkatervek és szakmai beszámolók a stratégia céljaihoz igazodnak, a megvalósulás értékelése pedig a következő évi tervezés alapja.
- **Érdekegyeztetés:** a Kultv. 82–83. §-a szerinti Közművelődési Kerekasztal a lakosság közművelődési érdekeinek képviseleti fóruma, amely legfeljebb három évre alakul; nem az önkormányzat szerve, működésének feltételeit azonban az önkormányzat – a helyi rendelettel összhangban – biztosítja.

2.2.3. A kultúrafinanszírozás változásai

Kozármisleny kulturális stratégiájának kialakításakor egyszerre szükséges figyelembe venni a hazai kultúrafinanszírozás változásait, az állami kultúrpolitika irányait, valamint a város saját közösségi igényeit és erőforrásait. A stratégia egyik alapkérdése, hogyan fejleszthető a város kulturális élete úgy, hogy erősítse a helyi identitást, a közösségi részvételt, a kulturális hozzáférést és a város vonzerejét, miközben képes külső támogatásokra támaszkodni, de nem válik azoktól függővé.

- **A Nemzeti Kulturális Alap átalakítása:** a társadalmi kapcsolatokért és kultúráért felelős miniszter 2026. október 6-i bejelentése szerint 2027-től az NKA támogatási keretének 5%-áról dönthetne közvetlenül a miniszter a korábbi mintegy 20% helyett, a csökkentett keret pedig elsősorban krízishelyzetek kezelését szolgálná. A Kormány 2026 novemberében elfogadta az NKA döntéshozatalát érintő törvénymódosítás tervezetét, amely a szakmai döntéshozatal önállóságának erősítését célozza; a bejelentések szerint 2027 folyamán az NKA tágabb átalakítása is várható. A változások jogi formája és részletei a stratégia

készítésekor még nem ismertek, ezért ezeket a megjelenő szabályozás alapján szükséges követni.

- **A 2027. évi központi költségvetés:** a benyújtott költségvetési törvényjavaslat a kulturális források átrendeződésével számol: az NKA pályázati keretének szűkülését, ugyanakkor a közösségi és művelődési szakmai feladatok állami forrásainak jelentős bővülését vetíti előre. Hogy ez a települési közművelődés számára milyen pályázati és támogatási lehetőségeket jelent, az a költségvetés elfogadása és a kapcsolódó felhívások megjelenése után válik láthatóvá; a stratégia forrásait ezért az éves munkatervekben kell pontosítani.
- **A szakmai kollégiumok szerepének erősödése:** a finanszírozásban várhatóan nagyobb hangsúlyt kapnak a szakmai kollégiumok által meghirdetett pályázatok. Ez növeli a világos célokkal, részletes programmal és reális költségvetéssel kidolgozott pályázatok jelentőségét.
- **Közösségépítő és vidéki kulturális kezdeményezések:** a pályázati prioritások között hangsúlyosan jelenik meg a közösségépítés, a vidéki kulturális projektek, a fenntarthatóság és az innovatív megoldások. Ezek a szempontok Kozármisleny programtervezésében is hasznosíthatók.
- **A több lábon álló finanszírozás szükségessége:** a változó pályázati környezet miatt a város kulturális működését stabil önkormányzati alapokra, kiegészítő pályázati forrásokra, valamint intézményi, civil és vállalkozói partnerségekre érdemes építeni.
- **Alkalmazkodóképesség:** célszerű többéves stratégiai célokat és évente felülvizsgálható intézkedési, illetve finanszírozási tervet kialakítani. A többéves támogatási ciklusok és a decentralizáció általános irányként megfogalmazhatók, de nem tekinthetők már bevezetett reformintézkedéseknek.

Összességében Kozármislenynek olyan kulturális fejlesztési rendszert érdemes kialakítania, amely egyszerre biztosítja a szakmailag megalapozott pályázatokra való felkészülést, a helyi közösségek megerősítését, a helyi kulturális értékek bemutatását és a fenntartható, több lábon álló finanszírozást, és amely a helyi közösség valós igényeire és mérhető eredményekre támaszkodik.

2.3. Helyi és térségi stratégiai kapcsolatok

A stratégia a helyi adottságokra és közösségi igényekre építve kapcsolódik az országos közművelődési feladatokhoz, Baranya megye területfejlesztési céljaihoz, valamint Pécs és térsége kulturális folyamataihoz. A megvalósítás során fontos a közművelődési szakmai hálózatokhoz, képzésekhez és közösségfejlesztési programokhoz való kapcsolódás, így a Nemzeti Művelődési Intézet releváns kezdeményezéseinek figyelemmel kísérése.

A stratégia figyelembe veszi Baranya megye területfejlesztési dokumentumainak a helyi értékek megőrzéséhez és bemutatásához, a kulturális örökség hasznosításához, valamint a turizmus fejlesztéséhez kapcsolódó céljait. Kozármisleny esetében fontos feladat a helyi kulturális örökség feltárása és továbbadása, a nemzetiségi hagyományok ápolása, valamint a megyei értéktári és kulturális együttműködési lehetőségek feltérképezése.

Kapcsolat Péccsel és az agglomerációval

Kozármisleny kulturális élete nem értelmezhető a pécsi agglomeráció dinamikájától függetlenül. A város lakossága rendszeresen használja Pécs kulturális intézményeit (színházak, Zsolnay Kulturális Negyed, múzeumok), ami magas minőségi elvárásokat támaszt a helyi kínálattal szemben is.

Kozármisleny célja nem a pécsi nagyintézményekkel való versengés, hanem a kiegészítő, helyi identitást erősítő funkciók elmélyítése. Míg Pécs a magaskultúra és a térségi nagyrendezvények központja, Kozármisleny a kisközösségi élet, a családbarát kulturális programok és a közvetlenül elérhető lakóhelyi közművelődés bázisa lehet. A helyi kulturális szolgáltatások fejlesztése mérsékli a szabadidős ingázást, hozzájárul az „alvóváros” jelleg oldásához és a helyi kötődés erősítéséhez.

Mikrotérségi szerepkör

Kozármisleny kiépült intézményrendszerrel és aktív civil szférával rendelkező kisvárosként a környező kisebb települések (például Lothárd, Szemely, Birján, Egerág, Magyarsarlós) számára természetes vonzásközpont. A Művelődési Ház, a könyvtár és a Tájház nyitott a térségi együttműködésekre, közös rendezvények befogadására és közös szervezésére. A helyi közművelődési szakemberek a mikrotérség szakmai hálózatában is szerepet vállalhatnak a jó gyakorlatok átadásában és a közös pályázati fellépésben.

Illeszkedés a településfejlesztési dokumentumokhoz

A kulturális stratégia Kozármisleny Város Integrált Településfejlesztési Stratégiájához (ITS 2021–2027) kapcsolódik. Az ITS jövőképe szerint Kozármisleny olyan sikeres és versenyképes település, ahol a lakosság szívesen él. A dokumentum négy tematikus célja közül a kulturális stratégia elsősorban a 3. tematikus célhoz (Közösségépítés és szolgáltatásfejlesztés) illeszkedik, emellett a lakófunkció fejlesztéséhez, az önkormányzati kommunikáció fejlesztéséhez, valamint Öregfalu városrészi céljaihoz kapcsolódik. A kapcsolódási pontokat az alábbi táblázat foglalja össze:

Az ITS 2021–2027 célja	A kulturális stratégia kapcsolódása
3. tematikus cél: Közösségépítés és szolgáltatásfejlesztés – a) a közösségi identitás erősítése	A gyermek- és családbarát koncepció, a helytörténeti és nemzetiségi hagyományok bemutatása, a városegyesítés 2028-as centenáriuma; a közösségi programkínálat

Az ITS 2021–2027 célja	A kulturális stratégia kapcsolódása
	biztosítása a civil szervezetekkel való rendszeres együttműködésben.
3. tematikus cél – c) a közösségi célú épületek infrastruktúrájának fejlesztése; a Művelődési Ház bővítése és környezetének rehabilitációja („B" akcióterület)	A megújuló Művelődési Ház tartalmi megtöltése, közösségi központként való működtetése, a civil közösségek és a fiatalok számára elérhető terek kialakítása.
3. tematikus cél – b) a szolgáltatások elérhetőségének javítása	Helyben elérhető, a pécsi kínálatot kiegészítő kulturális szolgáltatások, különösen a családok, a fiatalok és az idősebb korosztály számára.
2. tematikus cél: A lakófunkció további fejlesztése – a) zöldfelületek, rekreációs lehetőségek fejlesztése a lakóövezetekben	A tópark és a szabadtéri közösségi terek kulturális használata, a fiatalok igényeihez igazodó szabadtéri találkozóhelyek és programok.
4. tematikus cél: Az Önkormányzat működésének fejlesztése – a) a külső és belső kommunikáció, a városmarketing fejlesztése	Egységes városi programnaptár, korosztályonként célzott kommunikáció, a gyermek- és családbarát arculat következetes megjelenítése.
Öregfalu városrészi céljai: az építészeti és kulturális értékek megőrzése, a Tájház színvonalas működtetése	A Tájház élményalapú, minden közösség számára nyitott használata, helytörténeti séták és programok, a nemzetiségi örökség bemutatása.

Mivel az ITS időtávja 2027-ben lezárul, a 2027–2031 közötti időszakra szóló kulturális stratégia egyúttal szempontokat ad a város következő településfejlesztési dokumentumának előkészítéséhez is, különösen a közösségi terek, a közművelődési infrastruktúra és a helyi identitás erősítése terén.

2.4. A stratégiaalkotás módszertana és adatforrásai

A stratégiaalkotás módszertani alapját a részvételi (participatív) tervezés, valamint az adatalapú, minőségfejlesztési szemléletű tervezés adja. A stratégia felépítése a Kultv. alapszolgáltatási rendszeréhez, valamint a 20/2018. (VII. 9.) EMMI rendelet partnerközpontú elvárásaihoz igazodik. A tervezés során kiemelt cél volt, hogy a dokumentum ne csupán intézményi koncepcióként, hanem a helyi társadalom széles körű bevonására és valós igényeire épülő, mérhető cselekvési tervként jöjjön létre.

Munkamódszer és adatforrások

A primer kutatást a szekunder adatok, elsősorban a Központi Statisztikai Hivatal (KSH) és az Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszer (TeIR) statisztikáinak feldolgozása előzte meg. A stratégia megalapozottságát és társadalmasítását a mennyiségi (kvantitatív) és minőségi (kvalitatív) adatgyűjtési módszerek kombinációja biztosította.

Mennyiségi adatgyűjtés – kérdőíves felmérések

- **Lakossági igény- és elégedettségfelmérés:** a felnőtt lakosság kulturális és szabadidős szokásainak, a meglévő kínálattal való elégedettségének, a tájékozódási csatornáknak és a hiányolt programtípusoknak a feltérképezése (218 válaszadó).
- **Ifjúsági és iskolai felmérés:** a felső tagozatos diákok közösségi térhasználati igényeinek, szabadidős preferenciáinak és tájékozódási szokásainak vizsgálata (282 válaszadó).

Minőségi adatgyűjtés – szakértői és érintetti interjúk

- **Településvezetés és döntéshozók:** strukturált interjúk a kulturális ágazat stratégiai prioritásairól, a forrásteremtési lehetőségekről és a helyi identitás erősítésének önkormányzati kereteiről.
- **Nevelési-oktatási intézmények:** interjúk az óvoda, az általános iskola és a művészeti iskola képviselőivel a gyermek- és ifjúsági korosztály kulturális neveléséről, hagyományőrzéséről és bevonásáról.
- **Civil szféra és helyi közösségek:** strukturált interjúk civil szervezetek, egyházi és nemzetiségi közösségek, önszerveződő csoportok és az idősebb korosztály képviselőivel a közösségi terekről, a támogatási rendszerről és az érdekegyeztetésről.
- **Közművelődési szakemberek:** interjúk a művelődési ház, a könyvtár és a Tájház munkájában érintett szakemberekkel az infrastrukturális és tartalmi megújulás irányairól.
- **Helyi gazdasági szereplők:** interjú a helyi vállalkozói szféra képviselőjével a kulturális alapú gazdaságfejlesztés és a rendezvényi együttműködések lehetőségeiről.

Az adatfelvétel jellemzői és korlátai

A primer adatfelvétel 2026-ban zajlott. A lakossági kérdőívet 218 felnőtt, a felső tagozatos diákoknak szóló kérdőívet 282 tanuló töltötte ki, emellett 15 szakértői és érintetti interjú készült. A lakossági mintában a 31–60 évesek felülreprezentáltak, a 18–30 évesek és a 60 év felettiek alulreprezentáltak; a diákmintában a 8. évfolyamosok aránya alacsony. Az ezekre a csoportokra vonatkozó megállapítások ezért jelzésértékűek, és a megvalósítás során célzott igényfelméréssel érdemes megerősíteni őket. A kérdőívek kitöltése anonim volt. Mivel a lakossági kérdőív online formában készült, a digitális csatornákat használók aránya a mintában valószínűleg magasabb a teljes lakosságénál.

Az interjúk eredményei összesítve, személyazonosításra alkalmatlan módon kerültek feldolgozásra. A kérdőívek összesített eredményeit a 2. és a 3. melléklet, az interjús adatfelvétel módszertanát a 4. melléklet tartalmazza. A kutatási eredményeket

SWOT- és PESTLE-elemzés rendszerezi, ezek alkotják a stratégiai célrendszer megalapozását. A stratégia tervezetének véglegesítését társadalmi egyeztetés előzi meg.

III. HELYZETELEMZÉS ÉS A KUTATÁSI EREDMÉNYEK INTEGRÁLÁSA

3.1. A város földrajzi, történeti és településszerkezeti adottságai

Kozármisleny területe a régészeti leletek tanúsága szerint a bronzkor óta lakott; a korai bronzkorból a Somogyvár–Vinkovci kultúra emlékei ismertek. Kiemelkedő régészeti emléke a római kori kocsitemetkezés, amelynek leletei a helyi identitás fontos elemei. A középkortól Kiskozár és Misleny önálló falvakként fejlődtek, eltérő – magyar, német és horvát – népességi gyökerekkel. A két települést 1928-ban egyesítették Kozármisleny néven; az egyesítés 100. évfordulója 2028-ban a stratégiai időszakra esik.

A település az 1960–80-as évektől az alapvető közintézmények (iskola, művelődési ház, könyvtár) kiépítésével fokozatosan kertvárosias jelleget öltött, majd a rendszerváltást követő, Pécsről induló kiköltözési hullám nyomán dinamikus növekedési pályára állt. Kozármisleny 2007. július 1-jén kapott városi címet.

A város Baranya megye középső részén, Pécs közvetlen dél-délkeleti szomszédságában fekszik. Közúti kapcsolatai az M60-as autópálya közelsége révén jók, a közelben található a Pécs-Pogány repülőtér. Kozármisleny a környező kisebb települések számára egyes oktatási, egészségügyi és kulturális szolgáltatások tekintetében térségi alközpontként működik.

Településszerkezete történetileg és karakterében is tagolt:

- **Öregfalu:** a történeti településmag, a helyi védett építményekkel, a Tájházzal és az épített örökség jelentős részével.
- **Kertvárosias lakóövezetek:** Újtelep, Újfalu, az északi lakóterület és Csikósvölgy, ahol a beköltöző családok jelentős része él.
- **Rekreációs és zöldinfrastruktúra:** az Árpádi-árok völgye, valamint a tópark és az egymáshoz kapcsolódó tavak területe. A lakossági felmérés szerint ezek a város legnépszerűbb közösségi színterei (3.7.2. fejezet).

3.2. Társadalmi és demográfiai jellemzők

Kozármisleny népessége a pécsi agglomerációból érkező beköltözéseknek köszönhetően folyamatosan nő. A 2022. évi népszámlálás szerint a város lakónépessége 6 663 fő volt, ami 2011-hez képest 11%-os, 2001-hez képest 63%-os növekedést jelent. A lakcímnyilvántartás adatai szerint a bejelentett állandó népesség 2026. január 1-jén 7 057 fő (3 484 férfi és 3 573 nő), vagyis a város átlépte a 7000 fős határt.

A közművelődési szolgáltatások által megszólítandó népesség ennél valamivel nagyobb lehet, mivel a városban élnek csak tartózkodási hellyel rendelkező lakosok, valamint lakcímet még be nem jelentett új beköltözők is. A folyamatos növekedés megerősíti a helyi kötődést erősítő, az „alvóváros” jelleget mérséklő beavatkozások szükségességét.

Korösszetétel és iskolázottság

A teljes népességszámra évente frissülő adatok állnak rendelkezésre, a részletes korösszetétel és iskolázottság azonban a 2022. évi népszámlálás adataiból ismert. Ezek alapján Kozármisleny korszerkezete az országos átlagnál lényegesen fiatalabb (a részletes adatokat az 1. melléklet tartalmazza):

- **0–14 évesek:** arányuk 20,4%, ami jelentősen meghaladja az országos átlagot.
- **15–64 évesek:** arányuk 65%, ami stabil aktív korú népességet jelez.
- **65 év felettiek:** arányuk 14,5%, ami az országos 20,8%-os átlagnál 6,3 százalékponttal alacsonyabb.

A beköltözők jelentős része magasabb iskolázottságú, kisgyermekes család. Az összlakosság esetében az egyetemi, főiskolai (stb.) oklevéllel rendelkezők aránya a 2022-es adatok szerint 25,9%.

Összességében Kozármisleny demográfiai profilját a fiatal korszerkezet, a kisgyermekes családok magas aránya és a beköltöző, jellemzően magasabb iskolázottságú népesség határozza meg. Ez a helyi kulturális kínálat fókuszát is kijelöli: a családok és a gyermekek megszólítása mellett ugyanakkor a beköltözők helyi kötődésének erősítése és az idősebb, régóta itt élő lakosság értékeinek megőrzése is kiemelt feladat.

3.3. Pécs közelsége mint stratégiai kontextus

Kozármisleny földrajzi helyzete – a megyeszékhely, Pécs közvetlen szomszédsága – alapjaiban határozza meg a város kulturális és közösségi életét. Ez a kapcsolat egyszerre jelent erőforrást és elszívó hatású kihívást a helyi közművelődés számára.

Pécs közelsége mint erőforrás

- **Intézményi és szakmai partnerség:** Pécs kulturális intézményei (színházak, múzeumok, a Zsolnay Kulturális Negyed, a Bóbita Bábszínház) közvetlenül elérhetők. Ez lehetővé teszi, hogy Kozármisleny nagy beruházások helyett projektalapú együttműködésekre és vendégelőadások fogadására építsen, például gyermek- és családi színházi előadások helyi befogadásával.
- **Lakossági humántőke:** Pécs gazdasági és oktatási vonzereje fiatal, jellemzően magasabb iskolázottságú családokat hoz Kozármislenybe, akik igényes kulturális és szabadidős kínálatot várnak el.

- **Művészeti és oktatási bázis:** a Pécsi Tudományegyetem és a pécsi művészeti műhelyek közelsége szakértői, előadói és oktatói együttműködési lehetőséget kínál a helyi rendezvények és szakkörök számára.

Pécs közelsége mint kihívás

- **Az „alvóváros" jelleg és a kulturális fogyasztás áthelyeződése:** a felnőtt lakosság, különösen a fiatal felnőttek (18–30 évesek) kulturális és szórakozási igényeiket részben Pécsen elégítik ki. A helyi klubélet és a kisközösségi programok hiánya gyengíti a helyi kötődést.
- **Alacsony helyi részvétel:** a lakossági felmérés szerint a távolmaradás fő oka nem Pécs vonzereje, hanem az, hogy a felnőttek jelentős része nem talál számára érdekes helyi kínálatot, illetve nem értesül időben a lehetőségekről (3.7.2. fejezet).
- **A fiatalok közösségi tereinek hiánya:** az iskolai felmérés szerint a felső tagozatos diákok döntő többsége új vagy fejlesztett közösségi helyszíneket, elsősorban szabadtéri tereket igényel (3.7.1. fejezet). Megfelelő helyi találkozóhelyek nélkül a helyi kötődés már fiatal korban gyengülhet.

A stratégiai válasz: kiegészítő, közösségközpontú pozicionálás

Kozármisleny nem kíván versenyre kelni Pécs nagyintézményi és magaskulturális kínálatával. A stratégia válasza a kiegészítő funkciók és a közvetlen közösségi élmények erősítése:

- **Kisközösségi és családbarát lépték:** a művelődési ház, a könyvtár és a Tájház közvetlen, személyes és családias közösségi tereket kínálhat, amelyeket a nagyvárosi intézmények kevésbé tudnak biztosítani.
- **Szabadtéri közösségi kultúra:** a tópark és a zöldterületek – a lakosság legkedveltebb közösségi terei – kertmozi, szabadtéri koncertek és közösségi programok helyszíneként egyedi vonzerőt jelenthetnek az agglomerációban.
- **Igényekre épülő, mérhető működés:** a rendszeres igény- és elégedettségmérés, a közművelődési szereplők rendszeres egyeztetése és a korosztályonként célzott kommunikáció biztosíthatja, hogy a helyi kínálat a lakosok valós igényeire válaszoljon, és helyben tartsa a közösségi energiákat.

3.4. Kulturális infrastruktúra és intézményrendszer

Kozármisleny közművelődési feladatait a város önkormányzata által alapított Kozármislenyi Művelődési Központ és Könyvtár Nonprofit Kft. látja el, közművelődési megállapodás keretében. Az intézményrendszert ezen kívül a nevelési-oktatási intézmények, a művészeti iskola, a Tájház, valamint a vállalkozói működtetésű és egyházi közösségi terek egészítik ki. A 2021–2026 közötti időszakot a pandémia utáni újraindulás, ismétlődő szervezeti és vezetői változások, valamint jelentős

infrastrukturális fejlesztések – a Tájház megújulása és az új könyvtár megnyitása – jellemezték.

3.4.1. A közművelődési feladatellátás szabályozási és szervezeti kerete

A helyi közművelődési feladatok ellátásáról jelenleg a 9/2023. (IV. 20.) önkormányzati rendelet rendelkezik, amelynek tervezetét a Közművelődési Kerekasztal megismerte, a három nemzetiségi önkormányzat pedig határozattal jóváhagyta. A rendelet szerint a város a Kultv. 76. § (3) bekezdésében meghatározott alapszolgáltatások közül öt területet vállal: a művelődő közösségek támogatását és helyszín biztosítását, a közösségi és társadalmi részvétel fejlesztését, a hagyományos közösségi kulturális értékek átörökítését, az amatőr alkotó- és előadó-művészeti tevékenység feltételeinek biztosítását, valamint a kulturális alapú gazdaságfejlesztést. Az alapszolgáltatásokat a város a Művelődési Központ és Könyvtár Nkft.-vel kötött közművelődési megállapodás útján látja el. A Képviselő-testület évente elfogadja a Művelődési Központ munkatervét, pénzügyi és szakmai beszámolóját; a feladatellátó minden év március 1-jéig szolgáltatási tervet készít. A rendelet együttműködő partnerként nevesíti a civil szervezeteket, az iskolát, az óvodát, a Közművelődési Kerekasztalt, az egyházakat és a nemzetiségi önkormányzatokat, és a civil szervezetek támogatására pályázati úton elnyerhető, elkülönített forrást ír elő.

A közművelődési feladatellátás szervezeti formája az elmúlt két évtizedben többször változott: a 2009–2015 közötti időszakban a művelődési ház egy általános művelődési központ része volt, 2015-től önálló nonprofit gazdasági társaságként működik, 2017-től a könyvtárral integrálva, 2019 óta Kozármislenyi Művelődési Központ és Könyvtár Nkft. néven. A társaság törvényességi felügyeletét felügyelőbizottság látja el, szakmai felügyeletét a Nemzeti Művelődési Intézet (NMI) biztosítja; az ügyvezető évente legalább két alkalommal számol be a képviselő-testületnek. A kulturális ügyek döntés-előkészítése 2021 áprilisa óta – az önálló Kulturális Bizottság megszűnését követően – a Szociális, Oktatási, Sport- és Kulturális Bizottság hatáskörébe tartozik.

3.4.2. Kozármislenyi Művelődési Központ és Könyvtár Nkft.

A Művelődési Központ a település központjában, az oktatási, kulturális és sportlétesítmények által alkotott egységes intézményi tömbben található. Az 1966-ban társadalmi munkában épült, 2006-ban új szárnnyal bővült épület színháztermet, többfunkciós és kreatív termeket, emeleti tornatermet, konyhát és előteret foglal magában; az épületben működik a helyi kávézó is. Funkcióját tekintve egyszerre közművelődési intézmény, civil ház, információs pont és szabadidőközpont: a városi rendezvények szervezése mellett a hét minden napján 5–6 rendszeres sport-, rekreációs és közösségi foglalkozásnak, valamint számos civil szervezet próbájának és programjának ad helyet. A Művelődési Központ üzemelteti a Mislenyi Portéka helyi termelői piacot. A Misleny Magazin szerkesztése és kiadása korábban szintén az intézmény feladata volt, 2026 óta azonban már nem hozzá tartozik.

Személyi feltételek

Az intézmény humánerőforrás-helyzete a vizsgált időszakban instabil volt, jelentős munkaszervezeti mozgás és fluktuáció jellemezte. 2021-ben a vezetői feladatokat kettéválasztották (ügyvezető és szakmai igazgató), majd 2023 márciusától ismét egyszemélyes ügyvezetés működött. Az intézmény állandó létszáma az elmúlt években néhány főre korlátozódott, a szakmai feladatokat jellemzően két-három munkatárs látta el, akiket egyszerű foglalkoztatásban, illetve rendezvényekhez kötött alkalmi munkavállalók egészítettek ki. A szakmai vezetői munkakör 2026 őszén megüresedett; a vezetői pályázat alapján 2027. január 1-jétől új vezetés kezdi meg munkáját – a vezetési struktúrát a fenntartó határozza meg –, addig a feladatokat átmenetileg a könyvtár vezetője látja el, aki a szakmai vezetői munkakör betöltéséhez szükséges szakirányú végzettséggel rendelkezik. A vezetői folytonosság biztosítása így a stratégia indulásakor kiemelt feladat. Az intézmény munkatervei is jelezték, hogy a rendezvényszervezési és könyvtári feladatok ellátásához – az új könyvtár megnyitásával két telephelyen – további munkatársakra van szükség.

Tárgyi feltételek és fejlesztések 2021–2026

Az épület az elmúlt években folyamatos, többnyire kisebb léptékű felújításokon esett át, ugyanakkor több alapvető műszaki probléma – fűtés, vízellátás, beázás – visszatérően nehezítette a működést.

Év	Megvalósult fejlesztés, esemény
2021	A színházterem parkettájának felújítása, a belső udvari árnyékoló helyreállítása, a közös mislenykult.hu oldal frissítése; az intézmény oltópontként is működött.
2022	A színházterem fűtésének leállása miatt a fűtésrendszer korszerűsítése elkerülhetetlenné vált; a könyvtár új épületbe költöztetésének előkészítése megkezdődött.
2023	A művészbejáró és az aula felújítása, teljes körű Wi-Fi-hálózat, a kazánok felújítása, az ivóvíz-gerincvezeték javítása, tároló beszerzése.
2024	A biztonsági kamerarendszer felújítása, a régóta fennálló tetőbeázás végleges javítása; az önkormányzat több, az épületet érintő támogatási kérelmet nyújtott be (elektromos hálózat, világítás, energetika, helygazdálkodás).
2025	Megnyílt az új városi könyvtár; a művelődési házban felszabaduló könyvtárterem többfunkciós kiállító- és konferenciatérként hasznosítható.

Forrás: a Művelődési Központ 2021–2025 közötti munkatervei és beszámolói, önkormányzati tájékoztatás.

Az intézmény munkatervei az épület több területén jeleztek felújítási és fejlesztési igényt. Ezek egy része már megvalósult: megtörtént a színházterem elhasználódott széksorainak és színpadi függönyének cseréje, a honlap ismételt megújítása pedig folyamatban van. A közösségi terek állagmegóvó munkái és a rendezvényi eszközök pótlása ugyanakkor továbbra is visszatérő feladatot jelentenek. Az interjúk alapján a nagyterem akusztikája és színpadmagassága a komolyzenei koncertek számára nem megfelelő. Az Integrált Településfejlesztési Stratégia (2021–2027) a Művelődési Ház bővítését és környezetének rehabilitációját is tartalmazza.

Gazdálkodás

A társaság bevételei az állami közművelődési és könyvtári normatívából, az önkormányzati működési és rendezvénytámogatásból, saját bevételekből (terembérlet, piaci helypénzek, beiratkozási díjak, egyéb szolgáltatások) és pályázati forrásokból állnak. A legnagyobb kiadást a személyi jellegű ráfordítások és az épület fenntartása, különösen az energia jelentik.

A működés túlnyomó részét a fenntartói és az állami források biztosítják, a saját bevételek aránya alacsony. A vizsgált időszakban a gazdálkodás több hullámzó évet követően stabilizálódott, ugyanakkor a pénzügyi helyzet továbbra is érzékeny a költségek változására és a külső források kiszámíthatatlanságára.

A gazdálkodás megítélése és értelmezése a helyi szereplők között eltérő. Ez is jelzi, hogy a fenntartó, az intézmény és a partnerek közötti közös gondolkodáshoz átlátható, egységes szerkezetű és rendszeresen nyilvánosságra hozott pénzügyi és szakmai adatokra van szükség. A stratégia ezért a mérési és beszámolási rend megerősítését kiemelt feladatként kezeli (P11, VII. fejezet).

A saját bevételek között jelentős a termek bérbeadása. A terembérleti díjakat önkormányzati rendelet szabályozza. A díjpolitika egyszerre szolgálja a bevételszerzést és a helyi közösségek hozzáférését, ezért a kedvezmények átlátható szabályozása a civil együttműködés fontos eleme.

Megfelelés a közművelődési intézményekre vonatkozó követelményeknek

A 20/2018. (VII. 9.) EMMI rendelet a közművelődési intézmények számára intézménytípusonként határozza meg a személyi, tárgyi és nyitvatartási követelményeket. Az alábbi áttekintés a fő követelményeket és a teendőket foglalja össze; az MK az alapító okirat szerint egyszemélyes nonprofit korlátolt felelősségű társaság. A 9/2023. (IV. 20.) önkormányzati rendelet 4. § (1) bekezdése szerint az önkormányzat a közművelődési alapszolgáltatásokat az MK-val kötött közművelődési megállapodással látja el, amely a Művelődési Központot mint kulturális intézményt működteti. A táblázat ezért a művelődési központra mint intézménytípusra vonatkozó követelményeket veszi alapul; az ezeknek való teljes körű megfelelést a P12 projekt keretében 2027 első félévében kell felülvizsgálni.

Követelmény	Jelenlegi állapot	Teendő
Szakmai munkakörök és szakirányú végzettség (vezető, szakmai munkatársak)	A szakmai feladatokat 2–3 munkatárs látja el.	Összevetés a művelődési központra vonatkozó létszám- és végzettségi követelménnyel; a c) és f) alapszolgáltatás felvétele személyi többletfeltétellel járhat (P12).
Nyitvatartás és annak közzététele	A hét minden napján működő foglalkozások; két telephely.	A nyitvatartás rögzítése, kifüggesztése és közzététele a honlapon; a két telephely összehangolása (P9, P12).

Követelmény	Jelenlegi állapot	Teendő
Helyiségek és eszközök	Színházterem, többfunkciós és kreatív termek, felszabadult régi könyvtárterem.	Az alapszolgáltatásokhoz szükséges terek és eszközök felülvizsgálata (P9).
Munkaterv, szolgáltatási terv, beszámoló	Évente elkészül, a szolgáltatási terv március 1-jéig.	A stratégia céljai és indikátorai szerinti szerkezet (5.4. fejezet).
Igény- és elégedettségmérés, önértékelés	Részleges, nincs rendszeres adatgyűjtés.	Mérési rendszer bevezetése 2027-ben (P11).

Forrás: 20/2018. (VII. 9.) EMMI rendelet, saját szerkesztés.

3.4.3. Városi Könyvtár

A Városi Könyvtár általános gyűjtőkörű, nyilvános közművelődési könyvtár, amely a Kultv. nyilvános könyvtárakra vonatkozó előírásai szerint látja el az állomány gyarapítását, nyilvántartását, feltárását, megőrzését és a könyvtári szolgáltatásokat. 2015 és 2025 között a Művelődési Központ épületében működött, szervezetileg 2017 óta a társaság része. Állománya folyamatosan bővül, az olvasói igények elsősorban a kortárs irodalomra és a gyermekkönyvekre irányulnak, míg a nemzetiségi és helytörténeti irodalom iránti érdeklődés alacsony. A könyvtár kedden és csütörtökön 10–18, szerdán és pénteken 13–19, szombaton 9–14 óráig tart nyitva, hétfőn zárva van; a heti 33 órás nyitvatartás meghaladja a Kultv. 54. §-a szerinti, az 5000 fő feletti településeken kötelező legalább heti 25 órát; elektronikus katalógust, folyóirat-kölcsönzést, hírlevelet biztosít. Állandó partnerei a helyi óvoda és iskola, valamint a pécsi Csorba Győző Könyvtár. A használói mutatók 2017 óta lényegében stagnálnak: a beiratkozott olvasók száma tartósan 300–400 fő, az éves kölcsönzés meghaladja a 6000 dokumentumot, az állomány mintegy 8000 kötet. 2024-ben a beiratkozottak 44,9%-a 0–14 éves gyermek, 23,9%-a 36–54 éves felnőtt, 9,4%-a 65 év feletti volt. A 15–35 éves korosztály alulreprezentált az olvasók között: 2024-ben a 381 beiratkozott olvasóból mindössze 51 fő (13%) tartozott ebbe a korcsoportba. A beiratkozott olvasók száma a város népességének mintegy 5%-a, ami jelentős tartalékot jelez. Az állománygyarapítás fő forrása az állami normatív támogatás, amelyet a kulturális érdekeltségnövelő támogatás egészít ki; a beszerzés a gyermek- és ifjúsági irodalomra és a kortárs szépirodalomra összpontosít, az olvasói igények figyelembevételével. A meglévő kényelmi szolgáltatások – az online katalógus, a helyben olvasható és kölcsönözhető folyóiratok – még a rendszeres könyvtárhasználók körében sem teljesen ismertek.

A könyvtár a TOP Plusz program keretében (TOP_PLUSZ-1.2.1-21-BA1-2022-00020) megvalósult új, korszerű, önálló épületbe költözött, amely 2025. június 20-án nyílt meg, és a város kulturális infrastruktúrájának legjelentősebb fejlesztése a vizsgált időszakban. Az új épület kislétszámú klubok, olvasókörök és pódiumesemények számára is alkalmas, a művelődési házban pedig a régi könyvtárterem kiállító- és

bérelhető térré alakult. A projekt kiemelt célcsoportja az ifjúság. A fizikai különválással ugyanakkor megszűnt a két intézményrész közötti természetes látogatói átjárás, a személyzet és a nyitvatartás összehangolása két helyszínen pedig nagyobb szervezési terhet jelent. A könyvtár legnagyobb kihívása a személyi ellátottság: szakmai becslés szerint 1000 lakosra 0,5 könyvtáros indokolt, ami Kozármisleny népességszámánál mintegy 3,5 főt jelentene, miközben 2025-ben a feladatokat egy főállású könyvtáros látta el. A különálló telephely a nyitvatartás és a programkínálat bővítéséhez további munkaerőt igényel.

3.4.4. Tájház

Az Öregfaluban álló Tájház a város épített és néprajzi örökségének legfontosabb helyszíne. Az önkormányzat pályázati támogatással és jelentős saját forrással 2022-ben gyakorlatilag újjáépítette, azóta tematikus kiállítások, hagyományőrző napok és szakköri kiállítások helyszíne, és fokozatosan bekapcsolódott a városi rendezvények rendjébe. 2024-ben elindult a „közkincstár” értékgyűjtés: idős helyi lakosok tárgyi felajánlásait a hozzájuk kapcsolódó személyes emlékek hangfelvételével együtt gyűjtik, egy későbbi digitális hanggyűjtemény céljával. A vályogépület állagmegóvása folyamatos feladat: a 2025-ös tél komoly károkat okozott (repedések, felvizesedés, elavult vezetékek), ezért műszaki állapotfelmérés és állagmegóvási terv szükséges; a kerítés rekonstrukciójára pályázat előkészítése folyt. A felújítás lehetséges forrása célzott pályázat, például a tájházak támogatására szolgáló Kós Károly Program (EMET). Az interjúk alapján a Tájház fűtés hiányában télen nem használható, egyetlen vizesblokkja és korlátozott befogadóképessége a nagyobb rendezvényeket nem teszi lehetővé. Az ITS a Tájház színvonalas működtetését Öregfalu városrészi céljai között nevesíti, és további fejlesztést is tervez.

3.4.5. Nevelési-oktatási és művészetoktatási intézmények

- **Janikovszky Éva Óvoda és Bölcsőde:** 12 óvodai csoportban 278 gyermeket nevel a „Nevelés játékkal, mesével” programra épülő helyi óvodai program alapján. A csoportok többsége vegyes életkorú, ahol a 3–6 évesek közös tevékenységekben vesznek részt. Ez a tehetséggondozásnak is kedvez, mert az érdeklődő kisebbek a nagyobbak foglalkozásaiba is bekapcsolódhatnak. Emellett felmenő rendszerben három azonos életkorú csoport működik. Öt csoportban német nemzetiségi nevelés folyik, ebből kettőben egész napos. Ez megalapozza az iskolai német nyelvtanulást és a nemzetiségi hagyományok továbbadását. Az átmenetet segítik a leendő tanítók által tartott tavaszi iskola-előkészítő foglalkozások. Az óvoda térítés nélkül biztosít hitoktatást, logopédiai és gyógypedagógiai ellátást, valamint mozgásfejlesztő foglalkozásokat, költségtérítéssel pedig külön foglalkozások is elérhetők. Rendszeres partnere a művelődési háznak és a művészeti iskolának, például a havi zenei matinéval. A bölcsődei intézményegység 56 férőhellyel, két gondozási egységben négy

csoporttal működik egy csendes, jól megközelíthető lakóövezetben. A modern, akadálymentes épület tágas, világos csoportszobái és a játszókert biztonságos környezetet nyújt a legkisebbeknek és családjaiknak. A bölcsőde a gyermek- és családbarát város szempontjából fontos első közösségi színtér, ahol a beköltöző családok kapcsolódása a városhoz már a legkorábbi életkorban megkezdődhet.

- **Janikovszky Éva Általános Iskola:** mintegy 650 tanulójával mikrotérségi szerepet tölt be: a beiskolázási körzetéhez Pécsudvard, Szemely, Lothárd és Birján is tartozik. Kiemelten foglalkozik a nemzeti és nemzetiségi hagyományokkal, és német nemzetiségi nyelvi osztályokat is indít. Épülete 2020-tól bővült és megújult. Kulturális szempontból a város egyik legfontosabb szereplője: a tanítási időben szervezett programok jól működnek, a hétvégi rendezvényekre viszont a családok és a pedagógusok leterheltsége miatt nehezebb bevonni a diákokat. Közösségi életét a diákönkormányzat és annak mintegy 30 fős aktív magja is alakítja. Az alsó tagozattól felmenő rendszerben iskolai kórus indult. Az iskola névadójához kötődően fontos törekvése, hogy a Janikovszky Éva nevére épülő gyermek- és családközpontú arculat az egész városban megjelenjen, például színjátszó napokkal és a művekhez kapcsolódó alkotó programokkal. A drámapedagógia és a színjátszás fejlesztését ugyanakkor korlátozza, hogy nincs megfelelő színházi tér.
- **Diabelli Alapfokú Művészeti Iskola:** 1996 óta működik a városban, zenei és képzőművészeti képzéssel; 2005-ben elnyerte a minősített alapfokú művészeti iskola címet. Koncertjeivel és versenyeivel a város meghatározó kulturális szereplője. Kozármislenyben mintegy 170–180 gyermek tanul itt, főként helyiek, de a környező településekről is járnak. Szorosan együttműködik a többi intézménnyel.

3.4.6. Egyéb közösségi és kulturális színterek

- **Sportcsarnok:** a 2007-ben átadott, 600 fő befogadására alkalmas csarnokot az önkormányzat sportfeladatait ellátó Kozármislenyi Sport Nonprofit Kft. üzemelteti. A sportesemények mellett nagyobb létszámú kulturális, iskolai és óvodai rendezvények helyszíne is.
- **Templomok:** a Szent Mór-templom az Öregfaluban, a városközpontban álló Flüei Szent Miklós-templom (amely komolyzenei hangversenyeknek is otthont ad) és a 2006-ban felszentelt református templom fontos közösségi és kulturális színterek.
- **Szabadtéri terek:** a tópark és a zöldterületek a lakosság legkedveltebb közösségi terei; a városi nagyrendezvények egy része szabadtéren zajlik.
- **Mislenyi Portéka:** a Művelődési Központ által üzemeltetett pénteki helyi termelői piac egyben közösségi találkozóhely és a kulturális alapú gazdaságfejlesztés színtere.

- **Kommunikációs infrastruktúra:** a mislenykult.hu honlap (a honlap fejlesztése jelenleg folyamatban) és az intézményi Facebook-oldalak, valamint a város közös csatornái: a Misleny Magazin (havi megjelenés) és a városi LED-fal.

3.4.7. Az intézményrendszer értékelése

Kozármisleny a település méretéhez képest kiterjedt kulturális intézményrendszerrel rendelkezik, amely a legtöbb korosztály számára biztosít helyszínt és szolgáltatást. A 2021–2026 közötti időszakban több fontos fejlesztés valósult meg (Tájház, új könyvtár, a művelődési ház műszaki állapotának javítása). A működés fő korlátai ugyanakkor a szűk és instabil személyi állomány, a gyakori vezetőváltások miatti szakmai folytonosság hiánya, az épületek visszatérő műszaki problémái, valamint az, hogy a kisközösségek számára a terembérleti díjak terhet jelentenek. Az új könyvtár és a művelődési házban felszabaduló terek hasznosítása a következő időszak legfontosabb lehetősége, amelynek kihasználása azonban humánerőforrás-fejlesztést és stabil szakmai vezetést igényel.

3.5. Közművelődési alapszolgáltatások és programkínálat

A Művelődési Központ programkínálata az önkormányzati rendeletben vállalt alapszolgáltatásokra, az éves munkatervre és szolgáltatási tervre épül. A kínálat három pillére a városi nagyrendezvények és ünnepek, a rendszeres kisközösségi foglalkozások és klubok, valamint a könyvtári szolgáltatások.

3.5.1. A programkínálat alakulása 2021–2026

- **2021:** a pandémia miatt az év első felében a programok online zajlottak, a majális második éve elmaradt. Új elemként megjelent az adventi kalendárium, a KultúrSzalon beszélgetős est és az Alkotó Műhely, a nyári Erzsébet-táborokban öt turnusban 100 gyermek vett részt. A felső tagozatosoknak szóló „Kaland a városban” program a fiatalok véleményét is gyűjtötte.
- **2022:** a kisközösségek újraélesztése és a 2021-ben előkészített kulturális stratégia véglegesítése volt a fő cél (a tervezet végül nem került véleményezésre és képviselő-testületi tárgyalásra); havi kiállítások indultak helyi és pécsi partnerekkel.
- **2023:** a gazdasági megszorítások és az időszakos bezárás után a működés újraindult; NMI-támogatással kézműves szakkörök indultak, a Tájház bekapcsolódott a városi programokba.
- **2024–2025:** a kisközösségek fenntartása és a költséghatékony működés került előtérbe. Új vagy megerősödött programok: Népviseletek Napja, Virágvasárnapi húsvétváró, Új hold fesztivál, Mozdulj, Misleny! majális, bekapcsolódás az NMI Petőfi Kulturális Programjába. 2025-ben új elemként nyárindító koncert, tini diszkók, „Menő Manó” gyermekdélutánok és gasztronap valósult meg.

Költségtakarékossági okból egyes korábbi események (például nőnap, pedagógusnap, piknikek) 2025-ben már nem városi rendezvényként szerepelnek.

3.5.2. Rendezvények és ünnepek

Típus	Jellemző rendezvények
Városi nagyrendezvények	Mozdulj, Misleny! majális (május 1.), Családi gyereknap (május vége), Városnap (szeptember eleje), Advent Kozármislenyben (adventi gyertyagyújtások, Mikulás-járat, idősek karácsonya, adventi kalendárium)
Nemzeti ünnepek	Március 15., augusztus 20. (az egyházakkal és civil szervezetekkel), október 23.
Tematikus rendezvények	A magyar kultúra napja, Új hold fesztivál, Nők hete, A magyar költészet napja (Tájház), Virágvasárnapi húsvétváró, Kultúrházak éjjel-nappal, Márton-nap (az iskolával és az óvodával), Luca-nap
Civil kezdeményezésű, városi jelentőségű események	Népviseletek Napja (civil szervezésben), nemzetiségi napok, a civil szervezetek saját rendezvényei

Forrás: a Művelődési Központ munkatervei; a rendezvénynaptár évről évre változhat.

3.5.3. Kisközösségek, klubok és rendszeres foglalkozások

A Művelődési Központban a hét minden napján rendszeres foglalkozások zajlanak. A kínálat az alapszolgáltatások szerint az alábbiak szerint csoportosítható:

- **Művelődő közösségek és alkotóközösségek:** Kozármislenyi Alkotó Műhely, kézműves szakkörök (szövés, gyöngyfűzés, nemezelés – az NMI A SZAKKÖR programjának támogatásával), amelyek munkái a Janus Pannonius Múzeum kiállításán is szerepeltek; társasjáték-klub, gombfociklub.
- **Ismeretterjesztés és közösségi részvétel:** KultúrSzalon Exkluzív beszélgetős est, Kozármislenyi Vállalkozónők Klubja (havi), sport- és egészségnapok, környezetvédelmi napok, negyedéves KultúrMozi.
- **Családok és gyermekek:** baba-mama klub és gyermekfoglalkozások (hetente több alkalommal), tematikus nyári táborok, a civil szervezetek táborainak befogadása.
- **Amatőr művészeti és mozgásos tevékenység:** néptánc minden korosztálynak, mazsorett, valamint naponta több rekreációs és sportfoglalkozás, amelyeket nagyrészt külső foglalkozásvezetők terembérlet keretében tartanak.
- **Hagyományőrzés:** a Tájház tematikus napjai és kiállításai, a „közkincstár” helytörténeti értékgyűjtés.

3.5.4. Könyvtári szolgáltatások és programok

A könyvtár a kölcsönzés mellett papírszínházat, rendhagyó irodalomórákat, tematikus könyvtári órákat, rajz- és meseíró pályázatokat, író-olvasó találkozókat, előadásokat és kiállításokat szervez, és részt vesz az országos könyvtári programokban. A

könyvtár tervei között szerepelnek ifjúsági beszélgetős estek szakértők bevonásával, nyitvatartáson kívül is használható könyvláda, olvasásajánló rovat a helyi sajtóban, valamint részvétel az országos olvasásnépszerűsítő versenyekben.

3.5.5. A programkínálat értékelése a felmérési eredmények tükrében

A programkínálat sokszínű, és erősen épít a helyi hagyományokra, a családokra és a kisközösségekre. A 2026. évi kérdőíves felmérések és interjúk ugyanakkor több ponton eltérést jeleznek a kínálat és a lakossági igények között:

- **Kortárs műfajok:** a felnőttek 69%-a könnyűzenei, 59%-a stand-up és kamaraszínházi programokat igényel, ezek a jelenlegi kínálatban csak alkalmanként jelennek meg.
- **Mozi:** a diákok körében a mozi és a filmvetítés a legnépszerűbb programtípus (53%), a KultúrMozi (civil partner közreműködésével) viszont negyedévente egyszer jelentkezik.
- **Klubélet és ifjúság:** a felnőttek 51%-a a klubélet fejlesztését tartja szükségesnek; a 14 év feletti fiatalok és a fiatal felnőttek számára – a 2025-ben indult tini diszkóktól eltekintve – alig van célzott, rendszeres program, és saját közösségi terük sincs.
- **Részvétel:** a felmérés szerint a részvételt elsősorban az érdekes programok hiánya és a késői tájékoztatás korlátozza (3.7.2. fejezet), ami a kínálat mellett a kommunikáció fejlesztését is indokolja.
- **Mérés és kommunikáció:** a látogatottságról nincs rendszeres, pontos adatgyűjtés, a programok utáni visszacsatolás esetleges; a mislenykult.hu honlap pedig már hosszabb ideje fejlesztés alatt áll – megújulása a transzparens működés miatt kiemelt fontosságú –, a fiatalok által használt csatornák kihasználatlanok.

A kínálat bővítésének fő korlátja a szűk személyi állomány és a költségkeret: a vizsgált időszakban a programok egy része költségtakarékossági okból szűkült, a szakköröket részben az intézmény vezetői tartják. A felmérések alapján a cél nem elsősorban a rendezvények számának növelése, hanem a meglévő kínálat célzottabb, korosztályonként differenciált megújítása.

3.6. Civil szervezetek, művészeti csoportok és partneri kapcsolatok

Kozármisleny civil élete a település méretéhez képest sokszínű. A regisztrált nonprofit szervezetek ezer lakosra jutó száma ugyan elmarad az országos átlagtól, a szervezetek tevékenysége azonban a városi közösségi élet meghatározó része: a városi rendezvényeken többnyire díjmentesen lépnek fel, saját rendezvényeket szerveznek, és rendszeresen használják a közművelődési tereket.

3.6.1. Civil szervezetek és művészeti csoportok

Terület	Szervezetek, csoportok
Hagyományőrzés, néptánc, nemzetiségi kultúra	Józsa Gergely Néptánc Egyesület, Kenderzsupp Hagyományőrző Közhasznú Egyesület, Bújj, Bújj Zöld Ág Gyermekhívogató Egyesület, Kozármislenyi Német Nemzetiségi és Művészetkedvelők Egyesület, „Nasi Ljudi” Nemzetiségi Egyesület
Művészet, tánc	Diabelli Művészeti és Oktatási Alapítvány, Szigeti Oktávia Táncművészetért Alapítvány, Tornádó Táncsportegyesület
Közösség, szabadidő, generációk	Kozármislenyi Nyugdíjasok Egymásért Egyesület, Családok Kulturális és Szabadidősport Közhasznú Egyesülete, Kaptár Egyesület, Takatanya Egyesület, Rotary Club Kozármisleny Egyesület, Közösségi Iskola Kozármisleny Alapítvány
Városfejlesztés, környezet- és állatvédelem	Kozármisleny Városfejlesztő és Környezetvédő Egyesülete, „Adj Esélyt” Kozármislenyi Állatvédő Egyesület
Sport	Kozármisleny Sport Egyesület, T-FITT Sport Egyesület
Szociális, közbiztonsági és egyéb	Élet-Esély Autistákat Segítő Egyesület, Kozármislenyi Polgárőr Egyesület, Kozármislenyi Református Templom Építési Alapítvány, Porta Pannónia Egyesület

Forrás: Kozármisleny Város honlapja, civil szervezetek jegyzéke (2026). A bejegyzett szervezetek mellett informális klubok és körök is működnek, például a Vállalkozónők Klubja.

A város jegyzéke 2026-ban 22 civil szervezetet tart nyilván. A 2021-es állapothoz képest új szereplőként jelent meg többek között a városfejlesztő és környezetvédő egyesület, az állatvédő egyesület és a közösségi iskola alapítvány, ami a környezeti és közösségi kezdeményezések erősödését jelzi. A civil szervezetek egy része a városi rendezvények állandó közreműködője – kiemelkedő szerepet tölt be például a néptánc-egyesület a nemzeti ünnepeken, a városnapi szüreti felvonulásban és a Népviseletek Napja szervezésében, a nyugdíjasegyesület pedig a magyar kultúra napja társszervezőjeként. Mellettük nem bejegyzett közösségek (például a Melódia kórus és az Örömtánc csoport), egyházi közösségek (baba-mama kör, kórusok, idősek klubja) és informális kisközösségek (kézműves szakkörök, olvasókör) is aktívan működnek; a KultúrMozi megvalósításában civil egyesület a partner.

3.6.2. Nemzetiségi önkormányzatok és egyházak

A városban jelenleg is három nemzetiségi önkormányzat működik: a horvát, a német és a roma. A nemzetiségi önkormányzatok a nemzetiségi napok, a hagyományőrző programok és a nemzetiségi nevelés révén kapcsolódnak a város kulturális életéhez; a német nemzetiségi közösség saját ingatlant vásárolt közösségi ház céljára. A történelmi egyházak – a római katolikus és a református egyházközség – az ünnepek közös megszervezésében, valamint saját közösségi és kulturális programjaikkal vesznek részt a város életében.

3.6.3. Szakmai és térségi partnerségek

- **Szakmai partnerek:** Nemzeti Művelődési Intézet (szakmai felügyelet, A SZAKKÖR és Petőfi Kulturális Program), Csorba Győző Könyvtár, alkalmi szakmai kapcsolat a Janus Pannonius Múzeummal (a kézműves szakkörök munkáinak kiállítása) és a Pécsi Tudományegyetemmel.
- **Testvértelepülések:** Várda (Magyarország), Kopács és Pag (Horvátország), Orimattila (Finnország), Sezze (Olaszország), Marosújvár (Románia).
- **Helyi partnerek:** a nevelési-oktatási intézmények, a művészeti iskola, a helyi vállalkozások és szolgáltatók, a Mislenyi Portéka termelői.

3.6.4. Az együttműködés formái és a civil támogatás rendszere

A civil szervezetek és a Művelődési Központ együttműködése elsősorban kölcsönös szolgáltatáson alapul: a szervezetek díjmentesen lépnek fel a városi rendezvényeken, a Művelődési Központ pedig a szolgáltatási terv szerint évente egy alkalommal térítésmentes helyszínt biztosít számukra rendezvényhez. Az önkormányzat civil pályázati rendszeren keresztül támogatja a szervezeteket. Az intézményi tervezés célként fogalmazza meg, hogy a nagyrendezvényekben a civil szervezetek közreműködőként és társszervezőként nagyobb szerepet kapjanak.

Az egyeztetés intézményes kerete a Közművelődési Kerekasztal volt, amely 2022-ben a kulturális stratégia egyeztetését vállalta, 2023-ban pedig a hatályos közművelődési rendelet tervezetét is megismerte. A Kerekasztal státusza jelenleg nem egyértelmű: jogilag nem szűnt meg, a gyakorlatban azonban nem működik. Ezért meg kell vizsgálni legutóbbi megalakításának mandátumát, és szükség esetén újjáalakítását a Kultv. 82–83. §-a szerint kell kezdeményezni (P2). Az önkormányzat ugyanakkor rendszeres, havi civil egyeztetést (Civil Fórum) tart, és a civil célú támogatási keret bővült. Az egyeztetés megítélése az interjúkban eltérő: egyes vélemények szerint inkább tájékoztató jellegű, és kevés tér jut a nézőpontok ütköztetésére, más vélemények szerint a kritikus hangok képviselői gyakran távol maradnak. A meglévő rendszeres alkalom így jó alapot teremt, de a párbeszéd-jellegű egyeztetés újraindításához új működési módra van szükség.

3.6.5. A civil és partneri kapcsolatrendszer értékelése

A civil szféra a város kulturális életének egyik legfontosabb erőforrása: a szervezetek önkéntes munkája nélkül a városi rendezvények jelentős része nem valósulhatna meg. A 2026-os interjúk és a munkatervek alapján ugyanakkor az együttműködést több tényező gyengíti: a Közművelődési Kerekasztal működésének szünetelése, a terembérleti díjak emelkedése és a működési támogatás helyett eseti programtámogatások kiszámíthatatlansága, valamint a civil vezetők elöregedése és az utánpótlás hiánya. A következő időszak feladata a közművelődési egyeztetés rendszeressé tétele – a Civil Fórumra építve –, a közreműködések előre rögzített

együttműködési megállapodásokba foglalása, a közös városi programnaptár, az átlátható, egységes szempontrendszerű civil támogatás kialakítása, valamint az, hogy a civil szervezetek a városi programok tervezésében is partnerként vegyenek részt.

3.7. A primer kutatások főbb tanulságai

3.7.1. A felső tagozatos diákok kulturális és közösségi igényei – a 2026. évi kérdőíves felmérés főbb megállapításai

A 2026-ban készült kérdőíves felmérést 282 kozármislenyi felső tagozatos diák töltötte ki. A felmérés a fiatalok helyi élethez való viszonyát, szabadidős preferenciáit, közösségi térhasználati igényeit és a közösségi programokban való részvételi hajlandóságát vizsgálta. Az egyes kérdésekre 266–272 érdemi válasz érkezett, a százalékok ezekre vonatkoznak. A válaszadók 91%-a az 5–7. évfolyamra járt, a 8. osztályosok aránya mindössze 9% volt, ezért az eredmények elsősorban a 10–13 éves korosztály véleményét tükrözik.

A felső tagozatos diákok körében végzett felmérés főbb eredményei (2026, 282 válaszadó)

Terület	Főbb eredmények
Viszony a városhoz	55% átlagos, 30% kifejezetten szeret itt élni, 15% problémákat lát
Legnépszerűbb programok	mozi és filmvetítés 53%, sport 48%, koncertek és bulik 41%
Közösségi terek	79% szerint új vagy fejlesztett helyszínekre van szükség, 46% a tópartot és a parkokat emelte ki
Rendezvényi feltételek	megfizethető étel-ital 63%, ingyenes Wi-Fi 59%, pihenőzónák 54%
Tájékozódás	barátok 64%, szülők 57%, plakátok 36%
Részvétel a szervezésben	51% nem, 39% alkalmanként, 10% aktívan

1. táblázat. Forrás: Kérdőív Kozármisleny felsős gyerekeinek, 2026.

Viszony a városhoz. A fiatalok többsége semleges vagy pozitív módon viszonyul Kozármislenyhez: 55%-uk átlagosnak ítéli meg a városban élést, 30%-uk kifejezetten szeret ott élni, 15%-uk pedig problémákat, hiányosságokat érzékel. Az elégedettség gyenge-közepes erősségű kapcsolatban áll a közösségi terek megítélésével (Cramér-féle V = 0,23; saját számítás a nyers adatokból): aki problémákat lát a városban, nagyobb arányban tartja elégtelennek a meglévő tereket. Ez arra utal, hogy a közösségi és szabadidős lehetőségek fejlesztése erősítheti a fiatalok városhoz való kötődését.

Szabadidős preferenciák. A legnépszerűbb programtípus a mozi és a filmvetítés (53%), ezt a sportprogramok és versenyek (48%), valamint a könnyűzenei koncertek és bulik (41%) követik. Mérsékeltebb az érdeklődés a workshopok (27%) és a társasjáték-estek (22%) iránt, a beszélgetős estek iránt pedig kifejezetten alacsony (8%). A nyitott válaszokban egyedi javaslatként megjelentek a kerékpáros és pumpapályák, a versenyek, a lovaglás, az uszoda vagy strand és más aktív,

élményközpontú programok is. Mindez változatos, a korosztály érdeklődéséhez igazodó, mozgásra és közös élményre épülő programkínálatot indokol.

Közösségi terek. A közösségi terek fejlesztése a felmérés egyik kiemelt tanulsága: a válaszadók 79%-a szerint szükség van új vagy fejlesztett közösségi helyszínekre. A legtöbben a szabadtéri terek, különösen a tópart és a parkok fejlesztését emelték ki (46%). A művelődési ház vagy ifjúsági klub fejlesztését 13% jelölte, 19% érzi a hiányt, de nem tudja megnevezni, mire lenne szükség, 21% szerint pedig nincs szükség új helyszínre. A szabad véleményekben is visszatérő elem a több hely, a pályák, a park és a strand iránti igény, illetve a nagyobb városi szórakoztató központok hiánya. A korosztály számára tehát elsősorban a találkozásra, a kötetlen együttlétre és a kisebb közösségi programokra alkalmas szabadtéri környezet megteremtése fontos.

A programok helyszíni feltételei. A programok sikerességét a tartalom mellett a helyszíni körülmények is befolyásolják. A válaszadók 63%-a a megfizethető étel- és italválasztékot, 59%-a a gyors, ingyenes Wi-Fi-t, 54%-a a nyugodt pihenőzónákat, 43%-a pedig a telefontöltési lehetőséget jelölte meg fontos szempontként. A kedvezményes vagy ingyenes belépő ennél kevésbé hangsúlyos (22%). A rendezvényeken a diákok leginkább ételre és italra költenek. A fiatalbarát rendezvények tervezésében ezért a helyszíni megfizethetőség, a komfortos környezet és a korszerű infrastruktúra a meghatározó.

Tájékoztatás. A diákok elsősorban személyes csatornákon tájékozódnak: a barátok és kortársak (64%), a szülők (57%), valamint a plakátok és hirdetmények (36%) a legfontosabb források. Az online platformok szerepe másodlagos (Discord 19%, Instagram 16%, TikTok 14%). A programkommunikációban ezért az iskolai és családi csatornák, valamint a kortárs ajánlások kapjanak elsőbbséget, az online felületek pedig kiegészítő szerepet töltsenek be.

Részvétel a szervezésben. A válaszadók 51%-a nem venne részt a programok szervezésében, 39%-uk alkalmanként kapcsolódna be, 10%-uk pedig aktív szervezői feladatokat is vállalna. Aki új közösségi tereket szeretne, nagyobb arányban hajlandó tenni is a közösségért (Cramér-féle V = 0,25; saját számítás a nyers adatokból). Ez fokozatos és önkéntes bevonási formákat indokol, például diák-ötletgyűjtést, közös programtervezést vagy ifjúsági tanácsadó csoportot.

Következtetés. A felmérés legfontosabb üzenete, hogy négy terület egymást kiegészítő fejlesztésére van szükség: vonzó, változatos programkínálatra, használható szabadtéri közösségi terekre, a személyes csatornákra épülő tájékoztatásra és a fokozatos részvételi lehetőségekre. A jövőbeli intézkedések tervezésekor célszerű a diákok igényeit rendszeresen visszamérni, és őket a programok kialakításába is bevonni. Mivel a 8. osztályosok alulreprezentáltak a mintában, az idősebb korosztály igényeit érdemes külön vizsgálni.

3.7.2. A lakosság kulturális igényei és a helyi kulturális élet fejlesztési irányai – a 2026. évi kérdőíves felmérés főbb megállapításai

A 2026-ban készült lakossági kérdőíves felmérés a lakosság részvételi szokásait, kulturális igényeit, a helyi értékekhez való viszonyát és a fejlesztés lehetséges irányait vizsgálta. A kérdőívet 218 felnőtt töltötte ki, az egyes kérdésekre 204–218 válasz érkezett. A minta elsősorban a 31–60 éves korosztályt (74%) és a gyermekes családokat képviseli, a 18–30 évesek (17%) és a 60 év felettiek (9%) alulreprezentáltak. Mivel a kitöltés online történt, a digitális csatornákat használók aránya valószínűleg felülbecsült. Az eredmények súlyozatlanok, értelmezésükkor ezeket a torzításokat figyelembe kell venni.

A lakossági kulturális kérdőív főbb eredményei (2026, 218 felnőtt válaszadó)

Terület	Főbb eredmények
Részvétel	56% évente néhányszor, 31% havonta vagy gyakrabban, 13% szinte soha
Fő akadályok	érdekes programok hiánya 42%, késői vagy hiányos tájékoztatás 24%
Fejlesztési igények	könnyűzene és fesztivál 69%, stand-up és kamaraszínház 59%, klubélet 51%
Leglátogatottabb helyszínek	Tópark és szabadtéri terek 84%, Művelődési Központ és Könyvtár 53%
Gyermek- és családbarát koncepció	62% a legmagasabb értékelést adta, 82% fontosnak tartja
Tájékozódás	Facebook 91,5%, Misleny Magazin 38,5%, honlap 29%

2. táblázat. Forrás: Kozármisleny Város Önkormányzata, 2026. évi kulturális kérdőív.

Részvétel és akadályok. A lakosság többsége alkalmi résztvevője a helyi kulturális életnek: 56% csak évente néhányszor vesz részt programokon, 13% szinte soha. A részvételt elsősorban nem az időhiány (11%) vagy Pécs vonzereje (13%) akadályozza, hanem a számukra érdekes programok hiánya (42%) és a nem megfelelő vagy késői tájékoztatás (24%). A város kulturális kínálatát a válaszadók 35%-a ajánlaná ismerőseinek, 39% semleges, 26% kifejezetten nem ajánlaná.

Programigények. A legerősebb fejlesztési igény a könnyűzenei koncertekhez és fesztiváljellegű rendezvényekhez (69%), valamint a kisebb előadó-művészeti produkciókhoz, például a stand-up estekhez és a kamaraszínházi előadásokhoz kapcsolódik (59%). A válaszadók fele (51%) a klubélet fejlesztését is fontosnak tartja, ide értve az ifjúsági klubokat és a speciális érdeklődési körök közösségeit. Kisebb arányban a felnőttképzések és az ismeretterjesztő előadások bővítése (28%) és a hibrid, online közvetítések (15%) is megjelentek. Mindez a hagyományos kínálat mellett a kortárs, szórakoztató és közösségi élményt nyújtó műfajok erősítését indokolja.

Helyszínek. A tópark és a szabadtéri terek a helyi közösségi élet legfontosabb helyszínei, a válaszadók 84%-a ezeket látogatja leggyakrabban. A Művelődési Központ és Könyvtár (53%) szintén meghatározó, ezt a sportlétesítmények (37%) és a Mislenyi Portéka (30%) követik. A szabadtéri és sport jellegű fejlesztések közül a lakosság egyértelműen az uszoda megvalósítását tartja a legfontosabbnak (61%), a tópark-hálózat fejlesztését 19% jelölte. Az uszoda elsősorban a szabadidős infrastruktúra tágabb fejlesztési környezetében értelmezhető.

Családok és generációk. A gyermek- és családbarát városkoncepció (a kérdőívben „gyermekváros” néven szerepelt) a felmérés egyik legerősebb eredménye: a válaszadók 62%-a a legmagasabb értékelést adta, 82%-uk pedig fontosnak vagy nagyon fontosnak tartja. A gyermekes háztartások körében a támogatottság különösen erős. A Janikovszky Éva nevéhez kapcsolódó programok közül a gyermekszínházi előadások (43%) és a tematikus mesepark, játszótér (42%) a legnépszerűbbek, ezeket az iskolai kreatív műhelyek és a drámapedagógia (31%) követik. A generációkat összekötő programok közül az idős–fiatal közös tevékenységeket (38%) és a szülő–gyermek mozgásprogramokat (36%) hiányolják a legtöbben, 29% viszont nem érez ilyen hiányt.

Helyi identitás és kulturális örökség. A „Három Torony Fesztivál” tervezett elemei közül a kérdőívben „háromnyelvű gasztrokulturális piac” néven szereplő elem a legnépszerűbb (68%), jóval megelőzve a testvérvárosi ifjúsági csereprogramot (33%) és az 1928-as városegyesítés megünneplését (27%). A város felekezeti és nemzetiségi sokszínűsége – a kérdőív megfogalmazásában „három vallás és három nemzetiség” együttélése – a válaszadók szerint kevéssé érzékelhető a város mai arculatában (átlag: 2,8 az ötfokú skálán). A sváb örökség megőrzésének fontossága szintén közepes (átlag: 2,9), és megosztó: egy elkötelezett, jellemzően régóta itt élő réteg kiemelten fontosnak tartja, az újonnan beköltözők körében azonban alacsonyabb az érdeklődés. A nyitott válaszokban a megőrzendő értékek között leggyakrabban a Mislenyi Portéka és a néptánc szerepelt.

Tájékoztatás. A válaszadók 91,5%-a a Facebookon tájékozódik. Ezt a Misleny Magazin (38,5%), az önkormányzati honlap (29%), a hirdetőtáblák és szórólapok (26%), valamint a személyes ajánlás (19%) követi. A Misleny Magazin elsősorban az idősebb korosztály számára fontos forrás. Az online kitöltés miatt a Facebook szerepe valószínűleg felülbecsült, ezért a nyomtatott és személyes csatornák jelentőségét nem szabad alábecsülni.

Kiegészítő szolgáltatások. A válaszadók leginkább a magasabb színvonalú helyszíni gasztronómiát (61%), az ivóvíz-vételi lehetőséget (40%) és egy saját mobilalkalmazást vagy digitális műsorfüzetet (36%) tartanák ösztönzőnek. Ezek viszonylag alacsony költséggel javíthatják a rendezvényi élményt.

Következtetés. A felmérés legfontosabb üzenete, hogy a lakosság nem érdektelen: a részvételt elsősorban a vonzó programok hiánya és a tájékoztatás hiányosságai fogják vissza. A helyi kulturális élet vonzerejének növelése ezért több, egymással összefüggő terület fejlesztését igényli:

- a kortárs és hagyományőrző programkínálat bővítése és a klubélet erősítése;
- a családok és a különböző generációk megszólítása a gyermek- és családbarát koncepcióra építve;
- a szabadtéri és intézményi helyszínek tudatosabb használata;
- a helyi kulturális örökség láthatóbbá tétele;
- a kommunikáció hatékonyságának javítása.

A fejlesztési irányok meghatározásakor indokolt a kevésbé reprezentált csoportok, különösen a fiatal felnőttek és az idősek igényeinek további megismerése.

3.7.3. Tervezési célcsoportok és megszólításuk fő irányai

A 2026. évi diák- és lakossági kérdőív eredményei alapján a kulturális stratégia tervezésekor indokolt figyelembe venni a különböző életkorú és élethelyzetű lakosok eltérő igényeit. Az alábbi célcsoportok a kulturális kínálat és a kommunikáció tervezését segítő kategóriák, nem a kérdőívek által igazolt, egységes társadalmi típusok. A lakossági kérdőívben a 31–60 évesek felülreprezentáltak (74%), a 18–30 évesek (17%) és a 60 év felettiek (9%) alulreprezentáltak, ezért az utóbbi csoportokra vonatkozó megállapítások jelzésértékűek.

Tervezési célcsoportok és megszólításuk

Célcsoport	Kiemelt igények	Javasolt kommunikációs csatornák
Felső tagozatos diákok (10–14 év)	mozi, sport, koncert; szabadtéri terek	kortársak, szülők, iskola, plakát
Családos, aktív korú lakosság (31–45 év)	családi és gyermekprogramok, könnyűzene, stand-up	Facebook, időben közzétett programnaptár
Középkorú és idősebb lakosság (46 év felett)	változatos kínálat, helyi értékek, generációs programok	Facebook, Misleny Magazin, hirdetőtáblák, személyes megszólítás
Fiatal felnőttek (18–30 év)	koncert, fesztivál, klubélet	digitális csatornák, a korosztály bevonása a szervezésbe
Középiskolás fiatalok (14–18 év)*	saját klubtér, biztonságos szórakozás, szervezői szerep	Instagram, diákönkormányzat, közösségi szolgálat

*3. táblázat. Forrás: Kozármisleny 2026. évi diák- és lakossági kulturális kérdőíve; *a 14–18 évesek sorát a felmérések nem fedték le, az interjúk alapján.*

1. Felső tagozatos diákok (10–14 év). A diákok többsége semleges vagy pozitív módon viszonyul a városhoz. A legnépszerűbb programtípusok a mozi és filmvetítés

(53%), a sportprogramok (48%), valamint a koncertek és bulik (41%). A válaszadók 79%-a szerint szükség van új vagy fejlesztett közösségi helyszínekre, elsősorban a tópart és a parkok fejlesztésére (46%). Tájékozódásukban a személyes csatornák dominálnak: a barátok (64%) és a szülők (57%) fontosabbak az online platformoknál (Instagram 16%, TikTok 14%). A korosztály elérésében ezért az iskolai és családi csatornák, valamint a kortárs ajánlások kapjanak elsőbbséget. A diákok 10%-a aktív szervezői szerepet is vállalna, további 39% alkalmanként kapcsolódna be.

2. Családos, aktív korú lakosság (31–45 év). A csoport a lakossági minta legnagyobb része (44%). Megszólításában kiemelt szerepet kapnak a gyermek- és családi programok, a szabadtéri rendezvények és a közös élményt kínáló események. A gyermek- és családbarát koncepciót a gyermekes háztartások 89%-a, a gyermektelenek 68%-a tartja fontosnak. A Janikovszky Éva nevéhez kapcsolódó programok közül a gyermekszínházi előadások (43%) és a tematikus mesepark, játszótér (42%) a legnépszerűbbek, a szülő–gyermek mozgásprogramokat 36% hiányolja. A könnyűzenei programok (69%) és a stand-up, kamaraszínházi estek (59%) iránti igény ebben a korosztályban is releváns. A csoport elérésében a Facebook és az időben közzétett, jól áttekinthető programtájékoztatás a meghatározó.

3. Középkorú és idősebb lakosság (46 év felett). A korosztály kulturális érdeklődése és részvételi gyakorlata nem egységes, ezért megszólításában a változatos kínálat biztosítása a kiindulópont. A helyi értékek iránti kötődés ebben a csoportban, különösen a régóta itt élők körében, erősebb: a sváb örökség megőrzésének fontossága a teljes mintában közepes (átlag: 2,9), de egy elkötelezett, jellemzően idősebb réteg kiemelten fontosnak tartja. A generációkat összekötő programok közül az idős–fiatal közös tevékenységek iránti igény a legnagyobb (38%), az ismeretterjesztő előadások és felnőttképzések bővítését a teljes minta 28%-a tartja szükségesnek. A digitális csatornák mellett indokolt fenntartani a Misleny Magazin (38,5%), a hirdetőtáblák és a személyes megszólítás szerepét, különösen a 60 év felettiek esetében.

4. Fiatal felnőttek (18–30 év). A fiatal felnőttek helyi kulturális életbe való bevonása önálló figyelmet igénylő fejlesztési terület. A lakossági kérdőívben a korosztály alulreprezentált (37 válaszadó), ezért az eredmények jelzésértékűek. A távolmaradás fő oka a csoportban a megfelelő kínálat hiánya és Pécs vonzereje. A könnyűzenei koncertek, a fesztiváljellegű rendezvények (69%) és a klubélet fejlesztése (51%) a teljes mintában is a legerősebb igények közé tartozik. A kérdőív a fiatal felnőttek által használt közösségimédia-platformokra nem kérdezett rá, ezért a kommunikációs csatornák pontosításához célzott igényfelmérés vagy a korosztály bevonásával végzett tervezés indokolt.

5. Középiskolás fiatalok (14–18 év). A 2026-os felmérések ezt a korosztályt nem érték el: a diákkérdőív a felső tagozatosokat, a lakossági kérdőív a 18 év felettieket

kérdezte. Igényeikről ezért az interjúk adnak képet (lásd a célcsoport-táblázatban a 15–17 éveseket): saját, biztonságos, de nem túlszabályozott klubtér, szórakozási lehetőség és valódi szervezői szerep. A korosztály célzott felmérése a 2029-es visszaméréskor, a középiskolák bevonásával javasolt.

3.7.4. A két kérdőíves felmérés közös tanulságai és fejlesztési irányai

A gyermekek és a felnőtt lakosság körében végzett 2026. évi kérdőíves felmérések több ponton egybecsengenek:

- **Szabadtéri terek:** mindkét korosztály a legfontosabb közösségi helyszínként kezeli őket. A felnőttek leggyakrabban a tóparkot és a szabadtéri tereket látogatják, a diákok pedig ezek fejlesztését tartják a legfontosabbnak.
- **Helyszíni gasztronómia:** mindkét csoportban meghatározó a megfizethető, színvonalas étel- és italkínálat (diákok 63%, felnőttek 61%).
- **Kínálat:** a részvételt mindkét csoportnál elsősorban a kínálat összetétele befolyásolja, nem az érdeklődés hiánya.

Lényeges eltérés mutatkozik ugyanakkor a tájékozódásban: a felnőttek döntően a Facebookon tájékozódnak (91,5%), a diákok elsősorban barátaiktól és szüleiktől. A közös eredmények alapján az alábbi fejlesztési irányok jelölhetők ki. A táblázat a felmérésekből származó kiinduló értékeket is tartalmazza, amelyek a stratégia megvalósításának nyomon követésére szolgáló mutatók alapjául szolgálhatnak.

Fejlesztési irányok és kiinduló mutatók (2026)

Fejlesztési irány	Alátámasztó felmérési eredmények	Javasolt mutató	Kiinduló érték
1. Gyermek- és családközpontú kulturális kínálat	gyermek- és családbarát koncepció fontos: 82%; gyermekszínház 43%, mesepark 42%	a koncepciót fontosnak tartók aránya	82%
2. Változatos és korszerű programkínálat	könnyűzene 69%, stand-up 59%, klubélet 51%; diákoknál mozi 53%, sport 48%	érdekes program hiányát jelölők aránya	42%
3. Közösségi terek és helyi értékek erősítése	Tópark 84%; diákok 79%-a új tereket igényel; gasztrokulturális piac 68%	a sokszínűség érzékelhetősége (1–5)	2,8
4. A kulturális kommunikáció fejlesztése	késői tájékoztatás 24%; Facebook 91,5%; diákoknál barátok 64%, szülők 57%	időben nem értesülők aránya	24%
5. A részvétel feltételeinek javítása	gasztronómia 61–63%, ivóvíz 40%, Wi-Fi 59%, pihenőzónák 54%	havonta vagy gyakrabban részt vevők aránya; ajánlási arány	31%; 35%

Fejlesztési irány	Alátámasztó felmérési eredmények	Javasolt mutató	Kiinduló érték
6. A fiatalok bevonása a tervezésbe	diákok 10%-a aktívan, 39%-a alkalmanként vállalna szervezést	legalább alkalmanként bekapcsolódók aránya; aktív szervezők aránya	49%; 10%

4. táblázat. Forrás: Kozármisleny 2026. évi diák- és lakossági kulturális kérdőíve.

A fejlesztési irányok a stratégia további tervezési munkájának alapját képezik. A konkrét intézkedések, azok ütemezése, felelősei és erőforrásigénye a cselekvési terv kidolgozásakor határozhatók meg. A mutatók alakulását célszerű a stratégia félidejében és lezárásakor azonos kérdésekkel végzett kérdőíves felméréssel visszamérni, összhangban a 20/2018. (VII. 9.) EMMI rendeletben rögzített igény- és elégedettségmérési elvárásokkal. A kevésbé reprezentált csoportok, különösen a 18–30 évesek, a 60 év felettiek és a 8. osztályosok igényeinek pontosabb megismerése érdekében további célzott igényfelmérés indokolt.

3.7.5. Szakértői és civil interjúk tapasztalatai

A helyzetfeltárás során 15 interjú készült civil, egyházi, nemzetiségi, oktatási, közművelődési, gazdasági és önkormányzati szereplőkkel. Az interjúk kvalitatívak: az egyes szereplők saját tapasztalatát és nézőpontját rögzítik, ezért az alábbi megállapítások a több interjúban visszatérő mintázatokra épülnek. Az eredmények összesítve, személyazonosításra alkalmatlan módon kerültek feldolgozásra.

Az interjúk egybehangzó üzenete: Kozármislenyben nem a kulturális kínálat mennyisége a gond, hanem az, hogy a közösségek, intézmények és korosztályok egymástól elszigetelten működnek, és a programok híre nem jut el mindenkihez.

Erősségek és erőforrások

A város legnagyobb értéke a településmérethez képest erős, rendszeres szokásokkal bíró kisközösségi hálózat, amelyre a stratégia építhet.

- **Stabil kisközösségek:** a városban számos rendszeresen működő civil, egyházi és önszerveződő közösség van – nyugdíjas, kézműves, olvasó-, kórus- és szakmai körök –, amelyek közül több az elmúlt években bővülni is tudott.
- **Széles intézményi háttér:** a Művelődési Ház, a könyvtár, a Tájház, a művészeti iskola, az óvoda és az iskola együtt a korosztályok többségét lefedő kulturális és nevelési kínálatot biztosít.
- **Működő intézményi együttműködések:** az oktatási, művészetoktatási és közművelődési intézmények között már ma is vannak jól működő, rendszeres közös programok.
- **Arculati alap:** a Janikovszky Éva név több városi intézményben is jelen van, így a gyermek- és családbarát arculatnak már megvan a kiindulópontja.

- **Feltárt helyi értékek:** a helyi értékek dokumentálása és a hagyományőrző közösségek működése megalapozza a helyi identitás építését.
- **Növekvő népesség:** a folyamatos beköltözés elsősorban fiatal családokat hoz, így bővül a kulturális és közösségi programok célközönsége.
- **Elkötelezett önkéntesek:** a közösségi élet jelentős része önkéntes munkára és elkötelezett helyi szervezőkre épül.

Fő problématerületek

A leggyakrabban visszatérő probléma a hiányos tájékoztatás és a szereplők szigetszerű működése; ezeket a hiányzó terek és a leterhelt középgeneráció távolmaradása követi.

Fő problématerületek az interjúkban (összesen 15 interjú)

#	Téma	Hány interjúban szerepelt
1	Hiányos tájékoztatás, nincs egységes programnaptár	10 / 15
2	Szigetszerű működés, városi koordináció hiánya	9 / 15
3	Hiányzó vagy alkalmatlan terek	9 / 15
4	„Alvóváros”, leterhelt 30–50 évesek	8 / 15
5	A Közművelődési Kerekasztal működésének szünetelése	6 / 15
6	Vezetői utánpótlás, vezetőváltások	6 / 15
7	Felszínes, „vurstli” jellegű rendezvények	5 / 15
8	Finanszírozás, terembérleti díjak	5 / 15
9	A személyes megszólítás hiánya	4 / 15

5. táblázat. Forrás: a stratégiához készült szakértői és civil interjúk, 2026.

Szigetszerű működés. Az intézmények, egyesületek, nemzetiségek és a sport egymástól függetlenül, a saját projektjeikre koncentrálva dolgoznak. Gyakori a párhuzamos programszervezés, például több karácsonyi esemény ugyanarra a közönségre. A Közművelődési Kerekasztal – a 3.6.4. pontban leírtak szerint – jelenleg nem működik; a helyébe lépő havi civil egyeztetés megítélése eltérő: több interjúalany szerint inkább tájékoztató jellegű, más vélemények szerint a kritikus hangok képviselői gyakran távol maradnak. A civil összefogás így ma inkább személyes kapcsolatokon múlik, mint városi stratégián.

Kommunikáció és információáramlás. A tájékoztatás egyik csatornán sem jut el teljes körűen a célcsoportokhoz. Sok idős nem használ internetet, ezért a kizárólag Facebookra épülő hirdetés kirekeszti őket, a fiatalokat pedig a Facebook már nem éri el. A plakátok hatékonysága csökken, a városi LED-falat nem használják ki, és nincs

egységes, mindenki számára elérhető városi programnaptár. A Művelődési Ház programjai és a csatlakozási lehetőségek sem elég átláthatók.

„Alvóváros" és a hiányzó középgeneráció. A 30–50 éves, dolgozó réteg reggel elmegy, este hazaér, és nincs energiája a helyi közösségi életre; az interjúk szavával ez a „láthatatlan réteg". Az új beköltözők nehezen kötődnek a településhez, nem ismerik a múltját. Pécs közelsége erős elszívó hatást jelent: a minőségi kultúrát sokan ott keresik, a 18–25 évesek pedig autóval könnyen átjárnak. A szomszédi kapcsolatok meggyengültek, a korosztályok párhuzamosan élnek.

Terek és infrastruktúra. Hiányoznak a kötetlen, informális találkozóhelyek és egy ifjúsági klub, ahol a tinédzserek biztonságos, de nem túlszabályozott keretek között lehetnek együtt. A Művelődési Ház nagyterme akusztika és színpadmagasság miatt koncertekre kevéssé alkalmas, ezért a komolyzenei hangversenyek a templomba szorulnak. A könyvtárban a hűtés átmenetileg nem működött megfelelően, ezért nyáron 30 fok körüli belső hőmérséklet is előfordult; az interjú a raktárkapacitást is szűkösnek ítéli. A Tájház kapacitása és vizesblokkja korlátozott, fűtés hiányában télen nem használható. Két interjú veszteségnek tartja a Művelődési Ház konyhájának kiszervezését és a vendéglátás előtérbe kerülését.

Finanszírozás és átláthatóság. A terembérleti díjak megterhelik a kisközösségeket, ezért egyes csoportok más, olcsóbb helyszínre költöznek, vagy fizetős működés felé mozdulnak el. A civil csoportok támogatása sok esetben nem áll arányban azzal a munkával, amelyet a városi rendezvényeken ellenérték nélkül végeznek. Az eseti, programalapú támogatások megnehezítik a hosszú távú tervezést, a magasabb színvonalú programok – például az országosan ismert előadók meghívása – pedig meghaladják a civil szervezetek anyagi lehetőségeit.

Vezetés és utánpótlás. A Művelődési Ház gyakori vezetőváltásai megtörik a szakmai folytonosságot. A kisközösségek vezetői idősödnek, a kórus és a versmondók létszáma fogy, és nehéz fiatalabb szervezőt találni. Több interjú hiányolja az összefogó, koordináló szerepet betöltő szakembert, valamint a partnerségre és szolgáltatásra épülő vezetői szemléletet.

A programkínálat jellege. A programok mennyisége megfelelő, de a nagyrendezvények sokszor kimerülnek a felszínes szórakoztatásban, és tartalmuk nem mindig áll arányban a rájuk fordított forrásokkal. Egyes lakossági csoportok elmélyültebb, beszélgetős programokat keresnek. A fiatalok szabadidős programokon való részvételi hajlandósága alacsony, a hétvégi programokra nehéz bevonzani a családokat, a gyerekek sűrű sportelfoglaltsága pedig gyakran kiszorítja a művészeti tanulást.

Célcsoportok és igényeik

Az interjúk szerint minden célcsoportnak más a „kapuja”: a családokat a gyerekeiken, az időseket személyes megszólítással, a fiatalokat saját térrel és saját csatornán lehet elérni.

Célcsoportok és igényeik az interjúk alapján

Célcsoport	Helyzetük	Igényeik	Leghatékonyabb elérés
Kisgyermekes, beköltöző családok	A növekvő népesség bázisa, gyenge helyi kötődés	Baba-mama klub, hétvégi családi és játszótéri programok	A gyerekeken keresztül: óvodai, iskolai fellépések, bálok, vásárok
Általános iskolások	Tanítási időben jól elérhetők, a szabadidős részvétel alacsony	Kórus, diákönkormányzat, helytörténet, kötetlen alkotás	Iskola, óvoda, művészeti iskola, könyvtári órák
15–17 évesek	Még helyben vannak	Biztonságos, kontrollált szórakozás, saját klubtér	Instagram, diákönkormányzat, közösségi szolgálat
18–25 évesek	Dolgoznak, autóval Pécsre járnak	Trendi, helyi identitást adó vonzerő, pl. saját fesztivál	Instagram, bevonás a szervezésbe
30–50 évesek („láthatatlan réteg”)	Túlterheltek, kevés idejük jut a helyi közösségi életre	Rugalmas, kétheti vagy havi alkalmak, közösségi élmény	Gyerekeiken keresztül, személyes ajánlással
Értelmiségiek	A jelenlegi kínálat kevéssé szólítja meg őket	Tudományos, pszichológiai, történelmi előadások, pódiumbeszélgetések	Minőségi, neves előadók, kisebb körű, interaktív alkalmak
„Új nyugdíjasok” (60–70 évesek)	Van idejük, energiájuk, tapasztalatuk, de a hagyományos egyesület nem vonzza őket	Interaktív, önkéntes, hasznosságérzetet adó feladatok	Konkrét feladat felajánlása, pl. gyalogló klub, kórus
Idősek	Stabil, jól mozgósítható közösség	Heti találkozók, kirándulások, kórus	Személyes megszólítás, nyomtatott tájékoztatás
Nemzetiségek és egyházi közösségek	Erősek, de befelé fordulók	Láthatóság, partnerség a várossal	Intézményesített egyeztetés, közös városi naptár, LED-fal

6. táblázat. Forrás: a stratégiához készült interjúk, 2026.

Az interjúkban megfogalmazott javaslatok

A javaslatok hat fejlesztési irányba rendezhetők; a legtöbb interjú a koordinációt és a személyes kommunikációt tartja elsődlegesnek a rendezvények számának növelése helyett.

Együttműködés és koordináció.

- A Közművelődési Kerekasztal újraindítása valódi, véleményezési joggal bíró fórumként, a Civil Fórummal összehangolva.
- Integráló koordinátori szerep kijelölése, amely kifejezetten a „szigetek” – civilek, sport, kultúra, nemzetiségek – összekapcsolásáért felel.
- A Művelődési Ház koordináló szerepének erősítése: marketing- és programnaptár-segítség a civileknek, rendszeres beszámolás.
- Egyes városi ünnepek tartalmi szervezésének átadása szakmailag illetékes civil szervezeteknek, a Művelődési Ház infrastrukturális támogatásával.
- A sport- és a művészeti oktatás időbeosztásának városi szintű összehangolása, sport–kultúra közös programok.

Kommunikáció.

- Vegyes csatornastratégia: a digitális felületek mellett nyomtatott magazin minden háztartásba, hirdetőtáblák orvosi rendelőben, postán, boltban.
- Egységes, nyilvános városi programnaptár és heti hírlevél.
- Dedikált ifjúsági közösségimédia-jelenlét, amely az online megszólításból offline találkozókat szervez.
- A városi LED-fal tudatos használata, a nemzetiségi és civil programok láthatóvá tétele.
- Tartalomközpontú, történetmesélő kommunikáció: kik állnak a szakkörök és kiállítások mögött.
- Személyes megszólítás: „kulturális nagykövetek” vagy utcabizalmi hálózat, „Új lakosok köszöntője” esemény.

Közösségi terek.

- Díjmentes vagy kedvezményes „civil szoba” a kisközösségeknek, akár a Tájházban.
- Ifjúsági klubtér biliárddal, pingponggal, nyáron nyitott, télen fűtött helyiséggel.
- A Tájház megnyitása minden közösség előtt, interaktív helytörténeti kiállítással és múzeumi szobával a 2028-as centenáriumra.

- A könyvtár nyári hűtésének megbízható működtetése és a raktárkapacitás bővítése; színházi tér a drámapedagógia és a színjátszók számára; a közösségi konyha funkciójának felülvizsgálata.
- Nyári esti „korzó” a Március 15. tér és a városközpont között.

Programkínálat.

- Városi forrásból finanszírozott, minőségi előadássorozat országosan ismert előadókkal, szakemberekkel.
- 15–20 fős klubok: film-, könyv-, rejtvényfejtő, túrázó és társasjáték-klub.
- Kötetlen, többgenerációs alkalmak közös érdeklődés mentén: szülő–gyermek alkotóműhely, sütés-főzés, helytörténet; nyugdíjasok a gyerektáborokban.
- Interaktív kiállítások és rugalmas, kétheti vagy havi ütemezés a leterhelt felnőtteknek.
- Kétnapos, kedvező belépődíjas helyi fesztivál a fiatalok bevonásával; további ötletek: „3 Torony 5 Tó” víz- és gasztrofesztivál, zöld fesztivál.
- Öregfalu-séták iskolások részvételével, városismereti kerékpáros túrák közös főzéssel a Tájháznál.
- A művészeti iskola 30 éves jubileuma (2026/27), a háromévente itt rendezett megyei hangszeres találkozó és a Vállalkozónők Világnapja (november 21.) beépítése a városi naptárba.

Helyi identitás.

- A Janikovszky-alapú gyermek- és családbarát arculat kiterjesztése az egész városra: szobor, színjátszó napok, filmetűdök, egész éves „Mislenyi Mesék” tematika.
- Helytörténeti nevelés óvodától, hogy a gyerekek ismerjék a település múltját, például Misleny és Kiskozár egyesülését.
- Kedvezménykártya a pécsi kulturális intézményekbe, helyi identitásépítéssel összekötve.
- Csatlakozás a Kék Zóna kezdeményezéshez és a zöld város koncepcióhoz.

Emberi erőforrás és finanszírozás.

- Kiszámítható működési támogatás az eseti programtámogatás helyett, átlátható és szakmai szempontú elbírálással.
- A civilek ingyenes közreműködésének elismerése kedvezményes teremhasználattal.
- Kulturális szervezői szakértelemmel rendelkező vezetés a Művelődési Házban.

- A közösségi vezetők megbecsülése és utánpótlásuk tudatos építése; az érettségihez szükséges 50 órás közösségi szolgálat helyi projektekbe terelése.
- A 60–70 évesek önkéntes bevonása konkrét feladatokkal.

Következtetések a stratégia számára

Az interjúk alapján a stratégia fókuszát a rendezvényszervezésről a közösségépítésre és a meglévő erőforrások összehangolására kell áthelyezni. Kozármislenynek nem több programra, hanem jobban összekötött szereplőkre, elérhetőbb információra és saját identitásra van szüksége ahhoz, hogy kilépjen az „alvóváros” szerepből. A stratégia javasolt pillérei:

1. **Partnerség:** intézményesített, rendszeres egyeztetés az önkormányzat, a Művelődési Ház, az intézmények, a civilek, az egyházak és a nemzetiségek között, közös éves naptárral.
2. **Kommunikációs inklúzió és személyesség:** minden korosztály a neki megfelelő csatornán értesüljön, és a programokat ismerősök személyesen ajánlják.
3. **Közösségi terek:** díjmentesen vagy kedvezményesen használható civil és ifjúsági terek, a Tájház és a könyvtár közösségi funkciójának erősítése.
4. **Minőség és összekötés:** kevesebb felszínes nagyrendezvény, több elmélyült, interaktív kisközösségi alkalom, amelyek természetes módon kötik össze a generációkat.
5. **Helyi identitás:** a Janikovszky-alapú gyermek- és családbarát arculat és a helytörténet tudatos építése, különösen a beköltözők és a fiatalok körében.

Figyelmet igénylő feszültségek

- **Eltérő megítélések:** a kulturális irányítás és döntéshozatal megítélése az interjúalanyok között eltérő: többen a működés megújítását sürgetik, mások a meglévő struktúrák továbbfejlesztésére helyezik a hangsúlyt. A stratégia elfogadottsága azon múlik, hogy a különböző nézőpontok képviselői egyaránt részt vesznek-e a megvalósításban.
- **A közösségi terek használata:** a közösségi terek fenntartásában sokszor egy-egy csoport önkéntes munkája a meghatározó, ugyanakkor felmerült az igény, hogy ezek a terek minden közösség számára egyformán nyitottak legyenek. Ehhez átlátható, közösen kialakított használati rendre van szükség.
- **Forrás vagy szervezés:** egyes interjúalanyok szerint az eszközök adottak, és nem a pénz a fő akadály, mások a támogatási és bérleti díj rendszert tartják döntőnek. Valószínűleg mindkettő igaz: a koordináló szerep és a kiszámítható működési támogatás együtt hat.
- **Sport és kultúra:** a sport erős, elkötelezett vezetőkre épül, de időben versenyez a művészeti neveléssel; az összehangolás közös érdek.

3.8. Stratégiai helyzetértékelés – a belső adottságok és a külső környezet elemzése

3.8.1. SWOT-analízis

Kozármisleny kulturális SWOT-elemzése

Erősségek belső

- Növekvő, fiatal korösszetételű népesség, sok kisgyermekes család
- Rendszeresen működő civil, egyházi, nemzetiségi és önszerveződő közösségek
- Bevonható „új nyugdíjas” generáció és aktív diákmag (a diákok 10%-a vállalna szervezést)
- A tópark és a szabadtéri terek kiemelt népszerűsége (a felnőttek 84%-a látogatja)
- Megújuló intézményi háttér: új városi könyvtár (2025), Művelődési Ház, művészeti iskola
- Magas támogatottságú gyermek- és családbarát arculat (82% fontosnak tartja, átlag 4,3/5)
- Nyitott diákság: 85%-uk semleges vagy pozitív a városhoz
- Friss, széles adatalap: 500 kérdőíves válaszadó és 15 interjú

Gyengeségek belső

- Késői, hiányos tájékoztatás (24%), nincs egységes városi programnaptár
- Az igényekhez nem illeszkedő kínálat: 42% nem talál számára érdekes programot
- Alacsony részvétel: 56% csak évente néhányszor, 13% szinte soha nem vesz részt
- Gyenge helyi kötődés, „alvóváros” jelleg, különösen a beköltözők körében
- Szigetszerű működés, esetleges közművelődési egyeztetés, megtört szakmai folytonosság
- Hiányzó ifjúsági és informális közösségi terek (a diákok 79%-a új tereket igényel)
- Infrastrukturális korlátok: Tájház, könyvtár, a nagyterem akusztikája
- Kiszámíthatatlan civil támogatás, terhelő terembérleti díjak
- A nemzetiségi sokszínűség kevéssé látható a város arculatában (2,8/5)

Lehetőségek külső

- Hazai és uniós pályázati források (közművelődési, nemzetiségi, településfejlesztési)
- 2028: Kiskozár és Misleny egyesülésének 100. évfordulója mint közösségépítő alkalom
- Pécs közelsége: partnerségek, közös programok, szakmai együttműködések
- Testvérvárosi kapcsolatok, ifjúsági csereprogramok
- A tópark fejlesztése: Wi-Fi, pihenőzónák, kertmozi, megfizethető büfé
- Gyermek- és családi programok, „Három Torony” fesztivál (gasztrokulturális piac: 68%)
- Civil partnerség: a Közművelődési Kerekasztal újraindítása
- A helyi értelmiség és a szenior tudás bevonása (mentorálás, helytörténeti gyűjtés)
- Adatalapú minőségfejlesztés és rendszeres visszamérés

Veszélyek külső

- Az „alvóváros” jelleg elmélyülése, a helyi kötődés további gyengülése
- A kulturális fogyasztás Pécsre áramlása, különösen a fiatal felnőtteknél
- Egyoldalú, kizárólag gyermekközpontú pozicionálás: más korosztályok kiszorulásának érzése
- Bizonytalan központi források, kiszámíthatatlan finanszírozási környezet
- A civil bázis elöregedése, az önkéntesek kifáradása, utánpótlás hiánya
- A gyors népességnövekedéssel lépést nem tartó közösségi infrastruktúra

7. táblázat. Forrás: saját szerkesztés a felmérések, az interjúk és a dokumentumelemzés alapján.

Kozármisleny kulturális helyzetét egyszerre jellemzi a kedvező adottság és a kihasználatlan potenciál. A város legfontosabb erőforrása a növekvő, fiatal korösszetételű népesség és a sok kisgyermekes család. Ehhez rendszeresen működő civil, egyházi és nemzetiségi közösségek, megújuló intézményi háttér – köztük a 2025-ben megnyílt új könyvtár és a felújított Tájház – és a lakosság által kiemelten kedvelt szabadtéri terek társulnak: a felnőttek 84%-a a tóparkot és a szabadtéri tereket látogatja leggyakrabban. A Janikovszky Éva nevéhez kötődő gyermek- és családbarát arculat ritkán tapasztalható egyetértést élvez, a válaszadók 82%-a fontosnak tartja. A diákok többsége nyitott a városra, egy aktív magjuk pedig a programok szervezésébe is bekapcsolódna.

A gyengeségek elsősorban nem az érdektelenségből, hanem a kínálat és a kommunikáció hiányosságaiból fakadnak. A felnőttek jelentős része nem talál számára érdekes programot vagy nem értesül időben a lehetőségekről, és a többség csak évente néhányszor vesz részt helyi kulturális eseményen. Az intézmények és civil szervezetek szigetszerű működése, az esetleges közművelődési egyeztetés és a kiszámíthatatlan támogatási rendszer megnehezíti az összehangolt tervezést. Hiányoznak az ifjúsági és informális közösségi terek, egyes épületek infrastrukturális korlátai pedig az egész éves működést is akadályozzák. A beköltözők helyi kötődése gyenge, a város nemzetiségi sokszínűsége kevéssé látható.

A külső lehetőségek közül kiemelkedik a városegyesítés 2028-as centenáriuma, amely a helyi identitás építésének természetes alkalma lehet. Ugyanilyen fontosak a „Három Torony” koncepcióra épülő, széles támogatottságú gasztrokulturális programok, a pályázati források, a testvérvárosi kapcsolatok és Pécs közelsége, ha a város partnerként és nem versenytársként kezeli. A legfőbb veszély az „alvóváros” jelleg elmélyülése: ha a kínálat és a kommunikáció nem javul, a fiatal felnőttek egyre inkább Pécsen elégítik ki kulturális igényeiket, a civil bázis pedig utánpótlás hiányában kifáradhat. Kockázatot jelent az is, ha a gyermek- és családbarát arculat kizárólagossá válik, és a gyermektelen fiatal felnőttek vagy az idősebb generációk kiszorulva érzik magukat.

3.8.2. PESTLE-analízis

A PESTLE-elemzés azokat a külső tényezőket tárja fel, amelyek a 2027–2031 közötti időszakban meghatározzák Kozármisleny közművelődési feladatellátását és stratégiai mozgásterét.

Kozármisleny kulturális PESTLE-elemzése

Politikai

- A közművelődés állami finanszírozásának és feladatmegosztásának átalakulása
- Felértékelődő helyi döntéshozatal és saját források
- A nemzetiségi (sváb, horvát, roma) kultúra támogatása a hazai pályázati rendszerekben
- Testvérvárosi és nemzetközi ifjúsági együttműködések lehetősége

Gazdasági

- Erősödő verseny a központi és NKA-forrásokért; előnyben a jól megalapozott pályázatok
- Emelkedő energia- és fenntartási költségek a kulturális épületekben
- Kulturális alapú gazdaságfejlesztés: helyi vállalkozók és termelők bevonása (gasztropiac: 68%)
- Megfizethető helyszíni szolgáltatások igénye (diákok 63%, felnőttek 61%)

Társadalmi

- Gyors népességnövekedés, fiatal korösszetétel, sok kisgyermekes család
- „Alvóváros” jelleg: ingázás, gyenge helyi kötődés
- Pécs kulturális vonzereje, különösen a fiatal felnőtteknél
- Eltérő igényű csoportok: régóta itt élők, beköltözők, nemzetiségek, generációk
- A gyermek- és családbarát koncepció széles támogatottsága (82%)
- Aktív, bevonható „új nyugdíjas” generáció

Technológiai

- A felnőttek elsődleges csatornája a Facebook (91,5%)
- A diákok személyes csatornákon tájékozódnak (barátok 64%, szülők 57%)
- Átrendeződő platformhasználat a fiataloknál (Discord, Instagram, TikTok)
- Digitális szolgáltatások igénye: Wi-Fi (diákok 59%), mobilalkalmazás (felnőttek 36%)
- Elérhető digitális eszközök a látogatottság- és elégedettségméréshez

Jogi

- Kultv. 76. §: a hét közművelődési alapszolgáltatás
- 20/2018. (VII. 9.) EMMI rendelet: minőségfejlesztés, igény- és elégedettségmérés, munkaterv
- A Kultv. szerinti Közművelődési Kerekasztal mint képviseleti fórum
- Nemzetiségi törvény: együttműködés a nemzetiségi önkormányzatokkal
- Akadálymentesítési, adatvédelmi és munkavédelmi előírások

Környezeti

- Klímaváltozás: hőhullámok, szélsőséges időjárás a szabadtéri rendezvényeknél
- Épületek nyári túlmelegedése, hiányzó hűtés és fűtés (könyvtár, Tájház)
- A tópark mint zöld közösségi tér fenntartható használata (84%)
- Környezettudatos rendezvényszervezés igénye (28%)
- Ivóvíz-vételi lehetőség igénye a rendezvényeken (40%)

8. táblázat. Forrás: saját szerkesztés.

Politikai és gazdasági környezet. A közművelődés állami finanszírozása és feladatmegosztása átalakulóban van, ami felértékeli a helyi döntéshozatal és a saját források szerepét. A bejelentett átalakítások nyomán a központi és NKA-forrásokért várhatóan erősödik a verseny, ezért a jól megalapozott, mérési adatokkal alátámasztott pályázatok kerülnek előnybe; ehhez a 2026-os kérdőíves felmérések szilárd alapot adnak. Az emelkedő energia- és fenntartási költségek a kulturális épületek működtetését is terhelik. A nemzetiségi kultúra és a testvérvárosi

kapcsolatok ugyanakkor külső forrásszerzési lehetőséget kínálnak, a helyi vállalkozók és termelők bevonása – például a lakosság 68%-a által támogatott gasztrokulturális piac – pedig a kulturális alapú gazdaságfejlesztést is szolgálja.

Társadalmi környezet. A legmeghatározóbb tényező a gyors népességnövekedés és a fiatal, családos korösszetétel. Erre épül a gyermek- és családbarát koncepció, amelyet a lakosság nagy többsége támogat. Ugyanez a folyamat hordozza az „alvóváros" jelleg kockázatát is: az ingázó, újonnan beköltözött lakosság helyi kötődése gyenge, a fiatal felnőtteket pedig Pécs kulturális kínálata vonzza. A stratégiának egyszerre kell megszólítania a régóta itt élőket, a beköltözőket, a nemzetiségeket és a különböző generációkat; ebben az aktív „új nyugdíjas" korosztály fontos erőforrás lehet.

Technológiai környezet. A kommunikációban a korosztályok szokásai élesen elválnak: a felnőttek döntően a Facebookon tájékozódnak (91,5%), a diákok viszont elsősorban barátaiktól és szüleiktől. A fiatalok platformhasználata folyamatosan változik, ezért a kommunikációnak rugalmasnak kell lennie. A digitális szolgáltatások – például az ingyenes Wi-Fi és a mobilalkalmazás – iránti igény, valamint a mérést segítő eszközök elérhetősége a szolgáltatásfejlesztés és a minőségbiztosítás lehetőségét is megteremti.

Jogi és környezeti keretek. A közművelődési feladatellátás kereteit a Kultv. 76. §-a és a 20/2018. (VII. 9.) EMMI rendelet határozza meg; ezek az alapszolgáltatások biztosítását, a rendszeres igény- és elégedettségmérést, valamint a tervezett, dokumentált működést írják elő. A nemzetiségi törvény a nemzetiségi önkormányzatokkal való együttműködést teszi kötelezővé. A környezeti tényezők közül a klímaváltozás hatásai egyre erősebben jelentkeznek: a hőhullámok és a szélsőséges időjárás a szabadtéri rendezvényeket és a hűtés nélküli épületeket is érintik. A tópark, a lakosság legkedveltebb közösségi tere, fenntartható használatot igényel, és a felmérésekben a környezettudatos rendezvényszervezés és az ivóvíz-vételi lehetőség iránti igény is megjelent.

3.8.3. A helyzetértékelés következtetései

A SWOT- és a PESTLE-elemzés egybehangzó üzenete, hogy Kozármisleny kulturális fejlődésének kulcsa a meglévő erőforrások összekapcsolása, nem újak teremtése. A város belső adottságai kedvezőek: fiatal, növekvő népesség, aktív közösségek, megújuló intézmények, kedvelt szabadtéri terek és széles támogatottságú gyermek- és családbarát arculat. A külső környezet ugyanakkor szigorodó elvárásokat támaszt: erősödik a forrásokért folyó verseny, a jogszabályok minőségbiztosítást és mérhetőséget követelnek, Pécs kulturális vonzereje pedig folyamatos kihívást jelent.

A két elemzést összevetve négy stratégiai irány rajzolódik ki:

- **Az erősségekre építve a lehetőségek kihasználása:** a gyermek- és családbarát arculat, a tópark, az új könyvtár és a 2028-as centenárium közösségépítő programokká fejlesztése, pályázati források bevonásával.
- **A gyengeségek mérséklése a lehetőségek segítségével:** a közművelődési egyeztetés rendszeressé tételével – a Civil Fórumra építve –, egységes programnaptárral és rendszeres igényfelméréssel javítható a koordináció és a tájékoztatás.
- **Az erősségek felhasználása a veszélyek ellen:** az aktív civil közösségek, az „új nyugdíjas” generáció és a diákmag bevonásával erősíthető a helyi kötődés, és ellensúlyozható az „alvóváros” jelleg.
- **A gyengeségek és veszélyek együttes kezelése:** kiszámítható civil támogatási rendszer, stabil szakmai vezetés és tervezett utánpótlás nélkül a közösségi bázis kifáradhat, ezért ezek megteremtése a stratégia egyik alapfeltétele.

A helyzetértékelés alapján a stratégia célrendszerének a közösségépítést, a korosztályokat összekötő kínálatot, a hatékony kommunikációt és az adatalapú, partnerségre épülő működést kell középpontba állítania. Az ezekhez kapcsolódó célokat és intézkedéseket a következő fejezet tartalmazza.

IV. JÖVŐKÉP ÉS STRATÉGIAI CÉLRENDSZER

A stratégia célrendszere a helyzetelemzés, a 2026-os kérdőíves felmérések, a szakértői és civil interjúk, valamint a SWOT- és PESTLE-elemzés megállapításaira épül. Felépítése hierarchikus: a hosszú távú jövőképet egy átfogó cél bontja ki, amelyet öt, egymást kiegészítő stratégiai cél (pillér) és az ezekhez tartozó specifikus célok tesznek megvalósíthatóvá. A célok teljesülését három horizontális elv támogatja. A specifikus célokhoz rendelt intézkedések felelőseit, ütemezését és forrásait a cselekvési terv (V. fejezet) tartalmazza.

4.1. Jövőkép

> *„2031-re Kozármisleny olyan élő, összetartó kisváros, ahol a régóta itt élők és az újonnan érkezők, a gyerekek és az idősek egyaránt otthon érzik magukat a város kulturális életében. A gyermek- és családközpontú szemléletre, a helyi és nemzetiségi örökségre és a zöld terekre épülő kulturális élet helyben kínál minőségi, megfizethető és mindenki számára elérhető közösségi élményeket – a civil közösségekkel partnerségben, Pécs kínálatát kiegészítve.”*

A jövőkép azt fejezi ki, hogy Kozármisleny nem a pécsi nagyintézményekkel kíván versenyezni, hanem a saját léptékéből adódó előnyökre – a személyes, családias közösségi terekre, a helyi hagyományokra és a kedvelt szabadtéri helyszínekre – épít. A kultúra ebben a megközelítésben nem pusztán rendezvényszervezési feladat, hanem a település társadalmi szövetét összetartó erő.

4.2. Átfogó cél

A társadalmi kohézió és a helyi identitás erősítése a közművelődés eszközeivel.

Kozármisleny dinamikus népességnövekedése és a pécsi agglomerációban betöltött szerepe miatt a kultúra feladata, hogy összekösse a város eltérő élethelyzetű lakóit. Az átfogó cél akkor teljesül, ha a közművelődés eszközeivel olyan összetartó helyi közösség jön létre, amelyben:

- **A régi és új lakók kapcsolatba kerülnek:** a régóta itt élő lakosság és az elmúlt években beköltözött családok közös élmények és közös ügyek mentén ismerik meg egymást.
- **Közösen megélt helyi identitás alakul ki:** a különálló identitáselemekből a lakosság által vállalt kozármislenyi arculat lesz, és a lakók élnek a közösségi részvétel és a közös tervezés lehetőségeivel.

- **A hagyományok a jelen részévé válnak:** a helyi, valamint a német (sváb) és horvát nemzetiségi örökség nem zárt gyűjteményként, hanem élményalapú, kortárs közösségi programokként jelenik meg.
- **A generációk és csoportok együttműködnek:** a gyermekeknek, a fiataloknak, az aktív felnőtteknek és az időseknek szóló kínálat egymásra épül, és teret ad a generációk közötti tudásátadásnak.

A társadalmi összetartozás gyengülése az „alvóváros” jelleg elmélyüléséhez, a közösségek elszigetelődéséhez és a kulturális fogyasztás Pécsre áramlásához vezetne. A stratégia ezért olyan közművelődési szolgáltatások és terek kialakítására törekszik, amelyek minden lakos számára biztosítják a kulturális és közösségi bekapcsolódás lehetőségét.

4.3. A célrendszer felépítése

A stratégia célrendszere (2027–2031)

Jövőkép 2031

Élő, összetartó kisváros, ahol régi és új lakók, gyerekek és idősek egyaránt otthon érzik magukat; a gyermek- és családközpontú szemléletre, a helyi és nemzetiségi örökségre és a zöld terekre épülő, Pécs kínálatát kiegészítő kulturális élettel.

Átfogó cél: a társadalmi kohézió és a helyi identitás erősítése a közművelődés eszközeivel

1. CÉL	2. CÉL	3. CÉL	4. CÉL	5. CÉL
Generációkat összekötő, élő közösség	**Erős helyi identitás és sokszínű örökség**	**Élő, nyitott közösségi terek**	**Partnerség és részvétel**	**Mindenkihez eljutó információ**
▪ gyermekek, családok ▪ fiatalok ▪ aktív felnőttek ▪ idősek, tudásátadás	▪ családbarát arculat ▪ centenárium 2028 ▪ Három Torony ▪ helyi értékek	▪ Művelődési Központ, könyvtár ▪ ifjúsági tér ▪ Tájház ▪ Tópark	▪ rendszeres egyeztetés ▪ civil támogatás ▪ ifjúsági részvétel ▪ önkéntesség	▪ közös programnaptár ▪ korosztályos csatornák ▪ honlap ▪ személyes megszólítás

HORIZONTÁLIS ELVEK – minden cél megvalósítását áthatják

H1 Adatalapú működés és minőségfejlesztés
H2 Stabil intézményi működés és szakmai kapacitás
H3 Fenntarthatóság, befogadás és megfizethetőség

9. ábra. Forrás: saját szerkesztés.

Az öt stratégiai cél a helyzetértékelés legfontosabb megállapításaira ad választ.

Stratégiai cél	Fő kiváltó probléma vagy lehetőség	Alátámasztó adat
1. Generációkat összekötő, élő közösség	Az igényekhez nem illeszkedő kínálat, alacsony részvétel, a korosztályok párhuzamos élete	42% nem talál érdekes programot; 56% csak évente néhányszor vesz részt
2. Erős helyi identitás és sokszínű örökség	Gyenge helyi kötődés, a sokszínűség kevéssé látható; erős a gyermek- és családbarát koncepció támogatottsága	Sokszínűség érzékelhetősége 2,8/5; gyermek- és családbarát koncepció fontos: 82%
3. Élő, nyitott közösségi terek	Hiányzó ifjúsági és informális terek; a Tájház korlátai; kedvelt szabadtéri helyszínek	A diákok 79%-a új tereket igényel; Tópark: 84%
4. Partnerség és részvétel	Szigetszerű működés, esetleges egyeztetés, kiszámíthatatlan civil támogatás	9 interjú említi a koordináció hiányát; a diákok 49%-a bekapcsolódna
5. Mindenkihez eljutó információ	Hiányos, késői tájékoztatás, korosztályonként eltérő csatornák	24% nem értesül időben; felnőttek: Facebook 91,5%, diákok: barátok 64%

Forrás: a 3.7–3.8. fejezet megállapításai alapján saját szerkesztés.

4.4. Stratégiai célok és specifikus célok

Az alábbiakban a stratégiai célok, az azokat kibontó specifikus célok és a megvalósítás fő intézkedési irányai kerülnek bemutatásra. Az intézkedési irányok egyszerre tartalmaznak fizikai (tér, eszköz, infrastruktúra) és tartalmi (program, közösségfejlesztés) elemeket.

1. stratégiai cél: Generációkat összekötő, élő közösség

A cél az „alvóváros” jelleg és a generációk elszigetelődésének oldása olyan kínálattal, amely a legkisebbektől az idősekig minden életszakaszban vonzó helyi alternatívát nyújt, és tudatosan teremt alkalmat a generációk találkozására.

1.1 Gyermekek és családok – a gyermek- és családbarát város kiteljesítése

- Rendszeres gyermek- és családi színházi sorozat, pécsi partnerintézmények bevonásával.
- Janikovszky-napok és irodalmi-nevelési programok az óvodával, az iskolával és a könyvtárral, az író születésének 100. évfordulójára tartott 2026-os emlékévre építve.
- Családi kézműves műhelyek, szabadtéri olvasósarok.
- Párhuzamos programok: felnőtt rendezvények idején gyermekfoglalkozás ugyanabban az épületben.

1.2 Kiskamaszok és fiatalok bevonása

- Rendszeres tini idősáv a Művelődési Központban: a tinidiszkók folytatása, filmklub 13+, nyílt színpad és fellépési lehetőség helyi fiataloknak.

- Kertmozi és szabadtéri programok a diákok legnépszerűbb programtípusaira (mozi 53%, sport 48%, koncert 41%) építve.
- Fiatalbarát rendezvényi feltételek: megfizethető étel-ital, Wi-Fi, pihenőzóna, töltési lehetőség.
- A 14–30 évesek (középiskolások és fiatal felnőttek) igényeinek célzott felmérése, és programok a korosztály bevonásával.

1.3 A középgeneráció és az aktív felnőttek megszólítása

- Kortárs műfajok: könnyűzenei koncertek, stand-up és kamaraszínházi estek (69%, illetve 59% igény).
- 15–20 fős klubok rugalmas, kétheti vagy havi ütemezéssel (film-, könyv-, túrázó-, társasjáték-klub).
- Minőségi ismeretterjesztő előadássorozat helyi és meghívott szakemberekkel.

1.4 Az idősebb korosztály aktivitása és a generációk közötti tudásátadás

- Szenior délelőttök, egészség- és életminőség-találkozók, digitális készségfejlesztés fiatal segítőkkel.
- Mester–tanítvány kézműves műhelyek, idősek közreműködése a gyermektáborokban.
- Közös helytörténeti emlékgyűjtés idősek és fiatalok részvételével, a Tájház „közkincstár” gyűjtésének folytatásaként.

2. stratégiai cél: Erős helyi identitás és sokszínű örökség

A cél, hogy a város sokféle gyökere – a két település egyesüléséből született múlt, a magyar, német (sváb) és horvát hagyományok, a roma közösség kultúrája, a három templom és két felekezet közössége és a Janikovszky Éva nevéhez kötődő gyermek- és családbarát arculat – a beköltözők és a fiatalok számára is megélhető, közös identitássá váljon.

2.1 Egységes gyermek- és családbarát arculat

- A gyermek- és családbarát arculat kiterjesztése a városi kommunikációra, rendezvényekre és közterekre; éves tematika (például „Kozármisleny történetei”).
- Az arculat kiegészítése a többi korosztályt is megszólító elemekkel, hogy ne váljon kizárólagossá.

2.2 A városegyesítés 100. évfordulója (2028)

- Centenáriumi programév: helytörténeti kiállítás, kiadvány, iskolai és óvodai helytörténeti programok, közösségi ünnep.
- Helytörténeti kiállítás a centenáriumra – ideiglenesen a Művelődési Ház felszabadult régi könyvtártermében –, majd a Tájház felújítása után ott állandó helytörténeti szoba.

2.3 Három Torony – a felekezeti és nemzetiségi örökség láthatóvá tétele

- A három templomra és a város kulturális sokszínűségére épülő fesztivál, a nemzetiségi gasztrokulturális piaccal (a kérdőívben „háromnyelvű piac” néven 68%-os támogatottság).
- Nemzetiségi napok és programok a horvát, a német és a roma nemzetiségi önkormányzattal, valamint az egyházakkal közösen.
- Testvérvárosi ifjúsági csereprogramok újraindítása.

2.4 Helyi értékek gyűjtése és bemutatása

- A helyi értéktár munkájának folytatása, értékek felterjesztése a Baranya Megyei Értéktárba.
- A Mislenyi Portéka, a Népviseletek Napja és a néptánc mint élő helyi hagyományok támogatása.

3. stratégiai cél: Élő, nyitott közösségi terek

A cél, hogy a város kulturális terei – a Művelődési Központ, az új könyvtár, a Tájház és a szabadtéri helyszínek – egész évben, minden korosztály és közösség számára nyitott, használható találkozóhelyek legyenek.

3.1 A Művelődési Központ és a könyvtár mint közösségi központ

- A régi könyvtárteremből kialakított tér közösségi, kiállítási és klubhasználata.
- Kedvezményes vagy díjmentes teremidő a kisközösségeknek („civil szoba”), átlátható szabályok szerint.
- A két telephely nyitvatartásának és programjainak összehangolása; az új könyvtár klub- és pódiumtérként való használata.
- A könyvtár mint közösségi tér: olvasásfejlesztés, a könyvtári szolgáltatások népszerűsítése és a 15–35 évesek megszólítása; a könyvtári programok összekapcsolása a Művelődési Központ rendezvényeivel.
- A színházterem hang- és fénytechnikájának fokozatos megújítása, energiahatékonysági fejlesztések.

3.2 Ifjúsági tér

- Dedikált, biztonságos, de nem túlszabályozott ifjúsági tér kialakítása, a fiatalok bevonásával tervezve.
- Szabadtéri ifjúsági találkozóhelyek a tóparkban és a parkokban (a diákok 46%-a ezt tartja a legfontosabbnak).
- Kedvezményesen használható próbahelyiség helyi zenekarok számára.

3.3 A Tájház megújítása és nyitása

- Műszaki állapotfelmérés és állagmegóvási terv, a felújítás pályázati forrásokból (fűtés, vizesblokk, kerítés).
- Szezonális közösségi alkotóház: kézműves műhelyek, hagyományőrző gasztronómia, múzeumpedagógiai foglalkozások.
- Átlátható, közösen kialakított használati rend, hogy a Tájház minden közösség számára nyitott legyen.

3.4 A tópark és a szabadtéri közművelődés

- Nyári szabadtéri programsorozat: kertmozi, akusztikus koncertek, pikniknapok.
- Mobil vetítő- és hangtechnika beszerzése a szabadtéri programokhoz.
- Az önkormányzattal közösen: csendes és aktív zónák kijelölése, árnyékolt pihenőhelyek, ivóvíz-vételi pontok, Wi-Fi.

4. stratégiai cél: Partnerség és részvétel

A cél, hogy a város kulturális életét az önkormányzat, a Művelődési Központ, az intézmények, a civil szervezetek, az egyházak és a nemzetiségek közösen tervezzék, és a lakosok – különösen a fiatalok – a programok alakítóivá is váljanak.

4.1 Rendszeres közművelődési egyeztetés

- A közművelődési egyeztetés rendszeressé tétele: legalább negyedéves fórum a Civil Fórumra építve, a Kultv. szerinti Közművelődési Kerekasztal működésének helyi feltételeivel.
- Közös éves programtervezés és városi programnaptár, a párhuzamos rendezvények elkerülésére.

4.2 Kiszámítható civil együttműködés és támogatás

- Egységes, átlátható szempontrendszer a civil támogatásokhoz; a működési támogatás erősítése az eseti programtámogatással szemben.
- Írásos együttműködési megállapodások a rendszeres közreműködő partnerekkel (vállalások, teremhasználat, kedvezmények).
- Kisösszegű, gyors döntésű civil mikrotámogatás új kezdeményezésekhez.

4.3 Ifjúsági részvétel

- Ifjúsági tanács létrehozása a diákönkormányzatra építve, saját programkerettel.
- Az érettségihez szükséges közösségi szolgálat helyi kulturális projektekbe irányítása.

4.4 Önkéntesség és utánpótlás

- Városi önkéntes program, különösen a 60–70 évesek és a fiatalok bevonásával.
- A civil vezetők munkájának elismerése, utánpótlás-nevelés és képzés.

5. stratégiai cél: Mindenkihez eljutó információ

A cél, hogy a kulturális programokról minden korosztály időben, a számára megszokott csatornán értesüljön, és a lakosok átlássák, hogyan kapcsolódhatnak be a közösségi életbe.

5.1 Közös városi programnaptár

- Egységes online és havi nyomtatott programnaptár az intézményi és civil programokkal.

5.2 Korosztályonként célzott csatornák

- Diákok: iskola, szülők, plakátok és kortárs ajánlás; fiatalok: a korosztály által használt közösségimédia-felületek, fiatalok bevonásával szerkesztve.
- Felnőttek: Facebook és honlap, időben közzétett programokkal; idősek: Misleny Magazin, hirdetőtáblák, személyes megkeresés.

5.3 Korszerű digitális jelenlét

- Önálló, naprakész kulturális honlap, amely a transzparens működés alapfelülete: a programnaptár mellett a közérdekű adatok, a beszámolók, a díjszabás és a teremhasználati rend is itt érhető el; a városi LED-fal tudatos használata a civil és nemzetiségi programok számára is.
- Történetmesélő tartalmak a helyi közösségekről és alkotókról.

5.4 Személyes megszólítás

- Új lakosok köszöntése és tájékoztató csomagja; „kulturális nagykövetek” hálózata a városrészekben.

4.5. Horizontális elvek

A horizontális elvek nem önálló célok, hanem valamennyi stratégiai cél megvalósítását átható működési követelmények.

H1 Adatalapú működés és minőségfejlesztés

A 20/2018. (VII. 9.) EMMI rendelet szerinti igény- és elégedettségmérésre építve a stratégia rendszeres látogatottság-nyilvántartást, a programok utáni visszajelzés gyűjtését és az éves munkatervekben rögzített célértékeket vezet be. A 2026-os lakossági és diákfelmérést a stratégia félidejében (2029) és zárásakor (2031) azonos kérdésekkel meg kell ismételni.

H2 Stabil intézményi működés és szakmai kapacitás

A stratégia megvalósításának feltétele a stabil szakmai vezetés és a feladatokhoz igazodó humánerőforrás, különösen a két telephelyen működő Művelődési Központ és könyvtár esetében. A Kultv. 79. §-a szerinti közművelődési megállapodást úgy kell felülvizsgálni, hogy a vállalt feladatokhoz kiszámítható finanszírozás tartozzon. Emellett erősíteni kell a pályázati kapacitást és a saját bevételek arányát.

H3 Fenntarthatóság, befogadás és megfizethetőség

Minden városi rendezvény teljesít egy zöld minimumot (visszaváltható pohár, szelektív gyűjtés, ivóvíz-vételi lehetőség). A programok akadálymentesek és családbarátok, a nagyrendezvényeken csendes pihenőtér is van. A közösségi programok ára a családok és a fiatalok számára is megfizethető marad. A befogadás szempontjait a város Helyi Esélyegyenlőségi Programjával (Ebktv. 31. §) összhangban kell érvényesíteni, kiemelten a roma közösség, a fogyatékossággal élők, az idősek és a gyermekek esetében; a megfizethetőséget az ingyenes vagy kedvezményes programok aránya méri (5.3. fejezet).

4.6. Kapcsolódás a közművelődési alapszolgáltatásokhoz

A stratégiai célok a Kultv. 76. § (3) bekezdésében meghatározott alapszolgáltatások megvalósítását szolgálják. A város közművelődési rendelete – a 9/2023. (IV. 20.) önkormányzati rendelet – jelenleg öt alapszolgáltatást vállal (a, b, d, e, g). A stratégia az egész életre kiterjedő tanulás (c) és a tehetséggondozás (f) területén is tartalmaz célokat. A rendeletet a Kultv. 83/A. §-a szerint legalább ötévente, vagyis legkésőbb 2028 áprilisáig egyébként is felül kell vizsgálni; ennek keretében mérlegelhető a két alapszolgáltatás felvétele (P12).

Stratégiai cél	a	b	c	d	e	f	g
1. Generációkat összekötő közösség	●		●		●	●	
2. Helyi identitás és örökség		●		●			●
3. Élő, nyitott közösségi terek	●			●	●		
4. Partnerség és részvétel	●	●					
5. Mindenkihez eljutó információ		●					

a) művelődő közösségek támogatása és helyszín biztosítása; b) közösségi és társadalmi részvétel fejlesztése; c) egész életre kiterjedő tanulás; d) hagyományos közösségi kulturális értékek átörökítése; e) amatőr alkotó- és előadó-művészeti tevékenység; f) tehetséggondozás és -fejlesztés; g) kulturális alapú gazdaságfejlesztés.

4.7. A célok mérése: indikátorok és célértékek

A stratégia megvalósulását az alábbi indikátorok mérik. A kiinduló értékek a 2026-os felmérésekből és a Művelődési Központ adataiból származnak. A célértékek javasolt értékek, amelyeket a cselekvési terv véglegesítésekor és a 2029-es félidei értékelés során szükség szerint pontosítani kell.

Cél	Indikátor	Kiinduló érték (2026)	Célérték 2029	Célérték 2031
1	Érdekes program hiánya miatt távol maradó felnőttek aránya	42%	35%	30%
1	Havonta vagy gyakrabban programon részt vevő felnőttek aránya	31%	35%	40%

Cél	Indikátor	Kiinduló érték (2026)	Célérték 2029	Célérték 2031
1	Kozármislenyben kifejezetten szívesen élő diákok aránya	30%	35%	40%
2	A város sokszínűségének érzékelhetősége (1–5 skála)	2,8	3,0	3,3
2	A gyermek- és családbarát koncepciót fontosnak tartók aránya	82%	legalább 80%	legalább 80%
3	Új vagy fejlesztett közösségi teret igénylő diákok aránya	79%	65%	55%
3	A meglévő közösségi terekkel elégedett diákok aránya	2029-ben mérendő (új kérdés)	bázisérték	javuló
4	Szervezésbe legalább alkalmanként bekapcsolódó diákok aránya	49%	55%	60%
4	Aktív szervezői szerepet vállaló diákok aránya	10%	15%	20%
5	A programokról időben nem értesülő felnőttek aránya	24%	18%	12%
5	A város kulturális kínálatát ajánlók aránya	35%	40%	45%
H1	Látogatottság-nyilvántartással mért rendezvények aránya	nincs rendszeres mérés	75%	100%

Forrás: 2026. évi lakossági és diákfelmérés, a Művelődési Központ adatai; a célértékek javasolt értékek.

A felmérési indikátorok összevethetősége érdekében a 2029-es és 2031-es visszamérést a 2026-os kérdőívekkel azonos kérdésekkel és hasonló mintavétellel kell elvégezni. Az indikátorok számításának módját és adatforrását az 5. melléklet tartalmazza.

A 2026-os lakossági minta (n = 218) 95%-os megbízhatósági szinten egy 42% körüli aránynál mintegy ±6,5, a diákminta (282 kitöltő, kérdésenként 266–272 érdemi válasz) egy 10% körüli aránynál mintegy ±3,6 százalékpontos hibahatárral jár. A célértékek teljesülése ezért csak a hibahatárt meghaladó változás esetén tekinthető igazoltnak. A visszamérésnél legalább 400 felnőtt válaszadó, a KSH korcsoportos adatai szerinti súlyozás és papíralapú kitöltési lehetőség javasolt. A gyermek- és családbarát koncepcióra vonatkozó kérdés pozitív bevezetővel szerepelt, ami felfelé torzíthatja az eredményt; a visszaméréskor a kérdés szövegét az összevethetőség miatt változatlanul kell hagyni.

V. CSELEKVÉSI TERV ÉS INTÉZKEDÉSEK

A cselekvési terv a IV. fejezetben meghatározott stratégiai és specifikus célokat konkrét projektekre, felelősökre, ütemezésre és mérhető vállalásokra bontja. A terv tudatosan szűk számú, jól végrehajtható kiemelt projektre épít: a helyzetelemzés szerint Kozármislenynek nem több rendezvényre, hanem a meglévő erőforrások összehangolására, stabil működési keretekre és célzottabb kínálatra van szüksége. A cselekvési terv gördülő jellegű: tartalmát az éves munkatervek pontosítják, és a 2029-es félidei értékelés alapján felül kell vizsgálni.

5.1. A megvalósítás szakaszai

Az ötéves stratégiai időszak három szakaszra tagolódik:

Szakasz	Időszak	Fő feladatok
1. Alapozás	2027	Az új vezetés munkába állása (2027. január 1.), a működési keretek rendezése (létszám, közművelődési megállapodás), a közös programnaptár elindítása és a Közművelődési Kerekasztal újraindítása, döntés az ifjúsági tér helyszínéről, a mérési rendszer bevezetése, a Tájház állapotfelmérése, a centenárium előkészítése, a gyorsan indítható programok (tini idősáv, kertmozi, családi sorozat) elindítása.
2. Kiteljesítés	2028–2029	A „Kozármisleny 100” centenáriumi programév, az első Három Torony Fesztivál, az ifjúsági tér kialakítása, a terek fejlesztésének pályázati előkészítése és megkezdése, félidei értékelés és ismételt lakossági és diákfelmérés 2029-ben.
3. Megszilárdítás	2030–2031	A bevált programok rendszeressé tétele, a Tájház és a közösségi terek megújított működése, a félidei értékelés alapján korrigált célok megvalósítása, záró értékelés és a következő stratégiai időszak előkészítése 2031-ben.

Forrás: saját szerkesztés.

5.2. Kiemelt beavatkozási területek és projektek

A stratégiai célok megvalósítását tizenhárom kiemelt projekt szolgálja. A projektek többsége több stratégiai célhoz is kapcsolódik; az alábbi összesítő táblázat a fő kapcsolódást, a felelőst és a forrás jellegét mutatja. A forrásigény kategóriái tájékoztató jellegűek: kis forrásigényű a meglévő keretből, átcsoportosítással megvalósítható projekt, közepes a külön éves keretet vagy kisebb pályázatot igénylő, nagy a beruházást és célzott pályázati forrást igénylő projekt.

Kód	Projekt	Cél	Felelős	Forrás	Igény
P1	Közös programnaptár és kommunikációs megújulás	5	MK, Önk.	saját keret	kis
P2	Közművelődési Kerekasztal és civil együttműködés	4	Önk., MK	önk. civil keret	kis–közepes

Kód	Projekt	Cél	Felelős	Forrás	Igény
P3	Ifjúsági program és ifjúsági tér	1, 3, 4	MK, Önk.	önk. + pályázat	közepes
P4	Gyermek- és családbarát programcsomag	1, 2	MK, intézmények	önk. + pályázat	közepes
P5	Kozármisleny 100 – centenáriumi programév	2	Önk., MK	önk. + pályázat	közepes
P6	Három Torony Fesztivál és gasztropiac	2	MK, nemzetiségi önk., egyházak	önk. + pályázat + szponzor	közepes
P7	A Tájház megújítása és közösségi alkotóház	2, 3	Önk., MK	pályázat + önerő	nagy
P8	Szabadtéri közművelődés a tóparkban	1, 3	MK, Önk. (városfejl.)	önk. + pályázat	közepes
P9	A Művelődési Központ és a könyvtár terei	3	Önk., MK	pályázat + önerő	nagy
P10	Generációk hídja – szenior és tudásátadó programok	1, 2	MK, civilek	saját keret	kis
P11	Mérés és minőségfejlesztés	H1	MK, Önk.	saját keret	kis
P12	Szakmai kapacitás és működési keretek	H2	Önk.	önk. költségvetés	közepes
P13	Városi Könyvtár: olvasásfejlesztés és közösségi könyvtár	1, 3	MK (könyvtár)	normatíva + érdekeltségnövelő + NKA	kis–közepes

MK: Kozármislenyi Művelődési Központ és Könyvtár Nkft.; Önk.: Kozármisleny Város Önkormányzata. A horizontális elv (H3) minden projektben érvényesül.

A kiemelt projektek ütemezése

Kód	Projekt	2027	2028	2029	2030	2031
P1	Közös programnaptár és kommunikáció					
P2	Közművelődési Kerekasztal és civil együttműködés					
P3	Ifjúsági program és ifjúsági tér					
P4	Gyermek- és családbarát programcsomag					
P5	Kozármisleny 100 – centenáriumi programév					
P6	Három Torony Fesztivál és gasztropiac					
P7	A Tájház megújítása és alkotóház					
P8	Szabadtéri közművelődés a tóparkban					

Kód	Projekt	2027	2028	2029	2030	2031
P9	A Művelődési Központ és a könyvtár terei					
P10	Generációk hídja					
P11	Mérés és minőségfejlesztés					
P12	Szakmai kapacitás és működési keretek					
P13	Városi Könyvtár: olvasásfejlesztés					

■ előkészítés ■ kialakítás, beruházás ■ megvalósítás, folyamatos működés · félidei értékelés: 2029, záró értékelés: 2031

10. ábra. Forrás: saját szerkesztés.

A kiemelt projektek tartalma

P1 Közös programnaptár és kommunikációs megújulás (5. stratégiai cél)

- Egységes online városi programnaptár az intézményi és civil programokkal; havi nyomtatott programajánló a Misleny Magazinban, a lap kiadójával együttműködve.
- Önálló, korszerű, akadálymentes kulturális honlap (a 2018. évi LXXV. törvény alkalmazhatóságát jogász ellenőrzi): a már hosszabb ideje tartó fejlesztés lezárása kiemelt, elsőként megvalósítandó feladat, mert a honlap a transzparens működés alapja – a programnaptár mellett a közérdekű adatok, a beszámolók, a díjszabás és a teremhasználati rend is itt válik nyilvánossá; a városi LED-fal és a közösségi média tervezett használata, a civil és nemzetiségi programok számára is.
- Korosztályos kommunikációs terv: iskolai és szülői csatornák a diákoknak, fiatalok által szerkesztett felület a tizenéveseknek, nyomtatott és személyes megkeresés az időseknek.
- Új lakosok köszöntése tájékoztató csomaggal, évente legalább egy alkalommal.

Felelős: MK · **Partnerek:** Önk., civil szervezetek, intézmények · **Ütemezés:** 2027-től · **Forrás:** saját keret

P2 Közművelődési Kerekasztal és civil együttműködés (4. stratégiai cél)

- A tájékoztatás és a párbeszéd szétválasztása: a havi civil egyeztetés (Civil Fórum) megmarad a tájékoztatás és a gyors ügyintézés fórumaként, mellette a közművelődési rendeletben is nevesített, a Kultv. 82–83. §-a szerinti Közművelődési Kerekasztal – szükség esetén újjáalakítva – a közös tervezés és véleményezés fóruma. Az önkormányzat és az MK biztosítja működésének feltételeit, és negyedéves ülésrendet javasol; az ülésekről a Kerekasztal maga dönt.
- A Kerekasztal számára javasolt működési rend: a résztvevők által alakítható napirend, előre kiküldött anyagok, független vagy váltott moderálás, írásos

emlékeztető és a felvetések nyomon követése; a következő évi közös programtervezés minden év őszén.

- Az alacsony részvétel kezelése: személyes megkeresés, a kritikus és távol maradó szervezetek célzott bevonása, időnként kiscsoportos vagy online egyeztetési lehetőség.
- Egységes, átlátható értékelési szempontrendszer a pályázati úton elnyerhető civil támogatásokhoz; a működési támogatás arányának növelése; kisösszegű civil mikrotámogatás új kezdeményezésekhez.
- Írásos együttműködési megállapodások a rendszeres közreműködő partnerekkel (vállalások, teremhasználat, kedvezmények).

Felelős: Önk., MK · **Partnerek:** civil szervezetek, egyházak, nemzetiségi önkormányzatok, intézmények · **Ütemezés:** 2027-től · **Forrás:** önkormányzati civil keret

P3 Ifjúsági program és ifjúsági tér (1., 3. és 4. stratégiai cél)

- Rendszeres tini idősáv: a tinidiszkók folytatása a zenés, táncos rendezvényekre vonatkozó 23/2011. (III. 8.) Korm. rendelet és a gyermekvédelmi előírások szerint, filmklub 13+ a vetítési jogok rendezésével, nyílt színpad és fellépési lehetőség helyi fiataloknak.
- Ifjúsági tanács létrehozása a diákönkormányzatra építve, saját programkerettel; a közösségi szolgálat helyi kulturális projektekbe irányítása.
- Az ifjúsági tér helyszínének kiválasztása a fiatalokkal közösen, az alábbi változatok közül; kedvezményesen használható próbahelyiség helyi zenekaroknak.
- A 14–30 évesek (középiskolások és fiatal felnőttek) igényeinek célzott felmérése 2027-ben.

Felelős: MK, Önk. · **Partnerek:** iskola, diákönkormányzat, civil szervezetek · **Ütemezés:** programok 2027-től, helyszíndöntés 2027, ifjúsági tér 2028-tól · **Forrás:** önkormányzat + pályázat

Az ifjúsági tér lehetséges változatai

Az ifjúsági tér helyszínéről még nincs döntés. A diákfelmérés szerint a fiatalok elsősorban a szabadtéri terek – a tópart és a parkok – fejlesztését várják (3.7.1. fejezet), míg a Művelődési Házat vagy egy ifjúsági klubot csak 13% választotta. A legfontosabb elvárások az étel-ital (63%), a Wi-Fi (59%), a kötetlen időtöltés lehetősége (54%) és a telefontöltés (43%). Ez arra utal, hogy egy kizárólag intézményi, beltéri tér önmagában nem elég vonzó a fiatalok számára.

Változat	Előnyök	Kockázatok, feltételek
A) Beltéri tér a Művelődési Központban	Gyorsan, kis költséggel indítható; meglévő felügyelet, technika és nyitvatartás; a tini programok már itt futnak.	Kevés diák választaná; megosztott használat a felnőtt programokkal és bérlésekkel; „intézményi” hangulat.

Változat	Előnyök	Kockázatok, feltételek
B) Önálló helyiség más önkormányzati épületben	Saját arculat, amelyet a fiatalok alakíthatnak; független nyitvatartás.	Felújítási és üzemeltetési költség; felügyelet és ifjúsági szakember szükséges; zaj és szomszédság.
C) Kültéri ifjúsági pont a tóparkban	A diákok által leginkább igényelt helyszín; fedett pihenő, Wi-Fi, töltőpont, ülőhelyek; a kertmozival és a nyári programokkal összekapcsolható.	Szezonális és időjárásfüggő; városfejlesztési beruházás; vandalizmus elleni védelem, közvilágítás.
D) Kombinált megoldás (A vagy B + C)	Egész éves beltéri bázis és vonzó kültéri találkozóhely; fokozatosan, ütemezve megvalósítható.	Két helyszín koordinációja; összességében magasabb költség.

Forrás: diákfelmérés (N=282, 2026), saját szerkesztés.

Javasolt döntési folyamat: 2027 tavaszán kísérleti tini idősáv indul a Művelődési Központban (A), és a fiatalok bevonásával közös tervezési műhely készül. A Képviselő-testület 2027 őszéig dönt a végleges megoldásról, az alábbi szempontok alapján: gyalogos és kerékpáros elérhetőség, nyitvatartás és felügyelet, beruházási és üzemeltetési költség, a fiatalok által választott változat, a zajterhelés. A felmérés eredményei alapján a kombinált változat (D) tűnik a legjobb hosszú távú megoldásnak, amelynek kültéri eleme a tópark fejlesztésével (P8) összehangolható.

P4 Gyermek- és családbarát programcsomag (1. és 2. stratégiai cél)

- Évadonkénti gyermek- és családi színházi sorozat.
- Évente megrendezett Janikovszky-napok irodalmi és nevelési programokkal; a 2026-os, az író születésének 100. évfordulójára tartott emlékév lendületének továbbvitele.
- Családi kézműves műhelyek.
- Párhuzamos programok: felnőtt rendezvények idején gyermekfoglalkozás ugyanabban az épületben.

Felelős: MK · **Partnerek:** óvoda, iskola, könyvtár, művészeti iskola, pécsi gyermekszínházak · **Ütemezés:** 2027-től folyamatos · **Forrás:** önkormányzat + pályázat

P5 Kozármisleny 100 – centenáriumi programév (2. stratégiai cél)

- A városegyesítés 100. évfordulójára épülő programév, kiemelt Városnappal.
- Helytörténeti kiállítás és kiadvány, a lakosságtól gyűjtött családi emlékekkel.
- Felajánlási és felhasználási nyilatkozat a gyűjtött tárgyakhoz, fotókhoz és hangfelvételekhez (tulajdonjog, szerzői jog, képmás és hangfelvétel, személyes adatok).
- Iskolai és óvodai helytörténeti programok, öregfalui séták.

Felelős: Önk., MK · **Partnerek:** nemzetiségi önkormányzatok, egyházak, iskola, civilek, helytörténeti gyűjtők · **Ütemezés:** előkészítés 2027, programév 2028 · **Forrás:** önkormányzat + pályázat

P6 Három Torony Fesztivál és gasztropiac (2. stratégiai cél)

- A három templomra és a város kulturális sokszínűségére épülő fesztivál.
- Háromnyelvű gasztrokulturális piac helyi termelőkkel.
- Testvérvárosi ifjúsági csereprogramok kapcsolódó elemként.

Felelős: MK · **Partnerek:** a horvát, a német és a roma nemzetiségi önkormányzat, egyházközségek, helyi termelők, Mislenyi Portéka · **Ütemezés:** első alkalom 2028-ban, majd évente · **Forrás:** önkormányzat + pályázat + szponzoráció

P7 A Tájház megújítása és közösségi alkotóház (2. és 3. stratégiai cél)

- Műszaki állapotfelmérés és állagmegóvási terv; a felújítás (fűtés, vizesblokk, kerítés) pályázati előkészítése.
- Szezonális alkotóházi program: kézműves műhelyek, hagyományőrző gasztronómia, múzeumpedagógiai foglalkozások.
- Közösen kialakított, átlátható használati rend; a felújítás után állandó helytörténeti szoba (a centenáriumi kiállítás addig a régi könyvtárteremben kap helyet).

Felelős: Önk. (beruházás), MK (működtetés) · **Partnerek:** Értéktár Bizottság, hagyományőrző közösségek, civilek · **Ütemezés:** állapotfelmérés 2027, felújítás 2028–2030 · **Forrás:** pályázat + önerő

P8 Szabadtéri közművelődés a tóparkban (1. és 3. stratégiai cél)

- Nyári szabadtéri programsorozat: kertmozi, akusztikus koncertek, pikniknapok.
- Mobil vetítő- és hangtechnika beszerzése; a nyilvános vetítésekhez vetítési jog és korhatár-besorolás, a koncertekhez jogdíj (Artisjus) a költségtervben.
- Az önkormányzat városfejlesztési feladatai között, a kulturális igényekkel összehangolva: árnyékolt pihenőhelyek, ivóvíz-vételi pontok, Wi-Fi, csendes és aktív zónák, szükség esetén kültéri ifjúsági pont (P3).

Felelős: MK (programok), Önk. városfejlesztés (infrastruktúra) · **Partnerek:** civilek, helyi vállalkozók · **Ütemezés:** nyári program 2027-től · **Forrás:** önkormányzat + pályázat

P9 A Művelődési Központ és a könyvtár terei (3. stratégiai cél)

- A régi könyvtárteremből kialakított tér közösségi, kiállítási és klubhasználatának kialakítása.
- A színházterem hang- és fénytechnikájának megújítása, energiahatékonysági fejlesztések.
- Kedvezményes „civil szoba” és átlátható teremhasználati rend; a két telephely nyitvatartásának összehangolása.

Felelős: Önk. (beruházás), MK · **Ütemezés:** 2027–2030 · **Forrás:** pályázat + önerő

P10 Generációk hídja – szenior és tudásátadó programok (1. és 2. stratégiai cél)

- Szenior délelőttök, digitális készségfejlesztés fiatal segítőkkel.

- Mester–tanítvány kézműves műhelyek; közös helytörténeti emlékgyűjtés idősek és fiatalok részvételével, felajánlási és felhasználási nyilatkozattal.
- Városi önkéntes program, különösen a 60–70 évesek bevonásával.

Felelős: MK · **Partnerek:** nyugdíjas- és civil szervezetek, iskola, könyvtár · **Ütemezés:** 2027-től · **Forrás:** saját keret

P11 Mérés és minőségfejlesztés (H1 horizontális elv)

- Egységes látogatottság-nyilvántartás minden városi és intézményi programon.
- Rövid visszajelző kérdőív a kiemelt programok után; éves partneri elégedettségmérés.
- A 2026-os lakossági és diákfelmérés megismétlése azonos kérdésekkel 2029-ben és 2031-ben.

Felelős: MK · **Partnerek:** Önk. · **Ütemezés:** bevezetés 2027, felmérések 2029 és 2031 · **Forrás:** saját keret

P12 Szakmai kapacitás és működési keretek (H2 horizontális elv)

- Az új vezetés munkába állásának támogatása 2027. január 1-től: átadás-átvétel, a stratégia és a cselekvési terv közös áttekintése, az első, a stratégiára épülő munkaterv és szolgáltatási terv elkészítése.
- A feladatokhoz igazodó létszám, különösen a két telephely (Művelődési Központ és új könyvtár) működtetése miatt; a működési tudás dokumentálása.
- A közművelődési megállapodás felülvizsgálata, valamint a 9/2023. (IV. 20.) önkormányzati rendelet Kultv. 83/A. §-a szerinti kötelező, legalább ötévenkénti felülvizsgálata legkésőbb 2028 áprilisáig – javasoltan már 2027-ben – a Közművelődési Kerekasztallal és a nemzetiségi önkormányzatokkal egyeztetve. A felülvizsgálat során mérlegelendő az egész életre kiterjedő tanulás (c) és a tehetséggondozás (f) alapszolgáltatás felvétele, amelyhez mindhárom (horvát, német és roma) nemzetiségi önkormányzat egyetértése szükséges, és amely személyi többletfeltétellel járhat.
- Pályázati figyelés és pályázatírói kapacitás biztosítása; a saját bevételek tervezett növelése.

Felelős: Önk. · **Partnerek:** MK, Nemzeti Művelődési Intézet · **Ütemezés:** 2027 első félév, majd folyamatos · **Forrás:** önkormányzati költségvetés

P13 Városi Könyvtár: olvasásfejlesztés és közösségi könyvtár (1. és 3. stratégiai cél)

- A könyvtár gyermek- és családbarát pillére (a P4 projekttel összhangban): kortárs gyermek- és ifjúsági szerzők író-olvasó találkozói, illusztrációs műhelyek, mesedramatizálás, rendhagyó irodalomórák az óvodával és az iskolával.
- A 15–35 évesek megszólítása: ifjúsági beszélgetős estek, könyvklub, közösségi médiás irodalmi játékok, együttműködés az ifjúsági tanáccsal (P3).

- A meglévő szolgáltatások tudatos népszerűsítése: online katalógus, folyóiratok, házhozszállítás idős olvasóknak, nyitvatartáson kívül is használható könyvláda.
- Olvasói igényekre épülő állománygyarapítás; a helytörténeti dokumentumok és helyi kiadványok rendszeres gyűjtése (a P5 projekttel összhangban).
- Digitális készségfejlesztés és az élethosszig tartó tanulás programjai (a P10 projekttel összhangban); a nyitvatartás bővítése a létszám függvényében (P12).

Felelős: MK (könyvtár) · **Partnerek:** óvoda, iskola, Csorba Győző Könyvtár, civil szervezetek · **Ütemezés:** 2027-től folyamatos · **Forrás:** normatíva, érdekeltségnövelő támogatás, NKA

5.3. Indikátorrendszer és vállalások

Az indikátorrendszer három szintű. A hatásindikátorok (4.7. fejezet) a lakosság és a diákok véleményének változását mérik, a 2029-es és 2031-es felmérésekkel. Az alábbi eredmény- és működési indikátorok évente mérhetők, és az éves munkatervek, valamint a beszámolók részét képezik. A célértékek reális vállalások: a jelenlegi kapacitásokból indulnak ki, és feltételezik a P12 projekt szerinti létszám- és vezetési stabilitást.

Indikátor	Kiinduló érték	2029	2031	Adatforrás
Közös programnaptárban megjelenő városi és civil programok aránya	nincs közös naptár	80%	90%	programnaptár
Közművelődési Kerekasztal ülései (alkalom/év)	nem működik rendszeresen	4	4	emlékeztetők
A Kerekasztal munkáját hasznosnak értékelő partnerek aránya	nincs adat	60%	70%	partneri elégedettségmérés
Írásos együttműködési megállapodások civil partnerekkel (db)	0	8	12	MK nyilvántartás
Rendszeres ifjúsági programalkalmak (alkalom/hónap)	alkalmi	2	4	MK munkaterv, beszámoló
Működő ifjúsági tanács	nincs	működik	működik	MK beszámoló
Gyermek- és családi színházi előadások (alkalom/év)	alkalmi	6	8	MK beszámoló
Szabadtéri nyári programalkalmak a tóparkban (alkalom/nyár)	alkalmi	6	8	MK beszámoló
Könyvtári beiratkozott olvasók száma (fő)	300–400	450	550	könyvtári statisztika
A 15–35 évesek aránya a beiratkozott olvasók között	13% (2024)	+5 százalékpont	+10 százalékpont	könyvtári statisztika

Indikátor	Kiinduló érték	2029	2031	Adatforrás
Tájház közösségi programjai (alkalom/év)	alkalmi	12	20	MK beszámoló
Látogatottság-nyilvántartással mért programok aránya	nincs rendszeres mérés	75%	100%	MK nyilvántartás
Ingyenes vagy kedvezményes díjú közösségi programok aránya (H3)	2027-ben rögzítendő	nem csökken	nem csökken	MK nyilvántartás
Zöld minimumot teljesítő városi rendezvények aránya	részleges	75%	100%	MK beszámoló
Saját és pályázati bevétel aránya az összes bevételen belül	a 2026. évi beszámoló alapján rögzítendő	+3 százalékpont	+5 százalékpont	éves beszámoló

Forrás: a Művelődési Központ munkatervei és beszámolói, 2026. évi felmérések; a célértékek javasolt vállalások.

A Közművelődési Kerekasztal üléseinek száma a Kerekasztal saját döntésétől függ; a célérték az önkormányzat és az MK által biztosított működési feltételekre és a javasolt ülésrendre vonatkozik.

A kiinduló értékeket a mérési rendszer bevezetésével (P11) 2027 végéig pontosítani kell, mivel több területen jelenleg nincs rendszeres adatgyűjtés. A pontos 2027-es bázisértékek ismeretében a célértékek a 2028. évi munkatervben véglegesíthetők. A projektek részletes tervezését a 6. melléklet projektadatlap-sablonja segíti.

5.4. Éves munkatervek és a végrehajtás koordinációja

A végrehajtás szereplői és felelősségi körei

Szereplő	Szerep a végrehajtásban
Képviselő-testület	A stratégia és módosításainak elfogadása, a források biztosítása az éves költségvetésben; a rendelet szerint évente elfogadja a Művelődési Központ munkatervét, pénzügyi és szakmai beszámolóját; a félidei és záró értékelés elfogadása.
Szociális, Oktatási, Sport- és Kulturális Bizottság	A végrehajtás rendszeres nyomon követése, az éves munkaterv, a szolgáltatási terv és a beszámolók előzetes véleményezése, féléves áttekintés.
Pénzügyi, Településfejlesztési Bizottság	A kulturális célú források költségvetési tervezése, a beruházási projektek (P7, P8, P9) és a tópark fejlesztésének előkészítése.
Értéktár Bizottság	A helyi értékek gyűjtése és bemutatása, közreműködés a centenáriumi programévben (P5) és a Tájház programjaiban (P7).
Polgármesteri hivatal – kijelölt referens	Városi szintű koordináció az önkormányzati beruházások, pályázatok és közterületi fejlesztések terén, a városfejlesztési feladatokkal összehangolva.
Művelődési Központ és Könyvtár Nkft.	Operatív végrehajtó: a stratégia célértékeit tartalmazó éves munkaterv és szolgáltatási terv elkészítése, a projektek megvalósítása, adatgyűjtés és beszámolás.

Szereplő	Szerep a végrehajtásban
Közművelődési Kerekasztal és havi civil egyeztetés	A Kerekasztal – saját döntése szerint, javasoltan negyedévente – a közös tervezés és véleményezés fóruma; a havi civil egyeztetés a tájékoztatás és a programnaptár folyamatos egyeztetése.
Ifjúsági tanács	Az ifjúsági programok és az ifjúsági tér tervezésében való részvétel.

Forrás: Kozármisleny Város Önkormányzata bizottsági rendje, 9/2023. (IV. 20.) önkormányzati rendelet, saját szerkesztés.

Az éves munkatervek készítésének elvei

- **Stratégiai illeszkedés:** a Művelődési Központ éves munkaterve és szolgáltatási terve a stratégia specifikus céljai szerint épül fel, és minden kiemelt programnál jelöli a kapcsolódó célt és indikátort.
- **Számszerű vállalások:** a munkaterv az 5.3. fejezet indikátoraihoz éves célértékeket rögzít; a beszámoló ezek teljesülését számszerűen mutatja be.
- **Igényekre épülő tervezés:** a tervezés figyelembe veszi az előző év látogatottsági és visszajelzési adatait, valamint a Közművelődési Kerekasztal és az ifjúsági tanács javaslatait.
- **Közös naptár:** a városi nagyrendezvények, a civil és egyházi programok és az intézményi események időpontjait a tervezéskor egyeztetni kell a párhuzamosságok elkerülésére.
- **Forrás és kapacitás:** a munkaterv csak olyan vállalást tartalmaz, amelyhez forrás és felelős tartozik; a pályázati forrástól függő elemek külön jelölve szerepelnek.
- **Alapszolgáltatások:** a munkaterv bemutatja, hogy az egyes programok mely közművelődési alapszolgáltatást valósítják meg, a Kultv. és a 20/2018. (VII. 9.) EMMI rendelet előírásainak megfelelően.

Az éves tervezési és beszámolási ciklus

Időszak	Feladat	Felelős
Szeptember–október	Közös programtervezés a következő évre a Közművelődési Kerekasztalon; a civil és intézményi programok begyűjtése.	MK, Kerekasztal
November–december	A következő évi költségvetés és pályázati terv előkészítése a stratégiai prioritások szerint; a következő év stratégiai céljainak és keretének elfogadása a költségvetéssel együtt, hogy a részletes munkaterv márciusi elfogadásáig is jóváhagyott keret szerint működjön az intézmény.	Önk., MK
Január–február	Az éves munkaterv és a részét képező szolgáltatási terv elkészítése március 1-jéig; az előző évről szóló szakmai és pénzügyi beszámoló az indikátorok teljesülésével.	MK
Március–május	A munkaterv és a beszámolók bizottsági véleményezése és képviselő-testületi elfogadása.	Szoc., Okt., Sport- és Kult.

Időszak	Feladat	Felelős
		Biz., Képviselő-testület
Június	Féléves áttekintés a bizottság előtt, szükség esetén korrekció.	MK, bizottság
2029 és 2031	Félidei és záró értékelés: ismételt lakossági és diákfelmérés, a hatásindikátorok értékelése, a stratégia felülvizsgálata.	Önk., MK

Forrás: 9/2023. (IV. 20.) önkormányzati rendelet 5. §, saját szerkesztés.

5.5. Kockázatok és kezelésük

Kockázat	Hatás	Kezelés
Vezetőváltás és a munkatársi létszám szűkössége	magas	Az új vezetés támogatott beilleszkedése, a stratégia közös áttekintése, a feladatok és a létszám összehangolása, a működési tudás dokumentálása (P12).
Pályázati források elmaradása, konzorciumi kockázat	magas	Több forrásra épülő tervezés, a pályázatfüggő elemek külön jelölése, önerő-tartalék, kockázatos konzorciumok kerülése.
Az önkormányzati források szűkülése	közepes	Prioritási sorrend a projektek között, a kis forrásigényű projektek elsőbbsége, a saját bevételek növelése.
A civil partnerek kifáradása, távolmaradása az egyeztetésekről	közepes	Párbeszédre épülő Kerekasztal, a kritikus hangok célzott bevonása, kiszámítható támogatás, együttműködési megállapodások, önkéntes program (P2, P10).
Alacsony lakossági részvétel az új programokon	közepes	Kísérleti programok mérése és gyors korrekció, korosztályos kommunikáció, a célcsoportok bevonása a tervezésbe.
Szélsőséges időjárás a szabadtéri programoknál	alacsony	Esőhelyszín kijelölése, árnyékolás, a programnaptár rugalmas kezelése.
Jogi megfelelési hiányosságok (a közművelődési rendelet határidős felülvizsgálata, vetítési és zenei jogdíjak, rendezvénybiztonság)	közepes	A rendelet felülvizsgálatának ütemezése (P12, 7.5. fejezet); jogdíjak és engedélyek a programok költségtervében; a zenés, táncos rendezvényekre vonatkozó előírások alkalmazása.
Adatkezelési és szerzői jogi kockázatok (felmérések, helytörténeti gyűjtés, fotók és hangfelvételek)	közepes	Adatkezelési tájékoztató és anonim kitöltés; felajánlási és felhasználási nyilatkozatok (P5, P10); a nyilvános közléshez szükséges hozzájárulások beszerzése.

Forrás: saját szerkesztés, a helyzetelemzés és a SWOT-elemzés alapján.

VI. A MEGVALÓSÍTÁS FELTÉTELEI: PÉNZÜGYI ÉS INTÉZMÉNYI KERETEK

A stratégia célkitűzései csak akkor valósíthatók meg, ha a végrehajtáshoz kiszámítható pénzügyi források, stabil intézményi működés és megfelelő szakmai kapacitás társul. A fejezet a jelenlegi finanszírozási helyzetből kiindulva bemutatja a stratégia forrásait, a kiemelt projektek forrásigényét és megvalósítási sorrendjét, valamint az intézményi és személyi feltételeket. A 2027. évi önkormányzati kulturális keret a stratégia készítésekor még nem ismert, ezért a fejezet nagyságrendi kategóriákkal dolgozik; a konkrét összegeket az éves költségvetés és munkaterv rögzíti.

6.1. A jelenlegi finanszírozási helyzet

A Kozármislenyi Művelődési Központ és Könyvtár Nkft. működését túlnyomórészt az önkormányzati támogatás és az állami közművelődési és könyvtári normatíva biztosítja; a saját bevételek aránya alacsony. A normatíva meghatározott részét könyvtári állománygyarapításra és a művelődő közösségek támogatására kell fordítani. A gazdálkodás az elmúlt években hullámzó volt; a jelenlegi stabilizálódás megőrzéséhez kiszámítható fenntartói finanszírozásra, a költségek – különösen az energia – tudatos kezelésére és a pályázati kockázatok mérséklésére van szükség. A pályázati kockázatot jól mutatja, hogy egy betervezett, konzorciumban megvalósuló programforrás egy partner kilépése miatt elmaradt.

A gazdálkodási adatok értelmezése a helyi szereplők között eltérő, ezért a stratégia egyik alapfeltétele az egységes szerkezetű, rendszeresen nyilvánosságra hozott pénzügyi és szakmai beszámolás, amely közös kiindulópontot ad a fenntartó, az intézmény és a partnerek számára.

A külső környezet is változik. A kultúrafinanszírozás átalakulóban van: a Nemzeti Kulturális Alap miniszteri keretének csökkentéséről szóló 2026. október 6-i miniszteri bejelentés, az NKA döntéshozatalát érintő törvénymódosítási tervezet és a 2027. évi központi költségvetésről szóló törvényjavaslat a kulturális források átrendeződését vetíti előre, végleges tartalmuk azonban a stratégia készítésekor még nem ismert. Ha a változások a bejelentések szerint valósulnak meg, nagyobb súlyt kaphatnak a nyílt kollégiumi pályázatok és a közösségi, művelődési szakmai feladatokat támogató állami források, miközben az NKA pályázati kerete szűkülhet. A TOP Plusz program a 2021–2027-es uniós ciklussal zárul; a 2028–2034-es időszak hazai és uniós forrásainak szabályai a stratégia készítésekor még kialakulóban vannak, ezért a beruházási projektek előkészítését úgy kell ütemezni, hogy az új felhívások megjelenésekor kész tervek álljanak rendelkezésre.

6.2. Finanszírozási alapelvek

- **Kiszámíthatóság:** a kulturális feladatellátás önkormányzati támogatása az éves költségvetésben elkülönített működési és programkeretként jelenik meg, lehetőség szerint több évre előre tervezhető módon, a közművelődési megállapodásban rögzítve.
- **A kötelező feladatok elsőbbsége:** a közművelődési alapszolgáltatások és a nyilvános könyvtári ellátás alapműködése nem függhet pályázati forrástól.
- **Pályázatfüggő elemek elkülönítése:** a munkatervben külön jelölni kell azokat a programokat és fejlesztéseket, amelyek csak sikeres pályázat esetén valósulnak meg.
- **Önerő-tartalék:** az önkormányzati költségvetésben pályázati önerőre és előfinanszírozásra elkülönített keret, hogy a város élni tudjon a megjelenő lehetőségekkel.
- **Kockázatkerülő pályázás:** konzorciumi pályázat csak megalapozott partneri vállalásokkal; a kulcsprogramok nem épülhetnek egyetlen külső partner teljesítésére.
- **Közösségi díjpolitika:** a teremhasználati díjak egyszerre biztosítsanak bevételt és tegyék lehetővé a helyi civil közösségek kedvezményes hozzáférését, átlátható szabályok szerint.

6.3. Forrástérkép

Az alábbi táblázat a stratégia megvalósításában szerepet játszó forrástípusokat és azok jellemző felhasználását foglalja össze.

Forrás	Jellemző felhasználás	Projektek	Megjegyzés
Önkormányzati működési és programtámogatás	Alapműködés, személyi kiadások, városi rendezvények, rezsi	valamennyi	A stratégia fő finanszírozási pillére.
Állami közművelődési és könyvtári normatíva	Alapszolgáltatások, könyvtári állománygyarapítás, művelődő közösségek	P2, P4, P13	Kötött felhasználási arányokkal.
Önkormányzati civil támogatási keret	Civil programok, működési támogatás, mikrotámogatás	P2, P6, P10	Pályázati úton, a 9/2023. (IV. 20.) rendelet szerint.
Saját bevétel	Terembérlet, piaci helypénz, jegybevétel, egyéb szolgáltatások	P1, P9	Bővíthető, de nem helyettesíti a fenntartói forrást.
Érdekeltségnövelő támogatás	Eszközbeszerzés, könyvtári állomány, kisebb fejlesztések	P8, P9, P13	Önkormányzati önerőhöz kötött.
Nemzeti Kulturális Alap	Programsorozatok, kiadványok, fesztiválok, centenárium	P4, P5, P6, P13	Átalakítás alatt; a keret nagysága és a pályázati rend 2027-ben változhat.

Forrás	Jellemző felhasználás	Projektek	Megjegyzés
Közösségi és művelődési szakmai feladatok állami támogatása	Közösségi programok, szakmai fejlesztések	P2, P3, P10, P11	A 2027. évi költségvetési törvényjavaslat szerint bővülő forrás; a felhasználás formája még nem ismert.
Kós Károly Program (EMET)	Tájházak felújítása, állagmegóvása és működése	P7	Igénybejelentés a mindenkori felhívás szerint.
Hazai és uniós fejlesztési források	Épületfelújítás, energetika, közterület-fejlesztés	P3, P7, P8, P9	A 2028–2034-es ciklus feltételei még alakulnak.
Nemzetiségi források	Nemzetiségi kulturális programok, hagyományőrzés	P5, P6, P7	A nemzetiségi önkormányzatokkal közösen.
Szponzoráció, helyi vállalkozások	Fesztivál, gasztropiac, díjak, természetbeni támogatás	P5, P6, P8	Átlátható szponzori csomagokkal.

Forrás: a Művelődési Központ munkatervei, 9/2023. (IV. 20.) önkormányzati rendelet, saját szerkesztés.

6.4. A projektek forrásigényének nagyságrendje és megvalósítási sorrendje

A projektek forrásigénye a pontos költségvetési keret ismerete nélkül nagyságrendi kategóriákkal becsülhető. A kategóriák tájékoztató jellegűek, a végleges összegeket a projektek előkészítése és az éves költségvetés rögzíti.

Kategória	Tájékoztató nagyságrend	Jellemző forrás
Kis	évente legfeljebb 1 millió Ft	meglévő keret, átcsoportosítás
Közepes	évente 1–5 millió Ft	önkormányzati programkeret, kisebb pályázat
Nagy	5 millió Ft felett, jellemzően egyszeri beruházás	célzott pályázat és önerő

Forrás: saját szerkesztés. A sávok a társaság éves költségvetésének nagyságrendjéhez igazított javaslatok.

Forrásszűkülés esetén a projektek az alábbi sorrendben valósulnak meg. Az „A” csoport a stratégia alapja: ezek kis forrásigényűek, és nélkülük a többi projekt sem működik hatékonyan.

Prioritás	Projektek	Indoklás
A – alapozó, önkormányzati forrásból mindenképpen	P1 programnaptár és kommunikáció, P2 Kerekasztal és civil együttműködés, P11 mérés, P12 szakmai kapacitás, P13 könyvtár, P4 gyermek- és családbarát alapprogramok	Kis vagy közepes forrásigény, a működés minőségét és a többi projekt feltételeit teremtik meg; részben kötelező feladat.
B – részben pályázatfüggő programok	P3 ifjúsági program, P5 centenárium, P6 Három Torony Fesztivál, P8 szabadtéri programok, P10 generációk hídja	Önkormányzati alapfinanszírozással indíthatók, pályázattal bővíthetők.

Prioritás	Projektek	Indoklás
C – pályázatfüggő beruházások	P7 Tájház, P9 a Művelődési Központ és a könyvtár terei, P3 ifjúsági tér, P8 tópark infrastruktúra	Nagy forrásigényűek, célzott pályázat és önerő szükséges; az előkészítés (tervek, állapotfelmérés) önkormányzati forrásból indul.

Forrás: saját szerkesztés.

A centenáriumi programév (P5) időpontja kötött, ezért forrásait 2027-ben, a 2028. évi költségvetés tervezésekor kell biztosítani, a pályázati döntésektől függetlenül is.

6.5. Gazdálkodási és bevételi célok

- **Saját és pályázati bevételek növelése:** a saját és pályázati bevételek aránya a 2026. évi kiinduló értékhez képest 2029-ig 3, 2031-ig 5 százalékponttal nő (5.3. fejezet).
- **Rendszeres pályázatfigyelés:** évente pályázati terv készül a munkatervhez kapcsolódóan, a pályázatírói kapacitás biztosításával (P12).
- **Energiahatékonyság:** a Művelődési Központ energetikai korszerűsítése (P9) a működési költségek tartós csökkentését szolgálja.
- **Terembérleti díjpolitika:** a piaci bérlők és a helyi közösségek eltérő díjazása, a kedvezmények átlátható feltételekhez kötése.
- **Szponzori rendszer:** egységes szponzori csomagok a nagyrendezvényekhez és a fesztiválhoz, a helyi vállalkozások bevonásával.
- **Pénzügyi stabilitás:** a gazdálkodás stabilitásának megőrzése, a kötelezettségek alacsony szinten tartása, negyedéves pénzügyi áttekintés.

6.6. Intézményi és személyi feltételek

A feladatellátás jogi keretei

A város a 9/2023. (IV. 20.) önkormányzati rendelet szerint vállalt közművelődési alapszolgáltatásokat a kizárólagos tulajdonában lévő Kozármislenyi Művelődési Központ és Könyvtár Nkft.-vel kötött közművelődési megállapodás útján látja el. A megállapodás felülvizsgálata a stratégia első évének feladata (P12): rögzítenie kell a stratégiából fakadó feladatokat, az éves támogatás meghatározásának módját, a beszámolás rendjét és az indikátorokra épülő értékelést. A társaság szakmai felügyeletét a Nemzeti Művelődési Intézet, törvényességi felügyeletét felügyelőbizottság látja el.

Vezetés és humánerőforrás

Az intézmény humánerőforrás-helyzete az elmúlt években instabil volt. Az állandó létszám néhány főre korlátozódik, a szakmai feladatokat jellemzően két-három

munkatárs látja el, miközben a könyvtár 2025 óta külön telephelyen működik. A vezetői pályázat alapján 2027. január 1-jétől új vezetés kezdi meg munkáját; a vezetési struktúrát a fenntartó határozza meg. A stratégia megvalósításának feltételei:

- az új vezetés támogatott beilleszkedése és a vezetői folytonosság biztosítása a stratégiai időszak egészében;
- a 20/2018. (VII. 9.) EMMI rendeletben előírt személyi feltételek folyamatos teljesítése, a két telephely nyitvatartásához igazodó létszámmal;
- a szakmai – művelődésszervezői és könyvtári – létszám fokozatos bővítése a szakmai ajánlások irányába;
- a munkatársak szakmai továbbképzése és az önkéntesek bevonása (P10), amely kiegészíti, de nem helyettesíti a szakmai létszámot.

6.7. Az intézményi működési modell

A közművelődési feladatellátás szervezeti formája az elmúlt két évtizedben többször változott. A stratégia nem tesz javaslatot a működési forma megváltoztatására: a célok a jelenlegi keretek között is megvalósíthatók, ha a finanszírozás kiszámítható és a személyi feltételek stabilak. Mivel azonban a forma kérdése a helyi szakmai és közéleti párbeszédben időről időre felmerül, az alábbi táblázat semlegesen összeveti a két leggyakoribb önkormányzati modellt, a döntés-előkészítés segítésére.

Szempont	Önkormányzati nonprofit gazdasági társaság (jelenlegi)	Önkormányzati költségvetési szerv (közművelődési intézmény)
Finanszírozás	Önkormányzati támogatás közművelődési megállapodás alapján, normatíva, saját bevétel	Közvetlenül az önkormányzati költségvetésből, normatíva, saját bevétel
Gazdálkodási rugalmasság	Nagyobb mozgástér a vállalkozási bevételek és a gyors döntések terén	Az államháztartási szabályok kötöttebb keretei
Fenntartói irányítás	Tulajdonosi joggyakorlás és szerződéses viszony; közvetett irányítás	Közvetlen irányítás, a költségvetés részeként
Foglalkoztatás	A munka törvénykönyve szerint	2020. november 1. óta szintén munkaviszony az Mt. alapján, a Kultv. eltéréseivel; a különbség e tekintetben kicsi (jogi ellenőrzés javasolt)
Pályázati lehetőségek	A legtöbb kulturális pályázaton jogosult; egyes felhívások gazdasági társaságot kizárhatnak	A legtöbb kulturális pályázaton jogosult; egyes felhívások költségvetési szervet kizárhatnak
Adminisztráció és ellenőrzés	Társasági, számviteli és adózási kötelezettségek, felügyelőbizottság	Államháztartási számvitel és belső ellenőrzés
Átalakítás költsége	Nincs (jelenlegi forma)	Átalakítási, jogi és adminisztratív költség, átmeneti működési kockázat

Forrás: saját szerkesztés. Az összevetés általános jellegű; egy esetleges döntést jogi és pénzügyi szakértői vizsgálatnak kell megelőznie.

Javasolt, hogy a működési forma kérdése a 2029-es félidei értékelés keretében, adatokra támaszkodva kerüljön napirendre: a vizsgálat vesse össze a két modell várható költségeit, a pályázati lehetőségeket és a feladatellátás minőségére gyakorolt hatást. Addig a stratégia a jelenlegi forma megerősítésére épít: felülvizsgált közművelődési megállapodásra, kiszámítható finanszírozásra és stabil vezetésre.

VII. A STRATÉGIA ELFOGADÁSA, NYOMON KÖVETÉSE ÉS FELÜLVIZSGÁLATA

Egy stratégia értéke azon múlik, hogy a mindennapi döntésekben és az éves tervezésben ténylegesen használják-e. Ez a fejezet rögzíti, hogyan válik a dokumentum a város közös vállalásává: kik véleményezik és ki fogadja el, hogyan követik nyomon évről évre a megvalósítást, mikor és milyen módszerrel értékelik az eredményeket, és milyen esetben kell a stratégiát módosítani.

7.1. Társadalmi egyeztetés és elfogadás

A stratégia a 2026-ban végzett lakossági és diákfelmérésre, valamint a helyi kulturális élet szereplőivel készített interjúkra épül. A tervezetet az elfogadás előtt nyilvános véleményezésre kell bocsátani, hogy a szakmai és a lakossági szempontok a végleges szövegben is megjelenhessenek. Az egyeztetés a 9/2023. (IV. 20.) önkormányzati rendelet elfogadásakor követett gyakorlatra épít, amikor a tervezetet a Közművelődési Kerekasztal megismerte és a nemzetiségi önkormányzatok véleményezték.

Lépés	Résztvevők	Javasolt forma
1. Véleményezés	Művelődési Központ és Könyvtár Nkft., az intézmény új vezetése, köznevelési intézmények; Közművelődési Kerekasztal, civil szervezetek, egyházak; Horvát, Német és Roma Nemzetiségi Önkormányzat; a város lakói	Párhuzamos véleményezés 10 napos határidővel: a tervezet és rövid, közérthető összefoglalója a város honlapján és közösségi oldalán, tájékoztatás a Misleny Magazinban; szakmai munkamegbeszélés és partneri egyeztető ülés; a nemzetiségi önkormányzatok írásos véleménye vagy testületi határozata
2. Bizottsági tárgyalás	Szociális, Oktatási, Sport- és Kulturális Bizottság	A beérkezett vélemények összesítésével és a figyelembevétel indoklásával
3. Elfogadás	Képviselő-testület	Képviselő-testületi határozat
4. Közzététel	Önkormányzat, Művelődési Központ	A teljes stratégia és rövid összefoglalója a város és az intézmény honlapján

Forrás: saját szerkesztés.

Az egyeztetésről rövid összefoglaló készül, amely bemutatja a beérkezett javaslatokat és azok figyelembevételét vagy elutasításának okát. Az összefoglaló a képviselő-testületi előterjesztés melléklete. A stratégia a 2027–2031 közötti időszakra szól, és az elfogadó képviselő-testületi határozattal válik alkalmazandóvá; ha az elfogadás 2027 elejére húzódik, az első évi munkaterv a tervezetre épülve készül.

7.2. Éves nyomon követés

A nyomon követés célja, hogy a stratégia ne csak a ciklus végén, hanem évről évre is mérhető legyen, és a tapasztalatok azonnal beépüljenek a következő évi tervezésbe. A nyomon követés a meglévő éves tervezési és beszámolási rendre épül (5.4. fejezet), nem hoz létre párhuzamos adminisztrációt.

- **Adatgyűjtés:** a Művelődési Központ és Könyvtár Nkft. egységes nyilvántartást vezet az 5.3. fejezet indikátorairól: programszámok, látogatottság, partneri megállapodások, könyvtári adatok, bevételi arányok (P11).
- **Éves stratégiai jelentés:** a szakmai beszámoló önálló fejezete, amely projektenként bemutatja az előrehaladást, az indikátorok teljesülését, az eltérések okait és a következő évi korrekciókat. Javasolt formája egy egyoldalas, jelzőlámpás áttekintő tábla (megvalósult / folyamatban / elmaradt); sablonját a 7. melléklet tartalmazza.
- **Partneri áttekintés:** a Közművelődési Kerekasztal évente egy ülésén áttekinti a stratégia előrehaladását, és javaslatot tesz a következő évi prioritásokra.
- **Bizottsági áttekintés:** a Szociális, Oktatási, Sport- és Kulturális Bizottság évente kétszer – a beszámoló és a féléves áttekintés alkalmával – tárgyalja a megvalósítás állását.
- **Nyilvánosság:** az éves stratégiai jelentés rövid összefoglalója a város honlapján és a Misleny Magazinban is megjelenik.

7.3. Félidei és záró értékelés

A stratégia eredményességét két átfogó értékelés vizsgálja. Mindkettő a 2026-os kiinduló felmérésekkel azonos kérdésekre épülő lakossági és diákfelmérést, az éves indikátoradatok összesítését és a partnerekkel folytatott egyeztetést foglalja magában.

Értékelés	Időpont	Fő kérdések	Eredmény
Félidei értékelés	Felmérés 2029 őszén, jelentés 2030 első negyedévében	Halad-e a megvalósítás a tervezett ütemben? Változtak-e a lakossági igények? Mely projektek bizonyultak eredményesnek, melyek szorulnak módosításra? Szükséges-e a működési modell vizsgálata (6.7. fejezet)?	Félidei jelentés és szükség esetén a stratégia módosítása
Záró értékelés	Felmérés 2031 tavaszán, jelentés 2031 őszén	Teljesültek-e a célértékek? Milyen tartós változást hozott a stratégia? Mely tapasztalatokra épülhet a következő időszak?	Záró jelentés, a következő kulturális stratégia megalapozása

Az értékelés négy szempontot vizsgál: az eredményességet (teljesültek-e a célértékek), a hatékonyságot (arányban álltak-e az eredmények a ráfordított forrásokkal), a relevanciát (megfelelnek-e a célok a változó helyi igényeknek) és a

fenntarthatóságot (fennmaradnak-e az eredmények külön támogatás nélkül is). A félidei értékelés lehetőség szerint külső szakmai közreműködő, például a Nemzeti Művelődési Intézet bevonásával készül, hogy a végrehajtó intézmény ne kizárólag saját munkáját értékelje.

A záró értékelést úgy kell ütemezni, hogy a következő stratégia előkészítése 2031 második felében megkezdődhessen, és az új dokumentum 2032. január 1-jétől hatályba léphessen.

7.4. A stratégia módosítása

A stratégia rendes felülvizsgálatára a félidei értékelés keretében kerül sor. Ezen túl rendkívüli felülvizsgálat szükséges, ha:

- a közművelődésre vagy a könyvtári ellátásra vonatkozó jogszabályok lényegesen megváltoznak;
- a feladatellátás finanszírozása vagy szervezeti kerete jelentősen átalakul;
- egy nagy forrásigényű projekt (P7, P9) finanszírozása véglegesen meghiúsul, vagy előre nem tervezett jelentős forrás nyílik meg;
- a 2029-es önkormányzati választást követően az új képviselő-testület a kulturális prioritások áttekintését kezdeményezi.

A módosítások két szintje különíthető el. A projektek ütemezésének, tartalmának és a célértékek pontosításának kisebb módosításai az éves munkaterv keretében, a bizottság véleményezésével történnek. A jövőkép, a stratégiai célok vagy a kiemelt projektek körének változása a stratégia módosításának minősül, amelyről – a partnerek véleményének kikérése után – a Képviselő-testület dönt.

7.5. A nyomon követés naptára

Időpont	Feladat	Felelős
2026. IV. negyedév – 2027. I. negyedév	Társadalmi egyeztetés, a stratégia elfogadása és közzététele	Önkormányzat
2027	A mérési rendszer bevezetése, a hiányzó kiinduló értékek rögzítése	MK
2027, legkésőbb 2028. április	A 9/2023. (IV. 20.) önkormányzati rendelet kötelező felülvizsgálata a Közművelődési Kerekasztallal és a nemzetiségi önkormányzatokkal egyeztetve (Kultv. 83/A. §)	Önkormányzat
Évente március 1-jéig	Munkaterv és szolgáltatási terv a stratégiai célokhoz igazítva	MK
Évente, a beszámolóval	Éves stratégiai jelentés, bizottsági és képviselő-testületi tárgyalás	MK, bizottság, Képviselő-testület
Évente ősszel	A Közművelődési Kerekasztal stratégiai áttekintő ülése	MK, Kerekasztal

Időpont	Feladat	Felelős
2029 ősz – 2030. I. negyedév	Félidei felmérés és értékelés, szükség esetén módosítás	Önkormányzat, MK
2031 tavasz – ősz	Záró felmérés és értékelés	Önkormányzat, MK
2031. II. félév	A következő kulturális stratégia előkészítése	Önkormányzat

Forrás: saját szerkesztés. MK: Kozármislenyi Művelődési Központ és Könyvtár Nkft.

MELLÉKLETEK

A mellékletek a stratégia megalapozó adatait, a kutatások összesített eredményeit, valamint a megvalósítás tervezését és nyomon követését segítő adatlapokat és sablonokat tartalmazzák. A mellékletekben szereplő adatok és sablonok a stratégia végrehajtása során – a fő szöveg módosítása nélkül – frissíthetők és bővíthetők.

Melléklet	Tartalom
1. melléklet	Statisztikai adatok – a 2001., 2011. és 2022. évi népszámlálás főbb adatai
2. melléklet	A lakossági kulturális kérdőív (2026) kérdései és összesített eredményei
3. melléklet	A felső tagozatos diákok kérdőívének (2026) összesített eredményei
4. melléklet	Az interjús adatfelvétel módszertana
5. melléklet	Indikátor-adatlapok: az indikátorok számítási módja és adatforrása
6. melléklet	Projektadatlap-sablon
7. melléklet	Az éves stratégiai jelentés sablonja
8. melléklet	Jogszabályok, stratégiai dokumentumok és adatforrások jegyzéke
9. melléklet	Rövidítések jegyzéke

A civil szervezetek és művészeti csoportok jegyzéke (3.6.1. fejezet), valamint a városi rendezvények és ünnepek áttekintése (3.5.2. fejezet) a helyzetelemzés részeként a fő szövegben szerepel.

1. melléklet – Statisztikai adatok (KSH népszámlálás, 2001–2022)

A melléklet Kozármisleny népességének főbb jellemzőit mutatja be a 2001., a 2011. és a 2022. évi népszámlálás adatai alapján. A népszámlálási adatok a lakónépességre vonatkoznak, a legfrissebb népességszám pedig a lakcímnyilvántartás szerinti állandó népesség. A két adat fogalmilag eltér, ezért közvetlenül nem vethető össze.

1.1. A népesség száma

Időpont	Népesség (fő)	Változás	Adat típusa
2001 (népszámlálás)	4 090	–	lakónépesség
2011 (népszámlálás)	5 998	+46,7% (2001-hez képest)	lakónépesség
2022 (népszámlálás)	6 663	+11,1% (2011-hez képest), +63% (2001-hez képest)	lakónépesség
2026. január 1.	7 057	3 484 férfi, 3 573 nő	állandó népesség (lakcímnyilvántartás)

Forrás: KSH, népszámlálás 2001, 2011, 2022; lakcímnyilvántartás, 2026. január 1.

1.2. A népesség főbb korcsoportok szerint

Korcsoport	2001 (fő)	2001 (%)	2011 (fő)	2011 (%)	2022 (fő)	2022 (%)
15 évesnél fiatalabb	772	18,9%	1 225	20,4%	1 356	20,4%
15–64 éves	2 894	70,7%	4 129	68,9%	4 339	65,1%
65 éves és idősebb	424	10,4%	644	10,7%	968	14,5%
Összesen	4 090	100%	5 998	100%	6 663	100%

Forrás: KSH, népszámlálás 2001, 2011, 2022, „A települések legfontosabb adatai” adatvizualizáció. A 65 év felettiek aránya 2022-ben 14,5%, az országos átlag 20,78%.

1.3. A népesség legmagasabb befejezett iskolai végzettség szerint (%)

Végzettség	2001	2011	2022
7 évesnél fiatalabb személy	7,5	10,2	9,3
Általános iskola 8. évfolyamnál alacsonyabb	16,3	11,7	11,6
Általános iskola 8. évfolyam	27,2	15,3	11,4
Középfokú iskola érettségi nélkül, szakmai oklevéllel	19,2	16,9	14,5
Érettségi	21,2	27,8	27,4
Egyetem, főiskola stb. oklevéllel	8,5	18,1	25,9
Felsőfokú oklevéllel rendelkezők a 7 évesnél idősebb népességen belül	9,2	20,2	28,6
Legalább érettségivel rendelkezők a 7 évesnél idősebb népességen belül	32,1	51,1	58,8

Forrás: KSH, népszámlálás 2001, 2011, 2022. Az arányok a teljes népességre vonatkoznak, egy tizedesre kerekítve. Az utolsó két sor saját számítás.

1.4. A népesség gazdasági aktivitás szerint

Gazdasági aktivitás	2001 (fő)	2011 (fő)	2022 (fő)	2022 (%)
Foglalkoztatott	1 639	2 542	3 520	52,8%
Munkanélküli	111	288	95	1,4%
Ellátásban részesülő inaktív	1 135	1 329	1 038	15,6%
Eltartott	433	614	654	9,8%
15 évesnél fiatalabb személy	772	1 225	1 356	20,4%
Munkanélküliségi arány (munkanélküliek a gazdaságilag aktívak között)	6,3%	10,2%	2,6%	–

Forrás: KSH, népszámlálás 2001, 2011, 2022. A munkanélküliségi arány saját számítás.

1.5. A családok megoszlása az eltartott gyermekek száma szerint (%)

Eltartott gyermekek száma	2001	2011	2022
Nincs eltartott gyermek	29,2	29,8	29,2
Egy gyermekkel	32,5	31,8	34,3
Két gyermekkel	30,2	30,0	26,4
Három gyermekkel	7,0	7,1	8,6
Négy vagy több gyermekkel	1,2	1,3	1,4

Forrás: KSH, népszámlálás 2001, 2011, 2022. Egy tizedesre kerekített értékek.

1.6. A népesség nemzetiségi hovatartozás és vallás szerint, 2022 (%)

Nemzetiségi hovatartozás	%	Vallás, felekezet	%
Magyar	90,2	Katolikus	33,3
Német	4,6	Református	5,7
Horvát	1,9	Evangélikus	1,5
Cigány (roma)	0,9	Más keresztény felekezet	1,5
Egyéb, nem hazai nemzetiség	3,7	Más vallási közösség, felekezet	0,3
Nem válaszolt	9,2	Vallási közösséghez nem tartozó	18,0
		Nem válaszolt	39,7

Forrás: KSH, népszámlálás 2022. A nemzetiségi kérdésre több válasz is adható volt, ezért az arányok összege meghaladja a 100%-ot. A nemzetiségre és a vallásra vonatkozó kérdések megválaszolása önkéntes volt. A kis elemszámú kategóriák adatvédelmi okból nem közölhetők.

Az adatok jelentősége a stratégia szempontjából

- **Dinamikus növekedés:** a népesség 2001 és 2022 között 63%-kal nőtt, 2026-ra az állandó népesség meghaladta a 7000 főt. A kulturális szolgáltatások

célközönsége folyamatosan bővül, és sok a helyi kötődését még csak most kialakító új lakó.

- **Fiatal korszerkezet:** a 15 évesnél fiatalabbak aránya 20,4%, a 65 év felettieké 14,5%, ami az országos átlagnál lényegesen kedvezőbb. Ez megalapozza a gyermek- és családbarát fókuszt, miközben az idősebb korosztály létszáma 2001 óta több mint kétszeresére nőtt.
- **Emelkedő iskolázottság:** a felsőfokú oklevéllel rendelkezők aránya a 7 évesnél idősebb népességben 2001 óta több mint háromszorosára, 28,6%-ra nőtt, ami a minőségi, kortárs kulturális kínálat iránti igényt is erősíti.
- **Családszerkezet:** a családok mintegy 70%-ában él eltartott gyermek; a három- és többgyermekes családok aránya 2011 óta nőtt (8,4%-ról 10,0%-ra).
- **Nemzetiségi sokszínűség:** a német és a horvát nemzetiségi hovatartozás a népesség kisebb, de stabil részét jellemzi, ami a nemzetiségi örökség célzott, közösségekkel együttműködő bemutatását indokolja.

2. melléklet – A lakossági kulturális kérdőív (2026) kérdései és összesített eredményei

Jellemző	Leírás
Adatfelvétel	Online kérdőív, 2026
Célcsoport	Kozármisleny felnőtt (18 év feletti) lakossága
Válaszadók száma	218 fő; az egyes kérdésekre 204–218 válasz érkezett
Átlagos kitöltési idő	kb. 8 perc
A minta korlátai	A 31–60 évesek (74%) és a gyermekes családok felülreprezentáltak, a 18–30 évesek (17%) és a 60 év felettiek (9%) alulreprezentáltak. Az online kitöltés miatt a digitális csatornákat használók aránya valószínűleg magasabb a teljes lakosságénál.

Forrás: Kozármisleny Város Önkormányzata, 2026. évi kulturális kérdőív.

A táblázatok a kérdések eredeti megfogalmazását és a válaszok megoszlását mutatják. Az arányok az adott kérdésre válaszolók számához (N) viszonyítva szerepelnek. A többválasztós kérdéseknél egy válaszadó több lehetőséget is megjelölhetett, ezért az arányok összege meghaladhatja a 100%-ot.

2.1. Feleletválasztós kérdések

Válaszlehetőség	Válaszok (fő)	Arány
Melyik korosztályt képviseli? N = 218		
18–30 év	37	17,0%
31–45 év	96	44,0%
46–60 év	65	29,8%
60 év felett	20	9,2%
Mióta él Kozármislenyben? N = 218		
Kevesebb mint 5 éve	30	13,8%
5–15 éve	83	38,1%
15–30 éve	60	27,5%
Több mint 30 éve / egész életében	45	20,6%
Van gyermeke, aki részt vesz helyi programokon? N = 204; többválasztós		
Igen, 0–6 éves korban	63	30,9%
Igen, 7–14 éves korban	67	32,8%
Igen, 15–18 éves korban	36	17,6%
Nincs gyermekem	67	32,8%

Válaszlehetőség	Válaszok (fő)	Arány
Milyen gyakran vesz részt Kozármislenyben szervezett kulturális programon? N = 217		
Hetente vagy sűrűbben	9	4,1%
Havonta 1–2-szer	58	26,7%
Néhányszor évente	121	55,8%
Szinte soha	29	13,4%
Mely helyszíneket látogatja leggyakrabban? N = 217; többválasztós		
Tópark, szabadtéri terek	183	84,3%
Művelődési Központ és Könyvtár	115	53,0%
Sportlétesítmények (csarnok, pálya)	80	36,9%
Mislenyi Portéka (pénteki piac)	65	30,0%
Iskola, iskolai rendezvények	50	23,0%
Templomok, vallási helyszínek	20	9,2%
Mi az, ami leginkább visszatartja a programokon való részvételtől? N = 218		
Nem találok érdekes programot	92	42,2%
Nem értesülök időben a programokról	53	24,3%
Inkább Pécsre megyek kulturális programért	29	13,3%
Nincs elég időm	25	11,5%
Semmi – rendszeresen részt veszek	19	8,7%
A Janikovszky Éva Általános Iskola a szegedi születésű Kossuth-díjas írónő nevét viseli. Az iskola névadójához kötődő programok közül melyik tetszik Önnek? N = 209; többválasztós		
Gyermekszínházi előadások	90	43,1%
Tematikus mesepark, játszótér a Művelődési Ház közelében	88	42,1%
Iskolai kreatív műhelyek, drámapedagógia	65	31,1%
Évi gyermekirodalmi fesztivál (könyvbemutatók, előadások)	43	20,6%
Nem tartom fontosnak	43	20,6%
A „Három Torony Fesztivál” ötlete a három templomra és a három kultúrára épülne. Melyik elem tetszik a legjobban? N = 206; többválasztós		
Háromnyelvű gasztrokulturális piac (sváb, horvát, magyar ételek)	140	68,0%
Ifjúsági csereprogram a testvérvárosokkal	68	33,0%
Az 1928-as városegyesítés (Kiskozár és Misleny) megünneplése	56	27,2%
Helytörténeti kiállítás, sváb tájház	45	21,8%
Ökumenikus zenei est mindhárom templomban	41	19,9%

Válaszlehetőség	Válaszok (fő)	Arány
Milyen szabadtéri vagy sport jellegű kulturális fejlesztés lenne a legfontosabb az elkövetkezendő 3 évben? 218 kitöltő, 219 jelölés (legalább egy válaszadó két lehetőséget jelölt)		
Uszoda megvalósítása	134	61,2%
Tópark-hálózat fejlesztése (piknik, sport, természetvédelmi tó)	42	19,2%
Kerékpáros mini-KRESZ park gyerekeknek	24	11,0%
Közösségi futópálya, szabadtéri edzőpark bővítése	17	7,8%
FC Kozármisleny körüli sport-kulturális programok	2	0,9%
Milyen generációkat összekötő programot hiányol a legjobban? N = 214; többválasztós		
Idős–fiatal közös programok (pl. kézműves, zenei)	82	38,3%
Szülő–gyermek együttes mozgás- és sportprogramok	76	35,5%
Nincs ilyen hiányérzetem	63	29,4%
Idősek számára rendszeres klubprogramok	17	7,9%
Sváb idős generáció emlékezet-gyűjtő programja	17	7,9%
Milyen területen tart szükségesnek változtatást, fejlesztést? N = 207; többválasztós		
Könnyűzenei koncertek, fesztiváljellegű programok fiataloknak, középkorúaknak	143	69,1%
Kisebb előadó-művészeti produkciók befogadása (pl. stand-up estek, kamaraszínház)	122	58,9%
Klubélet fejlesztése (ifjúsági klubok, speciális érdeklődési körök)	106	51,2%
Felnőttoktatás, képzések, ismeretterjesztő előadások bővítése	57	27,5%
Digitális tárlatok, online közvetítések (hibrid rendezvények)	32	15,5%
Milyen kapcsolt (kényelmi, kiegészítő) szolgáltatások ösztönöznék arra, hogy gyakrabban látogassa a helyi rendezvényeket? N = 211; többválasztós		
Magasabb színvonalú helyszíni gasztronómia, büfé, minőségi street food	128	60,7%
Ivóvíz-vételi lehetőség (ivókutak, kulacstöltő állomások)	85	40,3%
Saját mobilalkalmazás (digitális műsorfüzet, értesítések, helyszínrajz)	77	36,5%
Környezetbarát rendezvény-infrastruktúra (visszaváltható pohár, szelektív gyűjtés)	60	28,4%
Online jegyvásárlás és előzetes helyfoglalás	53	25,1%
Telekocsi-rendszer vagy késő esti helyi transzferjárat	46	21,8%
Gyermekmegőrzés, animátor a felnőtt programok ideje alatt	27	12,8%
Teljes körű akadálymentesítés (fizikai és infokommunikációs)	16	7,6%

Válaszlehetőség	Válaszok (fő)	Arány
Hogyan szeret értesülni a kozármislenyi programokról? N = 213; többválasztós		
Facebook (mislenykult.hu, önkormányzat)	195	91,5%
Misleny Magazin (helyi újság)	82	38,5%
Önkormányzati honlap	61	28,6%
Hirdetőtáblák, szórólapok	55	25,8%
Ismerősöktől, szóban	40	18,8%
SMS, értesítő üzenet	13	6,1%

Forrás: Kozármisleny Város Önkormányzata, 2026. évi kulturális kérdőív. Az arányok egy tizedesre kerekítve.

2.2. Ötfokú skálás kérdések

Kérdés	1	2	3	4	5	N	Átlag	4–5 arány
Mennyire fontos Önnek, hogy Kozármisleny „gyermekváros” legyen – ahol a kulturális élet a legkisebbtől a tinédzserekig folyamatos és összekapcsolt?*	5	9	24	44	131	213	4,3	82,2%
Kozármislenyt három vallás és három nemzetiség együttélése jellemzi. Mennyire érzi ezt a sokszínűséget a város mai arculatában?	41	41	83	30	21	216	2,8	23,6%
Milyen fontosságú Önnek a sváb örökség megőrzése és bemutatása?	44	34	66	33	31	208	2,9	30,8%
Mekkora valószínűséggel ajánlaná Kozármislenyt kulturális szempontból ismerőseinek?	21	32	79	46	26	204	3,1	35,3%

*Forrás: Kozármisleny Város Önkormányzata, 2026. évi kulturális kérdőív. 1 = egyáltalán nem / legkevésbé, 5 = nagyon / leginkább. * A kérdőív eredeti megfogalmazása; a stratégia a „gyermek- és családbarát város” kifejezést használja.*

2.3. Nyitott kérdések

Kérdés	Válaszok	Leggyakoribb témák
Ha egyetlen dolgot változtathatna meg Kozármisleny kulturális életében, mi lenne az?	93	több program, programok a fiataloknak, koncertek, jobb tájékoztatás a programokról, szabadtéri rendezvények, a piac és a művelődési ház szerepe
Van-e olyan helyi érték, örökség vagy hagyomány, amelyet feltétlenül meg kell őrizni?	65	Mislenyi Portéka, néptánc, sváb hagyományok, ünnepek, nemzetiségi és vallási hagyományok, az Öregfalu
Egyéb fejlesztési javaslatok (a fejlesztési kérdés „egyéb” válasza)	24	programok tinédzsereknek, sport, zene, a művelődési ház környékének fejlesztése

Forrás: Kozármisleny Város Önkormányzata, 2026. évi kulturális kérdőív; a nyitott válaszok tematikus összesítése.

3. melléklet – A felső tagozatos diákok kérdőívének (2026) összesített eredményei

Jellemző	Leírás
Adatfelvétel	Online kérdőív az általános iskola felső tagozatán, 2026
Válaszadók száma	282 fő; az egyes kérdésekre 266–272 érdemi válasz érkezett
Átlagos kitöltési idő	kb. 6 perc
A minta korlátai	A 8. évfolyamosok aránya alacsony (9%), ezért az eredmények elsősorban a 10–13 éves korosztály véleményét tükrözik.

Forrás: Kérdőív Kozármisleny felsős gyerekeinek, 2026.

A táblázat a kérdések témáját és a válaszok megoszlását mutatja. A válaszlehetőségek megnevezése a kérdőív-riport rövidített válaszkódjai alapján, összefoglaló formában szerepel. Az arányok az adott kérdésre válaszolók számához (N) viszonyítva szerepelnek.

Válaszlehetőség	Válaszok (fő)	Arány
Évfolyam N = 271		
5. évfolyam	95	35,1%
6. évfolyam	91	33,6%
7. évfolyam	61	22,5%
8. évfolyam	24	8,9%
Nem N = 269		
Fiú	134	49,8%
Lány	115	42,8%
Nem kívánta megadni	20	7,4%
Hogyan érzed magad Kozármislenyben? N = 266		
Átlagos itt élni	145	54,5%
Mindig találok valami jót, szeretek itt élni	80	30,1%
Problémákat, hiányosságokat látok	41	15,4%
Honnan értesülsz a programokról? N = 271; többválasztós		
Barátoktól, kortársaktól	173	63,8%
Szülőktől	154	56,8%
Plakátokról, hirdetményekből	97	35,8%
Nem követem a programokat	65	24,0%
Discord	52	19,2%
Instagram	44	16,2%
TikTok	38	14,0%

Válaszlehetőség	Válaszok (fő)	Arány
Milyen programokon vennél részt szívesen? N = 271; többválasztós		
Mozizás, filmvetítés	144	53,1%
Sportprogramok, versenyek	130	48,0%
Könnyűzenei koncertek, iskolás bulik	110	40,6%
Workshopok	74	27,3%
Egyéb (pl. kerékpáros programok, versenyek, lovaglás, uszoda, strand)	72	26,6%
Társasjáték-estek	59	21,8%
Beszélgetős estek	23	8,5%
Szükség lenne-e új vagy fejlesztett közösségi helyszínre? N = 271		
Igen – a tópart és a parkok	126	46,5%
Nem, nincs szükség új helyszínre	57	21,0%
Igen, de nem tudom megnevezni, mire	52	19,2%
Igen – a művelődési ház vagy egy ifjúsági klub	36	13,3%
Költesz-e a rendezvényeken, és ha igen, mire? N = 271		
Igen, szinte mindig veszek ételt, üdítőt	96	35,4%
Igen, főként attrakciókra	77	28,4%
A szüleim fizetnek	55	20,3%
Nem költök	43	15,9%
Mitől éreznéd jól magad egy rendezvényen? N = 272; többválasztós		
Megfizethető étel és ital	172	63,2%
Gyors, ingyenes Wi-Fi a rendezvény teljes területén	160	58,8%
Nyugodt pihenőzónák (chill zónák)	147	54,0%
Telefontöltési lehetőség	116	42,6%
Kerékpártároló	79	29,0%
Kedvezményes vagy ingyenes belépő	60	22,1%
Részt vennél-e aktívan a programok alakításában? N = 272		
Nem	139	51,1%
Alkalmanként, egy-egy érdekes program erejéig	107	39,3%
Igen, aktívan; a szervezésben is segítenék	26	9,6%

Forrás: Kérdőív Kozármisleny felsős gyerekeinek, 2026. Az arányok egy tizedesre kerekítve. A zsebpénzre vonatkozó kérdés eredményeit a stratégia nem használja fel, ezért a táblázat nem tartalmazza.

Nyitott válaszok

A szabad véleményt 241 diák fogalmazta meg. A leggyakoribb témák: több hely és program a fiataloknak, sportpályák (különösen pumpapálya és kerékpáros pálya), park és strand, ingyenes programok, kötetlen beszélgetésre alkalmas helyek, valamint a nagyobb városi szórakoztató központok (pláza, mozi) hiánya.

4. melléklet – Az interjús adatfelvétel módszertana

Jellemző	Leírás
Az interjúk száma	15 interjú
Időszak	2026
Módszer	Félig strukturált szakértői és érintetti interjúk; a beszélgetések a közös témakörök mentén, az interjúalany tapasztalataihoz igazodva zajlottak.
Dokumentálás	Interjúnként írásos összefoglaló készült a főbb megállapításokról és javaslatokról.
Feldolgozás	Tematikus elemzés: a visszatérő problémák, célcsoport-igények és javaslatok azonosítása, valamint annak rögzítése, hogy egy-egy téma hány interjúban jelent meg (3.7.5. fejezet).
Adatkezelés	Az eredmények összesítve, személyazonosításra alkalmatlan módon szerepelnek a stratégiában. Az interjúk összefoglalói nem nyilvánosak, a stratégia nem tartalmaz az interjúalanyokhoz köthető idézeteket vagy adatokat.

Forrás: saját szerkesztés.

Az interjúalanyok köre

Az interjúalanyok kiválasztásakor az volt a szempont, hogy a város kulturális életének minden fontos szereplőcsoportja megjelenjen. A kisvárosi közegre tekintettel a melléklet csak a szereplőcsoportokat tünteti fel, az egyes intézményeket és személyeket nem.

- **Önkormányzati döntéshozók** – a kulturális ágazat stratégiai prioritásai és önkormányzati keretei.
- **Nevelési-oktatási és művészetoktatási intézmények** – a gyermek- és ifjúsági korosztály kulturális nevelése és bevonása.
- **Közművelődési és könyvtári szakemberek** – az intézményi működés, az infrastruktúra és a tartalmi megújulás irányai.
- **Civil, egyházi és nemzetiségi közösségek, önszerveződő csoportok** – a közösségi terek, a támogatási rendszer, az együttműködés és az érdekegyeztetés.
- **Idősebb és aktív helyi lakosok** – a generációk közötti kapcsolatok, a tájékoztatás és az önkéntesség.
- **Helyi gazdasági szereplők** – a kulturális alapú gazdaságfejlesztés és a rendezvényi együttműködések.

Az interjúk témakörei

Témakör	Fő kérdések
1. Helyzetkép	Milyennek látja a város kulturális és közösségi életét? Mi működik jól, és min kellene változtatni?

Témakör	Fő kérdések
2. Saját tevékenység	Milyen programokat, közösségeket működtet vagy támogat? Kiket ér el, és kiket nem?
3. Célcsoportok	Mely korosztályok és lakossági csoportok részvétele alacsony? Mi jelenthet számukra kaput a közösségi élethez?
4. Terek és infrastruktúra	Mely terek hiányoznak, melyek alkalmatlanok, és melyek használhatók jobban?
5. Együttműködés	Hogyan működik az egyeztetés az intézmények, a civilek, az egyházak, a nemzetiségek és az önkormányzat között?
6. Kommunikáció	Mely csatornákon érhetők el az egyes csoportok? Hol akad el az információ?
7. Finanszírozás és emberi erőforrás	Milyen forrás-, teremhasználati és utánpótlási nehézségek vannak?
8. Helyi identitás és jövőkép	Mely helyi értékekre érdemes építeni? Milyen kezdeményezéseket javasol a következő öt évre?

Forrás: saját szerkesztés.

5. melléklet – Indikátor-adatlapok

Az adatlapok rögzítik, hogyan kell az egyes indikátorokat kiszámítani, honnan származik az adat, milyen gyakran mérjük, és ki felel az adatgyűjtésért. A kiinduló és célértékeket a 4.7. és az 5.3. fejezet tartalmazza. A felmérési indikátorok összevethetősége érdekében a 2029-es és 2031-es felmérésben a 2026-os kérdéseket változatlan megfogalmazásban kell megismételni.

5.1. Hatásindikátorok (4.7. fejezet)

Indikátor	Számítás módja	Adatforrás, gyakoriság	Felelős
Érdekes program hiánya miatt távol maradó felnőttek aránya	A „Mi az, ami leginkább visszatartja…” kérdésre a „Nem találok érdekes programot” választ adók a kérdésre válaszolók %-ában.	Lakossági felmérés; 2029, 2031	MK
Havonta vagy gyakrabban programon részt vevő felnőttek aránya	A „Havonta 1–2-szer” és a „Hetente vagy sűrűbben” válaszok együttes aránya a részvételi gyakoriságra vonatkozó kérdésben.	Lakossági felmérés; 2029, 2031	MK
Kozármislenyben kifejezetten szívesen élő diákok aránya	A „Mindig találok valami jót, szeretek itt élni” választ adó diákok aránya.	Diákfelmérés; 2029, 2031	MK, iskola
A város sokszínűségének érzékelhetősége	A sokszínűségre vonatkozó ötfokú skálás kérdés átlaga.	Lakossági felmérés; 2029, 2031	MK
A gyermek- és családbarát koncepciót fontosnak tartók aránya	A koncepció fontosságára vonatkozó skálás kérdésben 4-es vagy 5-ös értéket adók aránya.	Lakossági felmérés; 2029, 2031	MK
Új vagy fejlesztett közösségi teret igénylő diákok aránya	A közösségi helyszínekre vonatkozó kérdésben a „nincs szükség új helyszínre” választól eltérő választ adók aránya.	Diákfelmérés; 2029, 2031	MK, iskola
Szervezésbe legalább alkalmanként bekapcsolódó diákok aránya	Az aktív részvételre vonatkozó kérdésben az „alkalmanként” és az „igen, aktívan” válaszok együttes aránya.	Diákfelmérés; 2029, 2031	MK, iskola
Aktív szervezői szerepet vállaló diákok aránya	Az „igen, aktívan; a szervezésben is segítenék” választ adók aránya.	Diákfelmérés; 2029, 2031	MK, iskola
A programokról időben nem értesülő felnőttek aránya	A visszatartó tényezőkre vonatkozó kérdésben a „Nem értesülök időben a programokról” választ adók aránya.	Lakossági felmérés; 2029, 2031	MK
A város kulturális kínálatát ajánlók aránya	Az ajánlási hajlandóságra vonatkozó ötfokú skálán 4-es vagy 5-ös értéket adók aránya.	Lakossági felmérés; 2029, 2031	MK

Indikátor	Számítás módja	Adatforrás, gyakoriság	Felelős
Látogatottság-nyilvántartással mért rendezvények aránya	A látogatói létszámot rögzítő rendezvények száma az MK összes nyilvános rendezvényének %-ában.	MK nyilvántartás; évente	MK

MK: Kozármislenyi Művelődési Központ és Könyvtár Nkft.; Önk.: Kozármisleny Város Önkormányzata.

5.2. Eredmény- és működési indikátorok (5.3. fejezet)

Indikátor	Számítás módja	Adatforrás, gyakoriság	Felelős
Közös programnaptárban megjelenő városi és civil programok aránya	A közös naptárban előre közzétett programok a ténylegesen megvalósult városi, intézményi és civil programok %-ában.	Programnaptár, MK nyilvántartás; évente	MK
Közművelődési Kerekasztal ülései	A naptári évben megtartott, dokumentált ülések száma (a Kerekasztal saját döntésétől függ).	Emlékeztetők; évente	Önk., MK (feltételek biztosítása)
A Kerekasztal munkáját hasznosnak értékelő partnerek aránya	Az éves partneri kérdőívben 4-es vagy 5-ös értéket adók aránya (ötfokú skála).	Partneri elégedettségmérés; évente	MK
Írásos együttműködési megállapodások civil partnerekkel	Az év végén hatályos írásos megállapodások száma.	MK nyilvántartás; évente	MK
Rendszeres ifjúsági programalkalmak	A 12–18 éveseknek szóló, előre meghirdetett programalkalmak havi átlagos száma.	MK munkaterv, beszámoló; évente	MK
Működő ifjúsági tanács	Működik, ha az év során legalább négy dokumentált ülést tartott.	MK beszámoló; évente	MK
Gyermek- és családi színházi előadások	A gyermek- és családi közönségnek szóló színházi és bábelőadások száma.	MK beszámoló; évente	MK
Szabadtéri nyári programalkalmak a tóparkban	A június–augusztus között a tóparkban megtartott közművelődési programalkalmak száma.	MK beszámoló; évente	MK
Könyvtári beiratkozott olvasók száma	Az adott évben érvényes beiratkozással rendelkező olvasók száma.	Könyvtári statisztika; évente	MK (könyvtár)
A 15–35 évesek aránya a beiratkozott olvasók között	A 15–35 éves beiratkozott olvasók az összes beiratkozott olvasó %-ában; a változás százalékpontban a 2024-es bázishoz (13%) képest.	Könyvtári statisztika; évente	MK (könyvtár)
Tájház közösségi programjai	A Tájházban vagy a Tájház szervezésében megtartott nyilvános programalkalmak száma.	MK beszámoló; évente	MK

Indikátor	Számítás módja	Adatforrás, gyakoriság	Felelős
Látogatottság-nyilvántartással mért programok aránya	A látogatói létszámot rögzítő programok az összes nyilvános program %-ában.	MK nyilvántartás; évente	MK
Zöld minimumot teljesítő városi rendezvények aránya	A zöld minimum feltételeit (pl. szelektív gyűjtés, visszaváltható pohár, ivóvíz) teljesítő városi rendezvények %-a.	MK beszámoló; évente	MK
Saját és pályázati bevétel aránya az összes bevételen belül	A saját bevétel és a pályázati támogatás együttes összege az összes bevétel %-ában; változás százalékpontban a 2026-os bázishoz képest.	Éves pénzügyi beszámoló; évente	MK

A pontos számítási szabályokat a mérési rendszer bevezetésekor (P11), 2027-ben kell véglegesíteni.

6. melléklet – Projektadatlap-sablon

A projektadatlap a kiemelt projektek (5.2. fejezet) részletes tervezését és az éves munkatervbe illesztését segíti. Az adatlapot a projekt felelőse készíti el az indítás előtt, és évente, a munkaterv elkészítésekor frissíti.

Projekt kódja és neve *pl. P3 – Ifjúsági program és ifjúsági tér*	
Kapcsolódó stratégiai és specifikus cél *a 4.4. fejezet szerinti számozással*	
Kapcsolódó közművelődési alapszolgáltatás *a Kultv. 76. § (3) bekezdése szerint*	
A projekt célja és indokoltsága *milyen problémára ad választ; mely felmérési eredmény támasztja alá*	
Célcsoport(ok)	
Fő tevékenységek *tevékenységenként rövid leírás*	
Felelős *szervezet és felelős munkakör*	
Partnerek *intézmények, civil szervezetek, nemzetiségi önkormányzatok, egyházak, vállalkozók*	
Ütemezés és mérföldkövek *kezdés, főbb mérföldkövek, befejezés vagy folyamatos működés*	
Forrásigény és forrás *kis / közepes / nagy; saját keret, önkormányzati támogatás, pályázat, szponzoráció*	
Horizontális elvek érvényesülése *H1 adatalapú működés, H2 stabil működés, H3 fenntarthatóság, befogadás és megfizethetőség*	
Kommunikáció *csatornák és célcsoportok szerint*	

Kockázatok és kezelésük	
Fenntartás *hogyan működik tovább a projekt a külön támogatás lezárulta után*	
Állapot és utolsó frissítés *megvalósult / folyamatban / elmaradt; dátum*	

Indikátorok és célértékek

Indikátor	Kiinduló érték	Célérték	Adatforrás

7. melléklet – Az éves stratégiai jelentés sablonja

Az éves stratégiai jelentés a Művelődési Központ szakmai beszámolójának önálló fejezete (7.2. fejezet). Célja, hogy a döntéshozók és a partnerek néhány oldalon áttekinthessék a stratégia előrehaladását. Javasolt terjedelme 3–5 oldal.

A jelentés felépítése

Fejezet	Tartalom
1. Összefoglaló	Az év legfontosabb eredményei, elmaradásai és a következő évre javasolt korrekciók egy oldalon.
2. A projektek előrehaladása	Jelzőlámpás áttekintő tábla projektenként (lásd alább).
3. Az indikátorok teljesülése	Az 5.3. fejezet indikátorainak tényértékei az éves célértékekhez viszonyítva.
4. Pénzügyi áttekintés	A stratégiai projektekre fordított saját, önkormányzati és pályázati források összesítése.
5. Partneri visszajelzések	A Közművelődési Kerekasztal, a civil partnerek és az ifjúsági tanács észrevételei, a látogatói visszajelzések összegzése.
6. Következő évi korrekciók	A munkatervbe beépítendő módosítások, a projektek ütemezésének vagy tartalmának pontosítása.

Jelzőlámpás áttekintő tábla – a projektek előrehaladása

Kód	Projekt	Állapot*	Fő eredmények	Eltérés oka, korrekció
P1	Közös programnaptár és kommunikációs megújulás			
P2	Közművelődési Kerekasztal és civil együttműködés			
P3	Ifjúsági program és ifjúsági tér			
P4	Gyermek- és családbarát programcsomag			
P5	Kozármisleny 100 – centenáriumi programév			
P6	Három Torony Fesztivál és gasztropiac			
P7	A Tájház megújítása és közösségi alkotóház			
P8	Szabadtéri közművelődés a tóparkban			
P9	A Művelődési Központ és a könyvtár terei			
P10	Generációk hídja – szenior és tudásátadó programok			
P11	Mérés és minőségfejlesztés			

Kód	Projekt	Állapot*	Fő eredmények	Eltérés oka, korrekció
P12	Szakmai kapacitás és működési keretek			
P13	Városi Könyvtár: olvasásfejlesztés és közösségi könyvtár			

** Állapot:* ● megvalósult / ütemezés szerint halad ● folyamatban, kisebb csúszással ● elmaradt, beavatkozás szükséges

Az indikátorok teljesülése

Indikátor	Kiinduló érték	Éves célérték	Tényérték	Eltérés
Közös programnaptárban megjelenő programok aránya				
Közművelődési Kerekasztal ülései (alkalom/év)				
A Kerekasztal munkáját hasznosnak értékelő partnerek aránya				
Írásos együttműködési megállapodások (db)				
Rendszeres ifjúsági programalkalmak (alkalom/hónap)				
Működő ifjúsági tanács				
Gyermek- és családi színházi előadások (alkalom/év)				
Szabadtéri nyári programalkalmak a tóparkban				
Könyvtári beiratkozott olvasók (fő)				
A 15–35 évesek aránya az olvasók között				
Tájház közösségi programjai (alkalom/év)				
Látogatottság-nyilvántartással mért programok aránya				
Zöld minimumot teljesítő rendezvények aránya				
Saját és pályázati bevétel aránya				

A hatásindikátorokat (4.7. fejezet) a 2029. évi félidei és a 2031. évi záró jelentés értékeli.

8. melléklet – Jogszabályok, stratégiai dokumentumok és adatforrások jegyzéke

Jogszabályok

- 1997. évi CXL. törvény a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről (Kultv.)
- 20/2018. (VII. 9.) EMMI rendelet a közművelődési alapszolgáltatások, valamint a közművelődési intézmények és a közösségi színterek követelményeiről
- 2011. évi CLXXIX. törvény a nemzetiségek jogairól
- 2011. évi CLXXXIX. törvény Magyarország helyi önkormányzatairól (Mötv.) – 13. § (1) bekezdés 7. pont
- A Kultv. 54. §-a (nyilvános könyvtár nyitvatartása), 82–83. §-a (Közművelődési Kerekasztal) és 83/A. §-a (közművelődési rendelet, ötévenkénti felülvizsgálat)
- 2011. évi CXCV. törvény az államháztartásról és végrehajtási rendelete; a helyi támogatási rendelet (civil támogatások)
- 1993. évi XXIII. törvény a Nemzeti Kulturális Alapról
- 2012. évi XXX. törvény a magyar nemzeti értékekről és a hungarikumokról; 114/2013. (IV. 16.) Korm. rendelet (helyi értéktár)
- 2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról (Ebktv.) – 31. § (Helyi Esélyegyenlőségi Program)
- 1998. évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól; 2018. évi LXXV. törvény a közszférabeli szervezetek honlapjainak és mobilalkalmazásainak akadálymentesítéséről
- Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/679 rendelete (GDPR); 2011. évi CXII. törvény az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról
- 1999. évi LXXVI. törvény a szerzői jogról; 2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről – 2:48. § (képmás és hangfelvétel)
- 2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről (közösségi szolgálat)
- 23/2011. (III. 8.) Korm. rendelet a zenés, táncos rendezvények működésének biztonságosabbá tételéről
- Kozármisleny Város Önkormányzata Képviselő-testületének 9/2023. (IV. 20.) önkormányzati rendelete (közművelődési rendelet)

Stratégiai és tervezési dokumentumok

- Kozármisleny Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája (ITS 2021–2027)
- Baranya megye területfejlesztési dokumentumai
- A Kozármislenyi Művelődési Központ és Könyvtár Nkft. munkatervei, szolgáltatási tervei és szakmai beszámolói, 2021–2025

- Kozármisleny Város Önkormányzata: a bizottságok feladat- és hatáskörei; a civil szervezetek jegyzéke (a város honlapja, 2026)
- Kozármisleny Város arculati kézikönyve (2026)
- A társadalmi kapcsolatokért és kultúráért felelős miniszter 2026. október 6-i bejelentése a Nemzeti Kulturális Alap miniszteri keretének 2027-től érvényes arányáról (sajtóközlemények, 2026. október 6.); a Kormány 2026. novemberi tervezete a Nemzeti Kulturális Alapról szóló törvény módosításáról (sajtóközlemények, 2026. november); törvényjavaslat Magyarország 2027. évi központi költségvetéséről (benyújtva: 2026. ősz)

Statisztikai és kutatási adatforrások

- Központi Statisztikai Hivatal: Népszámlálás 2001, 2011, 2022 – A települések legfontosabb adatai (nepszamlalas2022.ksh.hu)
- Lakcímnyilvántartás szerinti állandó népesség, 2026. január 1.
- Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszer (TeIR)
- Kozármisleny Város Önkormányzata: 2026. évi lakossági kulturális kérdőív (218 válaszadó)
- Kérdőív Kozármisleny felsős gyerekeinek, 2026 (282 válaszadó)
- A stratégiához készült szakértői és érintetti interjúk, 2026 (15 interjú)

9. melléklet – Rövidítések jegyzéke

Rövidítés	Jelentés
EMMI	Emberi Erőforrások Minisztériuma (a 20/2018. (VII. 9.) rendelet kibocsátója)
DÖK	Diákönkormányzat
Ebktv.	2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
EMET	Emberi Erőforrás Támogatáskezelő
H1–H3	A stratégia horizontális elvei (4.5. fejezet)
HEP	Helyi Esélyegyenlőségi Program
ITS	Integrált Településfejlesztési Stratégia
KSH	Központi Statisztikai Hivatal
Kultv.	1997. évi CXL. törvény a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről
MK	Kozármislenyi Művelődési Központ és Könyvtár Nkft.; a szövegben röviden: Művelődési Központ (az intézmény mint szervezet)
Művelődési Ház	Az MK fő telephelye, a színháztermet és a közösségi tereket magában foglaló épület (a Városi Könyvtár 2025 óta külön épületben működik)
Mötv.	2011. évi CLXXXIX. törvény Magyarország helyi önkormányzatairól
N	Az adott kérdésre válaszolók száma
NKA	Nemzeti Kulturális Alap
Nkft.	Nonprofit korlátolt felelősségű társaság
NMI	Nemzeti Művelődési Intézet
Önk.	Kozármisleny Város Önkormányzata
P1–P13	A cselekvési terv kiemelt projektjei (5.2. fejezet)
PESTLE	A külső környezet politikai, gazdasági, társadalmi, technológiai, jogi és környezeti tényezőinek elemzése
SWOT	Az erősségek, gyengeségek, lehetőségek és veszélyek elemzése
TeIR	Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszer
TOP Plusz	Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz (2021–2027)